

משניות סדר מועד

על פי מהדורת הרב דוד אלטאראס ז"ל
שהודפס בשנת ה'תק"ע בעיר פיסא

פה ירושלים יע"א
שנת סוד יי ליראיו ובריתו להודיעם לפ"ק

הוצאת חטף-סגול

2023

הובא לדפוס באמצעות \LaTeX ע"י שמעון מונטגיו

תפלת ר' נחוניא בן הקנה שחייב לאומרה כל הנכנס לבית המדרש ללמוד
יהי רצון מלפניך יי אלהי שלא יאָרע דבר תקלה על ידי ולא אכָּשֶׁל
בדבר הלכה וישמחו בי חבירי ולא אומר על טהור טמא ולא על
טמא טהור ולא על מתר אסור ולא על אסור מתר ולא יפְּשֶׁלוּ חבירי
בדבר הלכה ואשמח בהם:

והאר"י צוק"ל היה אומר אחר תפלה זו שני פסוקים אלו

כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותבונה:
גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך:

קודם הלימוד

כתוב בספר תוצאות חיים כשפותח הספר ללמוד בו יאמר

הנני רוצה ללמוד כְּדִי שִׁבְיָאֲנִי תִלְמוּד זֶה לִיִּדִי מַעֲשֶׂה וְלִיִּדִי מִדּוֹת
יְשׁוּרוֹת וְלִיִּדִי יְדִיעַת הַתּוֹרָה וְהִרְיִנִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יְחִיד קֹדֶשׁ
בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינָתוֹ בְּדַחֲלֵנוּ וּרְחִימוּ יִהְיֶה נֹעֵם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ
וּמַעֲשֶׂה יְדִינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֶׂה יְדִינוּ כּוֹנֵנָה:

משניות סדר מועד

יש בו י"ב מסכתות וזהו סדורן

א שבת כד פרקים ב עירובין י פרקים ג פסחים
י פרקים ד חגיגה ג פרקים ה ביצה ה פרקים
ו מועד קטן ג פרקים ז ראש השנה ד פרקים ח יומא
ה פרקים ט סוכה ה פרקים י תענית ד פרקים
יא שקלים ח פרקים יב מגילה ד פרקים יג הכל פ"ח
פרקים:

אבל כפי סדר תוספת יום טוב כך הוא שבת עירובין פסחים
שקלים יומא סוכה ביצה ראש השנה תענית מגילה מועד
קטן חגיגה ואלו ואלו דברי אלהים חיים:

מסכת שבת

פרק א

יציאות השבת · שתיים שהן ארבע בפנים · ושתיים
שהן ארבע בחוץ · כיצד העני עומד בחוץ
ובעל הבית בפנים · פשט העני את ידו לפנים · ונתן לתוך
ידו של בעל הבית · או שנטל מתוכה והוציא · העני
חייב ובעל הבית פטור · פשט בעל הבית את ידו לחוץ ·
ונתן לתוך ידו של עני · או שנטל מתוכה והכניס · בעל
הבית חייב והעני פטור · פשט העני את ידו לפנים · ונטל
בעל הבית מתוכה · או שנתן לתוכה והוציא · שניהם
פטורים · פשט בעל הבית את ידו לחוץ · ונטל העני
מתוכה · או שנתן לתוכה והכניס · שניהם פטורים:

ב לא ישב אדם לפני הספר סמוך למנחה · עד שיתפלל ·
לא יכנס אדם למרחץ · ולא לבורסקי · ולא לאכול ולא
לדון · ואם התחילו אין מפסיקין · מפסיקין לקריאת
שמע · ואין מפסיקין לתפלה:

ג לא יצא החייט במחטו סמוך לחשכה · ששם ישכח
ויצא · ולא הלבלר בקלמוסו · ולא יפלה את כליו ·
ולא יקרא לאור הנר · באמת אמרו · החזן רואה היכן
תינוקות קוראים · אבל הוא לא יקרא · ביוצא בו לא
יאכל הזב עם הזבה · מפני הרגל עברה:

י ואלו מן ההלכות שאמרו בעליית חנניה (בן) חזקיה בן גוריון • כשעלו לבקרו • נמנו • ורבו בית שמאי על בית הלל • ושמונה עשר דברים גזרו בו ביום:

ה בית שמאי אומרים אין שורין דיו וסממנים וכרשינים • אלא כדי שישורו מבעוד יום • ובית הלל מתירין:

י בית שמאי אומרים אין נותנין אונין של פשתן לתוך התנור אלא כדי שיהבילו מבעוד יום • ולא את הצמר ליזרה אלא כדי שיקלוט העין • ובית הלל מתירין • בית שמאי אומרים אין פורשין מצודות חיה ועופות ודגים • אלא כדי שיצודו מבעוד יום • ובית הלל מתירין:

י בית שמאי אומרים אין מוכרין לנכרי ואין טוענין עמו • ואין מגביהין עליו • אלא כדי שיגיע למקום קרוב ובית הלל מתירין:

ה בית שמאי אומרים אין נותנין עורות לעבדן • ולא כלים לכובס נכרי • אלא כדי שיעשו מבעוד יום • ובבבלין בית הלל מתירין עם השמש:

ט אמר רבן שמעון בן גמליאל נזהגין היו בית אבא • שהיו נותנין כלי לבן לכובס נכרי שלשה ימים קודם לשבת • ושזין אלו ואלו • שטוענין קורות בית הבד ועגולי הגת:

י אין צולין בשר • בצל • וביצה • אלא כדי שיצולו מבעוד יום • אין נותנין פת לתנור עם חשכה • ולא תררה על גבי

גחלים אלא כדי שיקרמו פניה מבעוד יום · רבי אליעזר
(בן יעקב) אומר כדי שיקרום התחתון שלה:

י" מְשַׁלְשֵׁלִין אֶת הַפֶּסַח בַּתָּנוּר עִם חֲשִׁיכָה · וּמֵאַחֲזִין
אֶת הָאוּר בַּמְדוּרָת בֵּית הַמוֹקֵד · וּבִגְבוּלֵין כְּדֵי שֶׁתֵּאָחֹז
הָאוּר בְּרֶבֶן · רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר (אף) בִּפְחָמִין כָּל שֶׁהוּא:

פרק ב

בַּמָּה מְדָלִיקִין · וּבַמָּה אֵין מְדָלִיקִין · אֵין מְדָלִיקִין לֹא
בְלֶכֶשׁ · וְלֹא בְחוּסָן · וְלֹא בְכָלֶךְ · וְלֹא בַּפְתִּילֵת
הָאֵידֵן · וְלֹא בַּפְתִּילֵת הַמְדָּבָר · וְלֹא בִירוּקָה שֶׁעַל פְּנֵי
הַמִּים · לֹא בַזֶּפֶת · וְלֹא בַשְּׁעוּה · וְלֹא בַשֶּׁמֶן קִיק · וְלֹא
בַשֶּׁמֶן שְׂרָפָה · וְלֹא בְאַלְיָה · וְלֹא בַחֲלָב · נָחוּם הַמְדִי
אֹמֵר · מְדָלִיקִין בַּחֲלָב מִבָּשֶׁל · וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֶחָד
מִבָּשֶׁל · וְאַחַד שְׂאִינוֹ מִבָּשֶׁל · אֵין מְדָלִיקִין בּוֹ:

ב אֵין מְדָלִיקִין בַּשֶּׁמֶן שְׂרָפָה בַּיּוֹם טוֹב · רַבִּי יִשְׁמַעֵאל
אֹמֵר אֵין מְדָלִיקִין בְּעֵטְרֵן מִפְּנֵי כְבוֹד הַשַּׁבָּת · וַחֲכָמִים
מִתִּירִין בְּכָל הַשְּׂמָנִים · בַּשֶּׁמֶן שְׂמֶשְׁמִין · בַּשֶּׁמֶן אֲגוּזִים ·
בַּשֶּׁמֶן צְנוּנוֹת · בַּשֶּׁמֶן דָּגִים · בַּשֶּׁמֶן פִּקְעוֹת · בְּעֵטְרֵן
וּבִנְפֶט · רַבִּי טַרְפוֹן אֹמֵר אֵין מְדָלִיקִין אֶלֶּא בַשֶּׁמֶן זֵית
בְּלֶבֶד:

ג כָּל הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ אֵין מְדָלִיקִין בּוֹ אֶלֶּא פֶשֶׁתָן · וְכָל
הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ אֵינוֹ מַטְמֵא טוֹמֵאת אֱהָלִים אֶלֶּא פֶשֶׁתָן ·

פְּתִילַת הַבֶּגֶד שֶׁקִּפְּלָה וְלֹא הִבֵּהְבָּהּ · רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר
טְמֵאָה וְאֵין מְדֻלֵּקִין בָּהּ · רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר טְהוֹרָה
וּמְדֻלֵּקִין בָּהּ:

י' לֹא יִקּוּב אָדָם שְׂפּוֹפֶרֶת שֶׁל בֵּיצָה · וַיִּמְלֶאנָה שֶׁמֶן
וַיִּתְּנָנָה עַל פִּי הַנֵּר · בְּשִׁבִּיל שֶׁתֵּהָא מְנִטְפֶּת · אֲפִילוּ
הִיא שֶׁל חֶרֶס · וְרַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר · אָבֵל אִם חִבְרָה
הַיּוֹצֵר מִתְחִלָּה מוֹתֵר · מִפְּנֵי שֶׁהוּא כָּלִי אֶחָד · לֹא יִמְלֵא
אָדָם קַעֲרָה שֶׁמֶן · וַיִּתְּנָנָה בְּצַד הַנֵּר · וַיִּתֵּן רֹאשׁ הַפְּתִילָה
בְּתוֹכָהּ · בְּשִׁבִּיל שֶׁתֵּהָא שׂוֹאֶבֶת · וְרַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר:

ה' הַמְכַבֶּה אֶת הַנֵּר · מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַתִּירָא · מִפְּנֵי גוֹיִם ·
מִפְּנֵי לְסָטִים · מִפְּנֵי רוּחַ רָעָה · וְאִם בְּשִׁבִּיל הַחֹלָה
שֶׁיִּישֵׁן פֶּטוּר · כָּחַס עַל הַנֵּר · כָּחַס עַל הַשֶּׁמֶן · כָּחַס עַל
הַפְּתִילָה חַיִּיב · וְרַבִּי יוֹסִי פּוֹטֵר בְּכֻלָּן · חוּץ מִן הַפְּתִילָה
מִפְּנֵי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה פָּחַם:

י' עַל שְׁלֹשׁ עֶבְרִיּוֹת נָשִׁים מִתּוֹת בְּשַׁעַת לְדִתָּן · עַל שְׂאִינָן
זְהִירוֹת · בִּנְדָה · וּבַחֲלָה · וּבַהֲדַלְקַת הַנֵּר:

י' שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים צָרִיד אָדָם לֹמֵר בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ עֶרֶב שַׁבָּת
עִם חֲשֻׁכָה · עֲשֶׂרְתָּן · עֲרַבְתָּן · הֲדַלִּיקוּ אֶת הַנֵּר · סִפֵּק
חֲשֻׁכָה סִפֵּק אֵין חֲשֻׁכָה · אֵין מַעֲשִׂרִין אֶת הַנִּדְאִי · וְאֵין
מְטַבִּילִין אֶת הַכֵּלִים · וְאֵין מְדֻלֵּקִין אֶת הַנֵּרוֹת · אָבֵל
מַעֲשִׂרִין אֶת הַדְּמָאִי · וּמַעֲרַבִּין · וְטוֹמְנִין אֶת הַחֲמִין:

פרק ג

בִּירָה שֶׁהִסִּיקוּהָ בְּקֶשׁ וּבִגְבָבָא • נֹתֵנִין עָלֶיהָ תְּבַשִּׁיל •
 בִּגְפָת וּבִעְצִים • לֹא יִתֵּן עַד שְׁיִגְרוּף • אוֹ עַד
 שְׁיִתֵּן אֶת הָאֶפֶר • בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים חֲמִין אָבֵל לֹא
 תְּבַשִּׁיל • וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים חֲמִין וְתְּבַשִּׁיל • בֵּית שְׁמַאי
 אוֹמְרִים נוֹטְלִין אָבֵל לֹא מַחְזִירִין • וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים אַף
 מַחְזִירִין:

ב תִּנּוֹר שֶׁהִסִּיקוּהוּ בְּקֶשׁ וּבִגְבָבָא • לֹא יִתֵּן בֵּין מֵתוֹכוֹ בֵּין
 מַעַל גְּבִיּוֹ • כִּפָּח שֶׁהִסִּיקוּהוּ בְּקֶשׁ וּבִגְבָבָא • הֲרִי הוּא
 כְּכִירִים • בִּגְפָת וּבִעְצִים הֲרִי הוּא כְּתִנּוֹר:

ג אֵין נֹתֵנִין בֵּיצָה בְּצַד הַמִּיחָם בְּשִׁבִּיל שֶׁתִּתְּגַלְּגַל • וְלֹא
 יִפְקִיעֲנָה בְּסוּדְרִים • וְרַבִּי יוֹסִי מִתִּיר • וְלֹא יִטְמִינָה בְּחוּל
 וּבִאֲבָק דְּרָכִים • בְּשִׁבִּיל שֶׁתִּצָּלָה:

ד מַעֲשֶׂה שֶׁעָשׂוּ אַנְשֵׁי טְבֵּרְיָא • וְהֵבִיאוּ סֵלֹן שֶׁל צוּנָן
 לְתוֹד אָמָה שֶׁל חֲמִין • אָמְרוּ לָהֶן חֲכָמִים • אִם בְּשֶׁבֶת •
 כְּחִמִּין שֶׁהוּחֲמוּ בְּשֶׁבֶת • אֲסוּרִין בְּרַחֲצָה וּבִשְׂתִּיָּה • וְאִם
 בְּיוֹם טוֹב כְּחִמִּין שֶׁהוּחֲמוּ בְּיוֹם טוֹב • אֲסוּרִין בְּרַחֲצָה
 וּמִתְרִין בְּשְׂתִּיָּה • מִזִּיאַר הַגְּרוּף שׁוֹתִין הֵימָנוּ בְּשֶׁבֶת •
 אֲנִיכִי אַף עַל פִּי שֶׁגְּרוּפָה אֵין שׁוֹתִין מִמָּנָה:

ה הַמִּחָם שֶׁפָּנְהוּ לֹא יִתֵּן לְתוֹכוֹ צוּנָן • בְּשִׁבִּיל שֶׁיִּחֲמוּ •
 אָבֵל נֹתֵן הוּא לְתוֹכוֹ • אוֹ לְתוֹד הַכּוֹס • כְּדִי לְהַפְשִׁירָן •

הַאֲלָפִס וְהַקֹּדֶרֶה שֶׁהֶעֱבִירָן מִרְתָּחִין · לֹא יִתֵּן לְתוֹכָן
תְּבִלִּין · אֲבָל נוֹתֵן הוּא לְתוֹךְ הַקֶּעֶרֶה · אוֹ לְתוֹךְ
הַתְּמָחוּי · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לְכָל הוּא נוֹתֵן · חוּץ מִדְּבַר
שֵׁשׁ בּוֹ חֵמֶץ וָצִיר:

י אין נוֹתֵינִין כָּלִי תַּחַת הַנֵּר לְקַבֵּל בּוֹ אֶת הַשֶּׁמֶן · וְאִם
נִתְּנוּ מִבְּעוֹד יוֹם מִתֵּר · וְאִין גִּאוֹתִין מִמֶּנּוּ לְפִי שְׁאִינוֹ מִן
הַמוֹכֵן · מְטַלְטְלִין גַּר חֶדֶשׁ · אֲבָל לֹא יִשֶּׁן · רַבִּי שְׁמַעוֹן
אוֹמֵר כָּל הַנֵּרוֹת מְטַלְטְלִין חוּץ מִן הַנֵּר הַדּוֹלֵק בְּשִׁבְתּוֹ ·
נוֹתֵינִין כָּלִי תַּחַת הַנֵּר לְקַבֵּל נְצוּצוֹת · וְלֹא יִתֵּן לְתוֹכוֹ מִים
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְכַבֶּה:

פרק ד

בַּמָּה טוֹמְנִין וּבַמָּה אֵין טוֹמְנִין · אֵין טוֹמְנִין לֹא בַּגֶּפֶת ·
וְלֹא בַּזָּבֵל · וְלֹא בַּמֶּלַח · וְלֹא בַּסִּיד · וְלֹא בַּחוּל ·
בֵּין לַחִים וּבֵין יְבֵשִׁים · לֹא בַתְּבִין · וְלֹא בַזָּגִים · וְלֹא
בַּמוֹכִים · וְלֹא בַעֲשָׂבִים בַּזֶּמֶן שֶׁהֵן לַחִים · אֲבָל טוֹמְנִין
בָּהֶן כְּשֶׁהֵן יְבֵשִׁין · טוֹמְנִין בַּכֶּסוֹת · וּבַפִּירוֹת · בַּכִּנְפִי
יוֹנָה · וּבַנְּסוּרַת שֶׁל חֲרָשִׁים · וּבַנְּעוּרַת שֶׁל פִּשְׁתָּן דִּקָּה ·
רַבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר בַּדִּקָּה וּמִתִּיר בַּגֶּסֶה:

ב טוֹמְנִין בְּשִׁלְחִין · וּמְטַלְטְלִין אוֹתָן · בְּגִזֵּי צֶמֶר · וְאֵין
מְטַלְטְלִין אוֹתָן · כִּיצַד הוּא עוֹשֶׂה · נוֹטֵל אֶת הַכֶּסֶי וְהֵן
נוֹפְלוֹת · רַבִּי אֱלֵעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר קָפָה מִטָּה עַל
צִדָּה וְנוֹטֵל · שְׁמָא יְטוּל וְאִינוֹ יָכוֹל לְהַחֲזִיר · וְחֻכָּמִים

אומרים נוטל ומחזיר • לא כסהו מבעוד יום • לא יכסנו
משתחשך • כסהו ונתגלה • מתר לכסותו • ממלא את
הקיתון • ונותן לתחת הכר • או תחת הכסת:

פרק ה

במה בהמה יוצאה • ובמה אינה יוצאה • יוצא הגמל
באפסר • ונאקה בחטם • ולבדקים בפרומכיא •
וסוס בשיר • וכל בעלי השיר • יוצאים בשיר ונמשכים
בשיר • ומזין עליהן וטובלין במקומן:

ב חמור יוצא במרדעת • בזמן שהיא קשורה לו •
זכרים יוצאין לבובין • רחלות יוצאות שחוזות • כבולות •
וכבונות • העזים יוצאות צרורות • רבי יוסי אוסר בכלן
חוץ מן הרחלין הכבונות • רבי יהודה אומר עזים יוצאות
צרורות ליבש • אבל לא לחלב:

ג ובמה אינה יוצאה • לא יצא גמל במטוטלת • לא עקוד
ולא רגול • וכן שאר כל הבהמות • לא יקשור גמלים
זה בזה וימשוך • אבל מכניס חבלים לתוך ידו וימשוך •
ובלבד שלא יכרוך:

ד אין חמור יוצא במרדעת בזמן שאינה קשורה לו • ולא
בזוג אף על פי שהוא פקוק • ולא בסלם שבצוארו •
ולא ברצועה שברגלו • ואין התרנגולין יוצאין בחוטין •
ולא ברצועות שברגליהם • ואין הזכרים יוצאין בעגלה

שֶׁתַּחַת הָאֵלֶּיָּה שְׁלֵהֶן • וְאִין הֶרְחִלִים יוֹצְאוֹת חֲנוּנוֹת •
וְאִין הֶעֱגֵל יוֹצֵא בְּגִימּוֹן • וְלֹא פָּרָה בְּעוֹר הַקּוֹפֵד • וְלֹא
בְּרֻצוּעָה שְׁבִין קֶרְנִיָּה • פָּרְתוֹ שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה
הֵיטָה יוֹצֵאָה בְּרֻצוּעָה שְׁבִין קֶרְנִיָּה • שְׁלֹא בְּרֻצוֹן חֲכָמִים:

פרק ו

בַּמָּה אֵשֶׁה יוֹצֵאָה • וּבַמָּה אֵינָה יוֹצֵאָה • לֹא תֵצֵא
אֵשֶׁה לֹא בְּחוּטֵי צֶמֶר • וְלֹא בְּחוּטֵי פֶשֶׁתָן • וְלֹא
בְּרֻצוּעוֹת שֶׁבְּרֹאשָׁה • וְלֹא תִטְבּוֹל בָּהֶן עַד שֶׁתִּרְפֹּם •
וְלֹא בְּטוֹטֶפֶת • וְלֹא בְּסִנְבוֹטִין בְּזֶמֶן שְׁאִינָן תְּפוֹרִין •
וְלֹא בְּכַבּוֹל לְרִשּׁוֹת הָרָבִים • וְלֹא בְּעִיר שֶׁל זֶהָב • וְלֹא
בְּקִטְלָא • וְלֹא בְּנֻזְמִים • וְלֹא בְּטַבַּעַת שְׁאִין עָלֶיהָ חוֹתָם •
וְלֹא בְּמַחַט שְׁאִינָה נְקוּבָה • וְאִם יֵצֵאָה אֵינָה חִיִּיבַת
חֲטָאת:

ב לֹא יֵצֵא הָאִישׁ בְּסִנְדֵּל הַמֶּסְמֵר • וְלֹא בִּיחִיד בְּזֶמֶן שְׁאִין
בְּרִגְלוֹ מִכָּה • וְלֹא בְּתַפְלִין • וְלֹא בְּקִמְיַע בְּזֶמֶן שְׁאִינָה מִן
הַמִּמָּחָה • לֹא בְּשִׁרְיוֹן • וְלֹא בְּקִסְדָּא • וְלֹא בְּמַגָּפִים • וְאִם
יֵצֵא • אֵינּוּ חִיִּב חֲטָאת:

ג לֹא תֵצֵא אֵשֶׁה בְּמַחַט הַנְּקוּבָה • וְלֹא בְּטַבַּעַת שֵׁשׁ עָלֶיהָ
חוֹתָם • וְלֹא בְּכוֹלֵיָּאֵר • וְלֹא בְּכוּבֶלֶת • וְלֹא בְּצִלּוּחִית שֶׁל
פְּלִיטוֹן • וְאִם יֵצֵאָה חִיִּיבַת חֲטָאת • דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר •
וְחֲכָמִים פּוֹטְרִין בְּכוּבֶלֶת וּבְצִלּוּחִית שֶׁל פְּלִיטוֹן:

ד לא יצא האיש לא בסיף · ולא בקשת · ולא בתריס ·
ולא באלה · ולא ברומח · ואם יצא חייב חטאת ·
רבי אליעזר אומר תכשיטין הן לו · וחכמים אומרים
אינן אלא לגנאי · שנאמר וכתתו חרבותם לאתים
וחניתותיהם למזמרות · לא ישא גוי אל גוי חרב ·
ולא ילמדו עוד מלחמה · בירית טהורה · ויוצאים בה
בשבת · כבלים טמאין ואין יוצאין בהן בשבת:

ה יוצאת אשה בחוטי שער · בין משלה · בין משל
חברתה · בין משל בהמה · בטוטפת ובסנבוטין בזמן
שהם תפורין · בכבול ובפאה נכרית לחצר · במוד
שבאזנה · ובמוד שבסנדלה · ובמוד שהתקינה לנדתה ·
בפלפל ובגרגיר מלח · ובכל דבר שתתן לתוך פיה ·
ובלבד שלא תתן לכתחלה בשבת · ואם נפל לא תחזיר ·
שן תותבת · ושן של זהב · רבי מתיר · וחכמים אוסרים:

ו יוצאין בסלע שעל הצינית · הבנות (קטנות) · יוצאות
בחוטין · ואפילו בקסמין שבאזניהם · ערביות יוצאות
רעולות · ומדיות פרופות · וכל אדם · אלא שדברו
חכמים בהווה:

ז פורפת על האבן · ועל האגוז · ועל המטבע · ובלבד
שלא תפרוף לכתחלה בשבת:

ח הקטע יוצא בקב שלו · דברי רבי מאיר · ורבי
יוסי אוסר · ואם יש לו בית קבול פתותים טמא ·

סְמוּכוֹת שְׁלוֹ טִמְאִין מִדֶּרֶס • וְיוֹצְאִין בָּהֶן בְּשַׁבָּת • וְנִכְנָסִין
בָּהֶן בַּעֲזָרָה • כִּסָּא וּסְמוּכוֹת שְׁלוֹ טִמְאִין מִדֶּרֶס • וְאֵין
יוֹצְאִין בָּהֶן בְּשַׁבָּת • וְאֵין נִכְנָסִין בָּהֶן בַּעֲזָרָה • אֲנִקְטְמִין
טְהוֹרִים • וְאֵין יוֹצְאִין בָּהֶן:

ט הַבָּנִים יוֹצְאִים בְּקִשְׁרִים • וּבְנֵי מַלְכִּים בְּזוּגִין • וְכָל אָדָם •
אֵלָא שֶׁדִּבְרוּ חֲכָמִים בַּהוֹנָה:

י יוֹצְאִין בְּבִיצַת הַחֶרְגוֹל • וּבִשְׁן שׁוּעַל • וּבִמְסַמֵּר מִן
הַצְּלוּב • מִשּׁוּם רְפוּאָה • דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר • וְחֲכָמִים
אוֹמְרִים אֵף בַּחוּל אֲסוּר • מִשּׁוּם דְּרָכֵי הָאֱמוּרִי:

פרק ז

כָּלֵל גָּדוֹל אָמְרוּ בְּשַׁבָּת • כָּל הַשּׁוֹכֵחַ עֵקֶר שַׁבָּת • וְעָשָׂה
מְלָאכּוֹת הִרְבָּה בְּשַׁבְּתוֹת הִרְבָּה • אֵינּוּ חַיִּיב אֵלָא
חֲטָאת אַחַת • הַיּוֹדֵעַ עֵקֶר שַׁבָּת • וְעָשָׂה מְלָאכּוֹת הִרְבָּה
בְּשַׁבְּתוֹת הִרְבָּה • חַיִּיב עַל כָּל שַׁבָּת וְשַׁבָּת • הַיּוֹדֵעַ שֶׁהוּא
שַׁבָּת • וְעָשָׂה מְלָאכּוֹת הִרְבָּה • בְּשַׁבְּתוֹת הִרְבָּה • חַיִּיב
עַל כָּל אֵב מְלָאכָה וּמְלָאכָה • הָעוֹשֶׂה מְלָאכּוֹת הִרְבָּה
מַעֲיִן מְלָאכָה אַחַת • אֵינּוּ חַיִּיב אֵלָא חֲטָאת אַחַת:

כ באבות מְלָאכּוֹת אַרְבָּעִים חִסֵּר אַחַת • הַזּוֹרֵעַ • וְהַחֹרֵשׁ •
וְהַקּוֹצֵר • וְהַמַּעֲמֵר • הַדָּשׁ • וְהַזּוֹרֵה • הַבוֹרֵר • הַטּוֹחֵן •
וְהַמְרַקֵּד • וְהַלֵּשׁ • וְהַאֹפֶה • הַגּוֹזֵז אֶת הַצֶּמֶר • הַמְּלַבֵּן •
וְהַמְּנַפֵּץ • וְהַצּוֹבֵעַ • וְהַטּוֹוֶה • וְהַמְּסֵד • וְהָעוֹשֶׂה שְׂתִי

בְּתֵי גִירִין • וְהָאוֹרֵג שְׁנֵי חוּטִין • וְהַפּוֹצֵעַ שְׁנֵי חוּטִין •
 וְהַקּוֹשֵׁר וְהַמְתִּיר • וְהַתּוֹפֵר שְׁתֵּי תַפִּירוֹת • הַקּוֹרֵעַ עַל
 מִנֵּת לַתּוֹפֵר שְׁתֵּי תַפִּירוֹת • הַצָּד צָבִי • הַשּׁוֹחֲטוֹ •
 וְהַמְפָּשִׁיטוֹ • הַמּוֹלְחוֹ • וְהַמַּעֲבֵד אֶת עוֹרוֹ • וְהַמּוֹחֵק •
 וְהַמְחַתֵּכוֹ • הַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת • וְהַמּוֹחֵק עַל מִנֵּת
 לַכְּתוֹב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת • הַבּוֹנֶה • וְהַסּוֹתֵר • הַמְּכַבֶּה •
 וְהַמַּבְעִיר • הַמְּכַה בְּפִטִּישׁ • הַמוֹצִיא מִרְשׁוֹת לְרְשׁוֹת •
 הָרִי אֵלּוּ אַבּוֹת מְלָאכּוֹת אַרְבָּעִים חֹסֵר אַחַת:

א ועוד כלל אחר אמרו • כל הכָּשֵׁר לְהַצְנִיעַ וּמַצְנִיעִין
 כְּמוֹהוּ • וְהוֹצִיאוֹ בְּשַׁבָּת • חַיִּיב עָלָיו חֲטָאת • וְכָל שְׂאִינוֹ
 כָּשֵׁר לְהַצְנִיעַ • וְאִין מַצְנִיעִין כְּמוֹהוּ • וְהוֹצִיאוֹ בְּשַׁבָּת •
 אִינוֹ חַיִּיב אֶלָּא הַמַּצְנִיעַ:

ד הַמוֹצִיא תָּבֵן כְּמֵלֶא פִי פָּרָה • עֵצָה כְּמֵלֶא פִי גָמֶל •
 עֵמִיר כְּמֵלֶא פִי טָלָה • עֲשָׁבִים כְּמֵלֶא פִי גְדִי • עָלִי שׁוֹם
 וְעָלִי בְּצָלִים • לַחִים כְּגִרּוֹגֶרֶת • יְבֵשִׁים כְּמֵלֶא פִי גְדִי •
 וְאִין מַצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה • מִפְּנֵי שֶׁלֹּא שׁוּוּ בְּשִׁיעוּרֵיהֶן •
 הַמוֹצִיא אוֹכְלִים כְּגִרּוֹגֶרֶת חַיִּיב • וּמַצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה •
 מִפְּנֵי שֶׁשׁוּוּ בְּשִׁיעוּרֵיהֶן • חוּץ מִקְלִיפֵיהֶן • וְגִרְעִיגֵיהֶן •
 וְעוֹקְצִיגֵיהֶן • וְסוֹכֵן וּמִרְסָּן • רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר חוּץ מִקְלִיפֵי
 עֲדָשִׁים • שֶׁמֶתְבַּשְׁלוֹת עִמָּהֶן:

פרק ח

המוציא יין כְּדִי מְזִיגָת הַכּוֹס · חֵלֶב כְּדִי גְמִיעָה ·
דָּבֵשׁ כְּדִי לִיתֵּן עַל הַכֶּתִּית · שֶׁמֶן כְּדִי לְסוּךְ
אֶבֶר קָטָן · מִים כְּדִי לְשׁוּף בָּהֶם אֶת הַקִּילּוֹר · וְשֶׂאֵר כָּל
הַמְשָׁקִין בְּרַבִּיעִית · וְכָל הַשּׁוֹפְכִין בְּרַבִּיעִית · רַבִּי שְׁמַעוֹן
אוֹמֵר כֵּלָן בְּרַבִּיעִית · וְלֹא אָמְרוּ כָּל הַשִּׁיעוּרִין הֵלָלוּ ·
אֵלָּא לְמַצְנִיעֶיהֶן:

הַמוֹצִיא חֶבֶל כְּדִי לַעֲשׂוֹת אֶזֶן לְקַפָּה · גְּמִי כְּדִי לַעֲשׂוֹת
תְּלָאִי לְנֶפֶה וְלִכְבָּרָה · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר כְּדִי לְטוֹל מִמֶּנּוּ
מִדַּת מִנְעַל לְקָטָן · נִיִּיר כְּדִי לְכַתּוֹב עָלָיו קֶשֶׁר מוֹכְסִין ·
וְהַמוֹצִיא קֶשֶׁר מוֹכְסִין חֲיִיב · נִיִּיר מְחוּק כְּדִי לְכַרוֹךְ עַל
פִּי צְלוּחִית קֶטְנָה שֶׁל פְּלִיטוֹן:

עוֹר כְּדִי לַעֲשׂוֹת קִמְיַע · קֶלֶף כְּדִי לְכַתּוֹב עָלָיו פֶּרֶשֶׁה
קֶטְנָה שֶׁבִּתְּפִלִּין · שֶׁהִיא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל · (דּוֹכְסוֹסְטוֹס כְּדִי
לְכַתּוֹב מְזוּזָה ·) דִּיּוֹ כְּדִי לְכַתּוֹב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת · כַּחוֹל כְּדִי
לְכַחוֹל עֵין אַחַת:

דָּבֵק כְּדִי לִתֵּן בְּרֹאשׁ הַשְּׁבִשְׁבֶּת · זָפֶת וְגִפְרִית כְּדִי
לַעֲשׂוֹת נֶקֶב · שְׁעוּהַ כְּדִי לִתֵּן עַל פִּי נֶקֶב קָטָן · חֲרָסִית
כְּדִי לַעֲשׂוֹת פִּי כּוֹר שֶׁל צוֹרְפֵי זָהָב · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר
כְּדִי לַעֲשׂוֹת פְּטָפוּט · סוֹבִין כְּדִי לִתֵּן עַל פִּי כּוֹר שֶׁל צוֹרְפֵי
זָהָב · סִיד כְּדִי לְסוּד אֶצְבַּע קֶטְנָה שֶׁבִּבְנוֹת · רַבִּי יְהוּדָה

אומר כְּדִי לַעֲשׂוֹת כִּלְכוּל · רַבִּי נַחֲמִיא אֹמֵר כְּדִי לְסוּד
אֲנִידִיפִי:

ה' אָדָמָה כְּחוֹתֶם הַמְרָצוּפִין · דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא · וְחֲכָמִים
אֹמְרִים כְּחוֹתֶם הָאִיגְרוֹת · זָבֵל וְחוּל הַדֶּק כְּדִי לְזַבֵּל קֶלַח
שֶׁל כְּרוּב · דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא · וְחֲכָמִים אֹמְרִים כְּדִי לְזַבֵּל
כְּרִישָׁא · חוּל הֶגֶס כְּדִי לְתַן עַל מְלֵא כַף סִיד · קָנָה כְּדִי
לַעֲשׂוֹת קוֹלְמוֹס · וְאִם הָיָה עָב אוֹ מְרַסֵּס · כְּדִי לְבַשֵּׁל בּוֹ
בִיצָה קֵלָה שֶׁבִּבְיָצִים · טְרוּפָה וְנִתְּוֹנָה בְּאַלְפָּס:

י עֶצֶם כְּדִי לַעֲשׂוֹת תְּרוּד · רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר כְּדִי לַעֲשׂוֹת
מִמְּנוּ חָף · זְכוּכִית כְּדִי לְגָרוֹר בּוֹ רֹאשׁ הַכֶּרֶךְ · צָרוֹר אוֹ
אָבֵן כְּדִי לְזָרוֹק בְּעוֹף · רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אֹמֵר כְּדִי
לְזָרוֹק בִּבְהֵמָה:

י חָרֵס כְּדִי לְתַן בֵּין פָּצִים לַחֲבִירוֹ · דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה · רַבִּי
מַאִיר אֹמֵר כְּדִי לַחֲתוֹת בּוֹ אֶת הָאוֹר · רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר
כְּדִי לְקַבֵּל בּוֹ רְבִיעִית · אָמַר רַבִּי מַאִיר אֵף עַל פִּי שְׂאִין
רְאִיָּה לְדָבָר זָכָר לְדָבָר · שֶׁנֶּאֱמַר וְלֹא יִמָּצֵא בְּמִכְתָּתוֹ
חֶרֶשׁ לַחֲתוֹת אֵשׁ מִיְּקוּד · אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי מִשֵּׁם רְאִיָּה ·
וְלַחֲשׂוֹף מִים מִגָּבָא:

פרק ט

אמר רבי עקיבא • מנין לעבודה זרה שמטמאה במשא
כנדה • שנאמר תזרם כמו דוה • צא תאמר לו •
מה נדה מטמאה במשא • אף עבודה זרה מטמאה
במשא:

ב מנין לספינה שהיא טהורה • שנאמר דרך אניה בלב
ים • מנין לערוגה שהיא ששה על ששה טפחים •
שזורעין בתוכה חמשה זרעונין • ארבעה בארבע רוחות
הערוגה • ואחד באמצע • שנאמר כי כארץ תוציא
צמחה • וכגנה זרועיה תצמיח • זרעה לא נאמר אלא
זרועיה:

ג מנין לפולטת שכבת זרע ביום השלישי שהיא טמאה •
שנאמר היו נכונים לשלשת ימים • מנין שמרחיצין את
המילה ביום השלישי שחל להיות בשבת • שנאמר ויהי
ביום השלישי בהיותם כזאבים • מנין שקושרין לשון
של זהורית בראש שעיר המשתלח • שנאמר אם יהיו
חטאיכם כשנים כשלג ילבינו:

ד מנין לסיכה שהיא כשתיה ביום הכיפורים • אף על
פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר • שנאמר ותבא במים
בקרבן וכשמן בעצמותיו:

ה' המוציא עצים כדי לבשל ביצה קלה • תבלין כדי לתבל
ביצה קלה • ומצטרפין זה עם זה • קליפי אגוזים • קליפי
רמונים • איסטיס • ופואה • כדי לצבוע בהן בגד קטן
בסבכה • מי רגלים • נתר • ובורית • קמוליא • ואשלג •
כדי לכבס בהן בגד קטן בסבכה • רבי יהודה אומר כדי
להעביר על הכתם:

י' פלפלת כל שהוא • ועטרן כל שהוא • מיני בשמים ומיני
מתכות כל שהן • מאבני המזבח ומעפר המזבח • מקק
ספרים • ומקק מטפחותיהם • כל שהוא • שמצניעים
אותן לגונן • רבי יהודה אומר אף המוציא ממשמשי
עבודת אלילים כל שהוא • שנאמר ולא ידבק בידך
מאומה מן החרם:

י' המוציא קפת הרוכלין • אף על פי שיש בה מיני
הרבה • אינו חייב אלא חטאת אחת • זרעוני גנה פחות
מבגרוגרת • רבי יהודה בן בתיירה אומר חמשה • זרע
קשואין שנים • זרע דלועין שנים • זרע פול המצרי שנים •
חגב חי (טהור) כל שהוא • מת בגרוגרת • צפורת כרמים
בין חיה בין מתה כל שהוא • שמצניעין אותה לרפואה •
רבי יהודה אומר אף המוציא חגב חי טמא כל שהוא •
שמצניעין אותו לקטן לשחוק בו:

פרק י

הַמִּצְנִיעַ לְזֶרַע • וְלִדְוָגָמָא • וְלִרְפוּאָה • וְהוֹצִיאוּ בְשַׁבָּת
חַיִּיב בְּכָל שֶׁהוּא • וְכָל אָדָם אֵין חַיִּיב עָלָיו
אֵלָא כְּשִׁיעוּרוֹ • חֲזַר וְהִכְנִיסוּ • אֵינּוּ חַיִּיב אֵלָא כְּשִׁיעוּרוֹ:

ב הַמוֹצִיא אוֹכְלִין וְנִתְּנָן עַל הָאֶסְקָפָה • בֵּין שְׁחֹזַר
וְהוֹצִיָאן • בֵּין שֶׁהוֹצִיָאן אַחֵר פָּטוּר • מִפְּנֵי שֶׁלֹא עָשָׂה
מְלָאכְתּוֹ בְּבֵת אַחַת • קָפָה שֶׁהִיא מְלֵאָה פִּירוֹת • וְנִתְּנָה
עַל אֶסְקָפָה הַחִיצוֹנָה • אֵף עַל פִּי שְׂרֹב הַפִּירוֹת מִבְּחוּץ •
פָּטוּר עַד שִׁיוֹצִיא אֶת כָּל הַקָּפָה:

ג הַמוֹצִיא בֵּין בִּימִינוֹ • בֵּין בְּשִׁמְאָלוֹ • בְּתוֹךְ חִיקוֹ • אוֹ
עַל כְּתָפוֹ • חַיִּיב • שֶׁכֵּן מִשָּׂא בְּנֵי קֹהֵת • כְּלֹאֲחֵר יְדוֹ •
בְּרָגְלוֹ • בְּפִיו • וּבְמִרְפָּקוֹ • בְּאַזְנוֹ • וּבְשִׁעְרוֹ • וּבְפּוֹנְדָתוֹ •
וּפִיָּה לְמִטָּה • בֵּין פּוֹנְדָתוֹ לְחִלּוּקוֹ • וּבְשִׁפְתֵי חִלּוּקוֹ •
בְּמִנְעָלוֹ • בְּסִנְדָּלוֹ • פָּטוּר • שֶׁלֹא הוֹצִיא כְּדֶרֶךְ הַמוֹצִיָאן:

ד הַמִּתְכַּנֵּן לְהוֹצִיא לְפָנָיו • וּבָא לוֹ לְאַחֲזָריו • פָּטוּר •
לְאַחֲזָריו • וּבָא לוֹ לְפָנָיו • חַיִּיב • בְּאַמֶּת אֲמָרוֹ • הָאִשָּׁה
הַחוֹגֶרֶת בְּסִינֵר • בֵּין מִלְּפָנֶיהָ וּבֵין מִלְּאַחֲרֶיהָ • חַיִּיבֶת •
שֶׁכֵּן רָאוּי לְהִיּוֹת חוּזַר • רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֵף מִקִּבְּלִי
פְּתִיקִין:

ה הַמוֹצִיא כֶּכֶר לְרִשּׁוֹת הָרַבִּים • חַיִּיב • הוֹצִיאוּהוּ שְׁנַיִם •
פָּטוּרִין • לֹא יִכּוֹל אֶחָד לְהוֹצִיאוֹ • וְהוֹצִיאוּהוּ שְׁנַיִם •

חייבין · ורבי שמעון פוטר · המוציא אוכלין פחות
מכשיעור בכלי · פטור אף על הכלי · שהכלי טפלה לו ·
את החי במטה · פטור אף על המטה · שהמטה טפלה
לו · את המת במטה חייב · וכן בזית מן המת · ובזית מן
הגבלה · וכעדשה מן השרץ · חייב · ורבי שמעון פוטר:

הנוטל צפרניו זו בזו · או בשני · וכן שערו · וכן שפמו ·
וכן זקנו · וכן הגודלת · וכן הפוחלת · וכן הפוקקת · רבי
אליעזר מחייב · וחכמים אוסרין משום שבות · התולש
מעציץ נקוב · חייב · ושאינו נקוב פטור · ורבי שמעון
פוטר בזה ובה:

פרק יא

הזורק מרשות היחיד לרשות הרבים · מרשות
הרבים · לרשות היחיד · חייב · מרשות היחיד
לרשות היחיד · ורשות הרבים באמצע · רבי עקיבא
מחייב וחכמים פוטרין:

ב פיצד · שתי גזוזטראות זו כנגד זו ברשות הרבים ·
המושט והזורק מזו לזו פטור · היו שתיהן בדיוטא
אחת · המושט חייב · והזורק פטור · שפך היתה עבודת
הלזים · שתי עגלות זו אחר זו ברשות הרבים · מושיטין
הקרשים מזו לזו · אבל לא זורקין · חולית הבור והסלע
שהן גבוהין עשרה ורחבן ארבעה · הנוטל מהן · והנותן
על גבן · חייב · פחות מכן פטור:

ג' הַזֹּרֶק אַרְבַּע אַמּוֹת בַּכֶּתֶל · לְמַעַלָּה מֵעֲשָׂרָה טַפְחִים ·
 בַּזֹּרֶק בְּאֵוִיר · לְמִטָּה מֵעֲשָׂרָה טַפְחִים · בַּזֹּרֶק בְּאַרְץ ·
 הַזֹּרֶק בְּאַרְץ אַרְבַּע אַמּוֹת חַיִּיב · זֶרֶק לְתוֹךְ אַרְבַּע
 אַמּוֹת · וְנִתְגַּלְגַּל חוּץ לְאַרְבַּע אַמּוֹת פֶּטוּר · חוּץ לְאַרְבַּע
 אַמּוֹת · וְנִתְגַּלְגַּל לְתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת חַיִּיב:

ד' הַזֹּרֶק בֵּימֵי אַרְבַּע אַמּוֹת פֶּטוּר · אִם הָיָה רֶקֶק מִיָּם
 וּרְשׁוֹת הָרִבִּים מְהֻלָּכֶת בּוֹ · הַזֹּרֶק לְתוֹכוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת
 חַיִּיב · וְכַמָּה הוּא רֶקֶק מִיָּם · פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה טַפְחִים ·
 רֶקֶק מִיָּם וּרְשׁוֹת הָרִבִּים מְהֻלָּכֶת בּוֹ · הַזֹּרֶק בְּתוֹכוֹ אַרְבַּע
 אַמּוֹת חַיִּיב:

ה' הַזֹּרֶק מִן הַיָּם לַיִבֶּשֶׁה · וּמִן הַיִּבֶּשֶׁה לַיָּם · וּמִן הַיָּם
 לַסְּפִינָה · וּמִן הַסְּפִינָה לַיָּם · וּמִן הַסְּפִינָה לַחֲבֵרְתָּהּ ·
 פֶּטוּר · סְפִינּוֹת קְשׁוּרוֹת זוּ בְּזוּ · מְטִלְטִלִין מְזוּ לְזוּ · אִם
 אֵינָן קְשׁוּרוֹת · אֶף עַל פִּי שְׂמֻקּוֹת · אֵין מְטִלְטִלִין מְזוּ
 לְזוּ:

ו' הַזֹּרֶק וְנִזְכָּר לְאַחַר שְׂיֻצָּתָהּ מִיָּדוֹ · קִלְטָהּ אַחֵר · קִלְטָהּ
 כָּלֵב · אוֹ שְׁנִשְׂרָפָה · פֶּטוּר · זֶרֶק לַעֲשׂוֹת חֲבוּרָה · בֵּין
 בְּאָדָם · וּבֵין בְּבֵהֶמָּה · וְנִזְכָּר עַד שֶׁלֹּא נַעֲשִׂית חֲבוּרָה
 פֶּטוּר · זֶה הַכֶּלֶל · כָּל חַיִּיבֵי חֲטָאוֹת אֵינָן חַיִּיבִין · עַד
 שֶׁתֵּהָא תְּחִלָּתָן וְסוּפָן שְׂגָגָה · תְּחִלָּתָן שְׂגָגָה וְסוּפָן זָדוֹן ·
 תְּחִלָּתָן זָדוֹן וְסוּפָן שְׂגָגָה · פֶּטוּרִין עַד שֶׁתֵּהָא תְּחִלָּתָן
 וְסוּפָן שְׂגָגָה:

פרק יב

הַבּוֹנָה · כִּמָּה יִבְנֶה וַיְהִי חַיִּיב · הַבּוֹנָה כָּל שֶׁהוּא ·
וְהַמְּסִתָּה · וְהַמָּכָה בְּפִטְיֵשׁ · וּבִמְעַצֵּד · וְהַקּוֹדֵחַ
כָּל שֶׁהוּא · חַיִּיב · זֶה הַכֶּלֶל · כָּל הָעוֹשֶׂה מְלָאכָה
וּמְלָאכָתּוֹ מִתְקַיֶּמֶת בְּשַׁבָּת · חַיִּיב · רַבֵּן שִׁמְעוֹן בֶּן
גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר אִף הַמָּכָה בַּקּוֹרְנָס עַל הַסֵּדֶן בְּשַׁעַת
מְלָאכָה חַיִּיב · מִפְּנֵי שֶׁהוּא כֹמֶתֶקֶן מְלָאכָה:

א הַחוֹרֵשׁ כָּל שֶׁהוּא · הַמְּנַכֵּשׁ · וְהַמְּקַרְסֵם · וְהַמְּזַרֵר כָּל
שֶׁהוּא · חַיִּיב · הַמְּלַקֵּט עֵצִים · אִם לְתֵקֶן כָּל שֶׁהוּא · אִם
לְהַסִּיק כְּדִי לְבַשֵּׁל בֵּיצָה קִלְחָה · הַמְּלַקֵּט עֲשָׂבִים · אִם
לְתֵקֶן כָּל שֶׁהוּא · אִם לְבַהֲמָה · כִּמְלֵא פִי גְדִי:

ג הַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת · בֵּין בִּימִינוֹ · בֵּין בְּשִׁמְאֵלוֹ · בֵּין
מִשֵּׁם אֶחָד · בֵּין מִשְׁתֵּי שְׁמוֹת · בֵּין מִשְׁתֵּי סִמְמָנוֹת · בְּכָל
לָשׁוֹן חַיִּיב · אָמַר רַבִּי יוֹסִי לֹא חִיְּבוּ שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת אֶלָּא
מִשּׁוֹם רוּשִׁים · שֶׁכַּדְּהִיּוּ כּוֹתְבִין עַל קֶרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן · לִידַע
אִיזוֹ בֶּן זֹוגוֹ · אָמַר רַבִּי (יְהוּדָה) מְצִינוּ שֵׁם קָטָן מִשֵּׁם
גָּדוֹל · שֵׁם מִשְׁמַעוֹן וּשְׁמוּאֵל · נַח מִנְחוֹר · דָּן מִדְּנִיאֵל ·
גָּד מִגְדִּיאֵל:

ד הַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת בְּהֶעֱלֵם אֶחָד · חַיִּיב · כָּתֹב בְּדִיּוֹ ·
בְּסֵם · בְּסִקְרָא · בְּקוֹמוֹס · וּבְקִנְקִנְתּוֹס · וּבְכָל דְּבָר שֶׁהוּא
רוּשִׁים · עַל שְׁנֵי כּוֹתְלֵי זֵוִיּוֹת · וְעַל שְׁנֵי לוֹחֵי פִנְקָס · וְהוּן
נִהְיִין זֶה עִם זֶה חַיִּיב · הַכּוֹתֵב עַל בִּשְׂרוֹ חַיִּיב · הַמְּסִירֵט

על בשרו · רבי אליעזר מחייב חטאת · ורבי יהושע
פוטר:

ה כתב במשקין · במי פירות · באבק דרכים · באבק
הסופרים · ובכל דבר שאיגו מתקיים · פטור · לאחר
ידו · ברגלו · בפיו · ובמרפיקו · כתב אות אחת סמוך
לכתב · וכתב על גבי כתב · נתפון לכתוב חי"ת וכתב
שני זי"ג · אחת בארץ ואחת בקורה · כתב על שתי
כותלי הבית · על שני דפי פנקס · ואין נהגין זה עם זה ·
פטור · כתב אות אחת נוטריקון · רבי יהושע בן בתירא
מחייב וחכמים פוטרין:

י הכותב שתי אותיות בשתי העלמות · אחת שחרית
ואחת בין הארבעים · רבן גמליאל מחייב וחכמים
פוטרין:

פרק יג

רבי אליעזר אומר האורג שלשה חוטין בתחלה ואחת
על האריגה חייב · וחכמים אומרים בין בתחלה בין
בסוף שיעורו שני חוטין:

ב העושה שתי בתי גרין · בגרין · בקירוס · בגפה ·
בבברה · ובסל חייב · והתופר שתי תפירות · והקורע
על מנת לתפור שתי תפירות:

ג הקורע בחמתו · ועל מתו · וכל המקלקלין פטורין ·
והמקלקל על מנת לתקן · שיעורו כמתקן:

ד שיעור המלבן · והמנפץ · והצובע · והטווה · כמלא
רוחב הסיט כפול · והאורג שני חוטין · שיעורו כמלא
הסיט:

ה רבי יהודה אומר · הצד צפור למגדל · וצבי לבית ·
חייב · וחכמים אומרים · צפור למגדל · וצבי לבית ·
ולחצר ולביבין · רבן שמעון בן גמליאל אומר לא כל
הביבין שוין · זה הכלל · כל המחסר צידה פטור ·
ושאינו מחסר צידה חייב:

ו צבי שנכנס לבית ונעל אחד בפניו · חייב · ונעלו שנים
פטורין · לא יכול אחד לנעול · ונעלו שנים · חייבין · ורבי
שמעון פוטר:

ז יושב האחד על הפתח ולא מלאהו · יושב השני
ומלאהו · השני חייב · יושב הראשון על הפתח ומלאהו ·
ובא השני וישוב בצדו · אף על פי שעמד הראשון והלך
לו · הראשון חייב · והשני פטור · הא למה זה דומה ·
לנועל את ביתו לשמרו · ונמצא צבי שמור בתוכו:

פרק יד

שְׁמִנָּה שְׂרָצִים הָאֻמּוּרִים בְּתוֹרָה · הֶעָדָן וְהַחֹבֵל בָּהֶן
 חֵיִיב · וְשֵׁאֵר שְׂקָצִים וְרִמָּשִׁים · הַחֹבֵל בָּהֶן
 פָּטוּר · הֶעָדָן לְצוּרָךְ · חֵיִיב · וְשֵׁלָא לְצוּרָךְ · פָּטוּר · חִיָּה
 וְעוֹף שְׁבִרְשׁוֹתוֹ · הֶעָדָן · פָּטוּר · וְהַחֹבֵל בָּהֶן · חֵיִיב:

ב אין עוֹשִׂין הִילְמִי בְּשַׁבָּת · אֲבָל עוֹשֶׂה הוּא אֶת מִי מֶלֶח ·
 וְטוֹבֵל בָּהֶן פָּתוּ · וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַתְּבַשִּׁיל · אָמַר רַבִּי יוֹסִי ·
 וְהֵלֵא הוּא הִילְמִי · בֵּין מְרֵבָה · וּבֵין מוּעָט · וְאֵלּוּ הֵן מִי
 מֶלֶח הַמִּתְרִין · נוֹתֵן שֶׁמֶן בְּתַחֲלָה · לְתוֹךְ הַמִּים · אוֹ לְתוֹךְ
 הַמֶּלֶח:

ג אין אוֹכְלִין אֵיזוּב יוֹן בְּשַׁבָּת · לְפִי שֶׁאֵינּוּ מֵאֲכָל בְּרִיאִים ·
 אֲבָל אוֹכֵל הוּא אֶת יוֹעֵזֶר · וְשׁוֹתָה אָבוֹב רוֹעָה · כָּל
 הָאוֹכְלִין אוֹכֵל אָדָם לְרִפּוּאָה וְכָל הַמְשַׁקֵּין שׁוֹתָה · חוּץ
 מִמִּי דְקָלִים · וְכוּס עֵקָרִים · מִפְּנֵי שֶׁהֵן לִירוּקָה · אֲבָל
 שׁוֹתָה הוּא מִי דְקָלִים לְצִמָּאוֹ · וְסֵךְ שֶׁמֶן עֵקָרִין שֵׁלָא
 לְרִפּוּאָה:

ד הַחוֹשֵׁשׁ בְּשָׁנָיו · לֹא יִגְמַע בָּהֶן אֶת הַחֶמֶץ · אֲבָל מְטִיבֵל
 הוּא כְּדֶרֶכוֹ · וְאִם נִתְרַפָּא נִתְרַפָּא · הַחוֹשֵׁשׁ בְּמִתְנָיו · לֹא
 יְסוּדֵי יֵין וְחֶמֶץ · אֲבָל סֵךְ הוּא אֶת הַשֶּׁמֶן · וְלֹא שֶׁמֶן וָרֹד ·
 בְּנֵי מַלְכִּים סָכִין שֶׁמֶן וָרֹד עַל מְכוּתֵיהֶן · שֶׁכֵּן דְּרָכָם לְסוּד
 בַּחוּל · רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מַלְכִּים הֵם:

פרק טו

אלו קשרים שחייבין עליהן קשר הגמלין וקשר
הספגין וכשם שהוא חייב על קשורין כך הוא
חייב על התרין רבי מאיר אומר כל קשר שהוא יכול
להתירו באחת מידי אין חייבין עליו:

^ב יש לך קשרים שאין חייבין עליהן בקשר הגמלין
ובקשר הספגין קושרת אשה מפתח חלוקה וחוטי
סבכא ושל פסיקיא ורצועות מנעל וסנדל ונודות
יוז ושמן וקדרה של בשר רבי אליעזר בן יעקב אומר
קושרין לפני הבהמה בשביל שלא תצא קושרין דלי
בפסיקיא אבל לא בחבל רבי יהודה מתיר כלל אמר
רבי יהודה כל קשר שאינו של קיימא אין חייבין עליו:

^ג מקפלין את הכלים אפילו ארבעה וחמשה פעמים
ומציעין את המטות מלילי שבת לשבת אבל לא משבת
למוצאי שבת רבי ישמעאל אומר מקפלין את הכלים
ומציעין את המטות מיום הכפורים לשבת וחלבי שבת
קרבין ביום הכפורים (אבל לא של יום הכפורים
בשבת) רבי עקיבא אומר לא של שבת קרבין ביום
הכפורים ולא של יום הכפורים קרבין בשבת:

פרק טז

כָּל כְּתָבִי הַקֹּדֶשׁ · מַצִּילִין אוֹתָן מִפְּנֵי הַדְּלִיקָה · בֵּין
שְׁקוֹרִין בָּהֶן · וּבֵין שְׂאִין קוֹרִין בָּהֶן · וְאֵף עַל פִּי
שְׁכֵתוּבִים בְּכָל לָשׁוֹן טְעוֹנִים גְּנִיזָה · וּמִפְּנֵי מָה אֵין קוֹרִין
בָּהֶם · מִפְּנֵי בִטּוֹל בֵּית הַמִּדְרָשׁ · מַצִּילִין תִּיק הַסֶּפֶר
עִם הַסֶּפֶר · וְתִיק הַתַּפְּלִין עִם הַתַּפְּלִין · וְאֵף עַל פִּי
שֵׁישׁ בְּתוֹכָן מַעוֹת · וְלִהְיֶכֶן מַצִּילִין אוֹתָן · לְמַבּוּי שְׂאִינוֹ
מִפְּלֹשׁ · בֶּן בְּתִירָא אוֹמֵר אֵף לְמִפְּלֹשׁ:

ב מַצִּילִין מְזוֹן שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת · הָרְאוּי לְאָדָם לְאָדָם ·
הָרְאוּי לְבִהמָה לְבִהמָה · בִּיצֵד · נִפְלָה דְלִיקָה בְּלִילִי
שַׁבָּת · מַצִּילִין מְזוֹן שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת · בְּשַׁחֲרִית מַצִּילִין מְזוֹן
שְׁתֵּי סְעוּדוֹת · בְּמִנְחָה מְזוֹן סְעוּדָה אַחַת · רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר
לְעוֹלָם מַצִּילִין מְזוֹן שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת:

ג מַצִּילִין סֵל מְלֵא כִכְרוֹת · וְאֵף עַל פִּי שֵׁישׁ בּוֹ מֵאָה
סְעוּדוֹת · וְעֵגוּל שֶׁל דְּבִילָה · וְחִבִּית שֶׁל יִין · וְאוֹמֵר
לְאַחֲרִים בּוֹאוּ וְהַצִּילוּ לָכֶם · וְאִם הָיוּ פְקָחִין · עוֹשִׂין
עִמּוֹ חֲשֹׁבֹן אַחֵר הַשַּׁבָּת · לְהִיכֵן מַצִּילִין אוֹתָן · לְחֹצֵר
הַמְעוֹרְבָת · בֶּן בְּתִירָא אוֹמֵר אֵף לְשְׂאִינָה מְעוֹרְבָת:

ד וְלִשְׁם מוֹצִיא כָּל כְּלִי תִשְׁמִישׁוֹ · וְלוֹבֵשׁ כָּל מָה
שְׂיִכּוֹל לְלָבוֹשׁ · וְעוֹטֵף כָּל מָה שְׂיִכּוֹל לְעֵטוֹף · רַבִּי יוֹסִי
אוֹמֵר שְׂמוֹנָה עָשָׂר כְּלִים · וְחוֹזֵר וְלוֹבֵשׁ וּמוֹצִיא · וְאוֹמֵר
לְאַחֲרִים בּוֹאוּ וְהַצִּילוּ עִמִּי:

ה רבי שמעון בן גנס אומר פורסין עור של גדי על גבי שידה תיבה ומגדל שאחז בהן את האור מפני שהוא מחרף ועושין מחיצה בכל הכלים בין מלאים בין ריקנים בשביל שלא תעבור הדליקה רבי יוסי אוסר בכלי חרס חדשים מלאים מים לפי שאין יכולין לקבל את האור והן מתבקעין ומכבין את הדליקה:

י נכרי שבא לכבות אין אומרין לו כבה ואל תכבה מפני שאין שבתתו עליהן אבל קטן שבא לכבות אין שומעין לו מפני ששבתתו עליהן:

י כופין קערה על גבי הנר בשביל שלא תאחוז בקורה ועל צואה של קטן ועל עקרב שלא תשודך אמר רבי יהודה מעשה בא לפני רבן יוחנן בן זכאי בערב ואמר חוששני לו מחטאת:

ח נכרי שהדליק את הנר משתמש לאורו ישראל ואם בשביל ישראל אסור מלא מים להשקות בהמתו משקה אחריו ישראל ואם בשביל ישראל אסור עשה גוי כבש לירד בו יורד אחריו ישראל ואם בשביל ישראל אסור מעשה ברבן גמליאל וזקנים שהיו באין בספינה ועשה גוי כבש לירד בו וירדו בו רבן גמליאל וזקנים:

יום ו

פרק יז

כָּל הַפְּלִים נִטְלִים בְּשַׁבָּת • וְדִלְתוּתֵיהֶן עִמָּהֶן • אֵף עַל
פִּי שְׁנַת פְּרָקוֹ בְּשַׁבָּת • שְׁאִינָן דּוֹמִין לְדִלְתוֹת הַבֵּית •
לְפִי שְׁאִינָן מִן הַמוֹכֵן:

^א נִטְלָא אָדָם קֶרְנֶס לְפַצֵּעַ בּוֹ אֶת הָאֲגוּזִים • וְקֶרְדּוֹם לְחִתוֹךְ
בּוֹ אֶת הַדְּבִילָה • מְגִירָה לְגִרּוֹר בָּהּ אֶת הַגְּבִינָה • מְגִרִיפָה
לְגִרּוֹף בָּהּ אֶת הַגְּרוּגְרוֹת • אֶת הַרְחַת וְאֶת הַמְזִלֵּג לְתֵת
עָלָיו (פֶּת) לְקַטֵּן • אֶת הַכּוֹשׁ וְאֶת הַכַּרְכַּר לְתַחֲבֹב בּוֹ •
מַחַט שֶׁל יָד • לְטוֹל בּוֹ אֶת הַקּוֹץ • וְשֶׁל סְקָאִים לְפִתּוּחַ
בּוֹ אֶת הַדִּלְתָּ:

^ג קָנָה שֶׁל זֵיתִים • אִם יֵשׁ קֶשֶׁר בְּרֹאשׁוֹ מִקְבֵּל טַמְאָה •
וְאִם לֹא אֵינוֹ מִקְבֵּל טַמְאָה • בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ נִטְלָא בְּשַׁבָּת:

^ד (רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר) כָּל הַפְּלִים נִטְלִין • חוּץ מִן הַמָּסַר
הַגָּדוֹל • וַיִּתֵּד שֶׁל מַחְרִישָׁה • כָּל הַפְּלִים נִטְלִין לְצוּרָךְ •
וְשֶׁלֹּא לְצוּרָךְ • רַבִּי נַחֲמִיָּה אוֹמֵר אֵין נִטְלִין אֱלָא לְצוּרָךְ:

^ה כָּל הַפְּלִים הַנִּטְלִין בְּשַׁבָּת • שֶׁבִּרְיָהֶן נִטְלִין (עִמָּהֶן) •
וּבִלְבַד שִׁיהוּ עוֹשִׂין מַעֲיִן מְלֹאכָה • שֶׁבִּרְיָה עֲרֵבָה לְכִסּוֹת
בָּהֶן אֶת פִּי הַחֲבִית • שֶׁבִּרְיָה זְכוּכִית לְכִסּוֹת בָּהֶן אֶת
פִּי הַפֶּךָ • רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר וּבִלְבַד שִׁיהוּ עוֹשִׂין מַעֲיִן

מִלֵּאכֶתָּן · שְׁבֵרֵי עֲרִיבָה לְצוּק לְתוֹכָן מִקְפָּה · וְשִׁבְרֵי
זְכוּכִית לְצוּק לְתוֹכָן שָׁמֶן:

^י הָאֵבֶן שֶׁבִּקְרוּיָהּ · אִם מִמֶּלֶאֲיִן בָּהּ וְאִינָה נּוֹפֶלֶת ·
מִמֶּלֶאֲיִן בָּהּ · וְאִם לֹא · אֵין מִמֶּלֶאֲיִן בָּהּ · זְמוּרָה שֶׁהִיא
קְשׁוּרָה בְּטַפִּיחַ · מִמֶּלֶאֲיִן בָּהּ בְּשִׁבְתָּ:

^י פָּקַק הַחֲלוֹן · רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר בְּזֶמֶן שֶׁהוּא קָשׁוּר
וְתִלּוּי · פּוֹקֵקִין בּוֹ · וְאִם לֹא · אֵין פּוֹקֵקִין בּוֹ · וְחֻכָּמִים
אוֹמְרִים בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ פּוֹקֵקִין בּוֹ:

^ח כָּל כֶּסוּיֵי הַבָּלִים שֵׁישׁ לָהֶם בֵּית אַחִיזָה · נְטָלִים (עֲמָהֶן)
בְּשִׁבְתָּ · אָמַר רַבִּי יוֹסִי · בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּכֶסוּיֵי
הַקְּרָקְעוֹת · אֲבָל בְּכֶסוּיֵי הַבָּלִים · בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ · נְטָלִים
בְּשִׁבְתָּ:

פרק יח

מִפְּנֵין אֲפִילוֹ אַרְבַּע וְחֲמֵשׁ קוֹפּוֹת שֶׁל תֶּבֶן וְשֶׁל
תְּבוּאָה · מִפְּנֵי הָאוֹרְחִים · וּמִפְּנֵי בְטוּלַת בֵּית
הַמִּדְרָשׁ · אֲבָל לֹא אֶת הָאוֹצָר · מִפְּנֵין תְּרוּמָה טְהוֹרָה ·
וּדְמָאִי · וּמַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן שֶׁנִּטְלָה תְּרוּמָתוֹ · וּמַעֲשֵׂר שְׁנִי
וְהַקֹּדֶשׁ שֶׁנִּפְדּוּ · וְהַתְּרֻמוֹס הַיָּבֵשׁ · מִפְּנֵי שֶׁהוּא מֵאֲכָל
לְעִנְיִים · אֲבָל לֹא אֶת הַטֶּבֶל · וְלֹא אֶת מַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן
שֶׁלֹא נִטְלָה תְּרוּמָתוֹ · וְלֹא אֶת מַעֲשֵׂר שְׁנִי וְהַקֹּדֶשׁ שֶׁלֹא

נִפְדּוּ • וְלֹא אֶת הַלּוֹף • וְלֹא אֶת הַחֲרָדֵל • רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן
גַּמְלִיאֵל מֵתִיר בַּלּוֹף מִפְּנֵי שֶׁהוּא מֵאֵכֶל עוֹרְבִין:

ב חֲבִילֵי קֶשׁ • וְחֲבִילֵי עֵצִים • וְחֲבִילֵי זֶרְדִּים • אִם הִתְקִינּוּ
לְמֵאֵכֶל בְּהֵמָה • מְטִלְטִלִין אוֹתָן • וְאִם לָאוּ • אֵין מְטִלְטִלִין
אוֹתָן • כּוֹפִין אֶת הַסֵּל לִפְנֵי הָאֶפְרוֹחִים • כְּדֵי שִׁיעֲלוּ
וַיֵּרְדּוּ • תִּרְנַגּוּלֶת שְׁבָרָחָה • דּוֹחִין אוֹתָהּ עַד שֶׁתִּכָּנַס •
מִדֵּדִין עֲגָלִין וְסִיחִין (בְּרִשּׁוֹת הַרְבִּים) • אִשָּׁה מִדֵּדָה אֶת
בָּנָהּ • אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אֵימָתִי • בְּזִמָּן שֶׁהוּא נוֹטֵל אֶחָד
וּמְנִיחַ אֶחָד • אֲבָל אִם הָיָה גּוֹרֵר אֲסוּר:

ג אֵין מִלְּדִין אֶת הַבְּהֵמָה בְּיוֹם טוֹב • אֲבָל מִסַּעֲדִין •
וּמִלְּדִין אֶת הָאִשָּׁה בְּשַׁבָּת • וְקוֹרִין לָהּ חֲכָמָה מִמָּקוֹם
לְמָקוֹם • וּמַחֲלִלִין עָלֶיהָ אֶת הַשַּׁבָּת • וְקוֹשְׁרִין אֶת
הַטְּבוֹר • רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר אֵף חוֹתְכִין • וְכָל צָרְכֵי מִלָּה
עוֹשִׂין בְּשַׁבָּת:

פרק יט

רבי אליעזר אומר אם לא הביא כלי מערב שבת.
מביאו בשבת מגלה. ובסכנה מכסהו על פי
עדים. ועוד אמר רבי אליעזר כורתים עצים לעשות
פחמין לעשות (כלי) ברזל. כלל אמר רבי עקיבא כל
מלאכה שאפשר לעשותה מערב שבת. אינה דוחה את
השבת. ושאי אפשר לעשותה מערב שבת. דוחה את
השבת:

ב עושין כל צרכי מילה בשבת מוחלין. ופורעין.
ומוצצין. ונותנין עליה איספליגית וכמון. אם לא שחק
מערב שבת. לועס בשניו ונותן. אם לא טרף יין ושמן
מערב שבת. ינתן זה בעצמו. וזה בעצמו. ואין עושין
לה חלוק לכתחלה. אבל כורד עליה סמרטוט. אם לא
התקין מערב שבת. כורד על אצבעו ומביא. ואפילו
מחצר אחרת:

ג מרחיצין את הקטן בין לפני המילה ובין לאחר
המילה. ומזלפין עליו ביד. אבל לא בכלי. רבי אלעזר
בן עזריה אומר מרחיצין את הקטן ביום השלישי שחל
להיות בשבת. שנאמר ויהי ביום השלישי בהיותם
בואבים. ספק ואנדרוגינוס אין מחללין עליו את
השבת. ורבי יהודה מתיר באנדרוגינוס:

ד' מי שֶהָיוּ לוֹ שְׁתֵּי תִינוּקוֹת · אֶחָד לָמוֹל אַחֵר הַשַּׁבָּת
וְאֶחָד לָמוֹל בַּשַּׁבָּת · וְשִׁכַּח וּמָל אֶת שֶׁל אַחֵר הַשַּׁבָּת
בַּשַּׁבָּת חַיִּיב · אֶחָד לָמוֹל בְּעֶרֶב שַׁבָּת וְאֶחָד לָמוֹל
בַּשַּׁבָּת · וְשִׁכַּח וּמָל אֶת שֶׁל עֶרֶב שַׁבָּת בַּשַּׁבָּת · רַבִּי
אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּיב חֲטָאֵת · וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר:

ה' קָטָן נִמּוֹל לְשִׁמּוּנָה · וּלְתַשְׁעָה · וּלְעֶשְׂרָה · וּלְאַחַד
עָשָׂר · וּלְשָׁנִים עָשָׂר · לֹא פָחוֹת וְלֹא יוֹתֵר · הָא בִּיצֵד
כְּדַרְבּוֹ · לְשִׁמּוּנָה · נוֹלֵד לְבֵין הַשְּׁמֻשׁוֹת נִמּוֹל לְתַשְׁעָה ·
בֵּין הַשְּׁמֻשׁוֹת שֶׁל עֶרֶב שַׁבָּת נִמּוֹל לְעֶשְׂרָה · יוֹם טוֹב
לְאַחֵר הַשַּׁבָּת · נִמּוֹל לְאַחַד עָשָׂר · שְׁנֵי יָמִים טוֹבִים
שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה · נִמּוֹל לְשָׁנִים עָשָׂר · קָטָן הַחוּלָה · אֵין
מוֹהֲלִין אוֹתוֹ עַד שְׁיִבְרִיא:

ו' אֵלּוּ הֵן צִיצִין הַמְּעַכְּבִין אֶת הַמִּילָה · בְּשָׂר הַחוּפָּה אֶת
רֹב הָעֶטְרָה · וְאֵינוֹ אוֹכֵל בְּתֵרוּמָה · וְאִם הָיָה בֶּעַל בְּשָׂר
מִתְקָנוֹ מִפְּנֵי מַרְאִית הָעֵין · מָל וְלֹא פָרַע אֶת הַמִּילָה ·
בְּאֵלּוֹ לֹא מָל:

פרק כ

רבי אליעזר אומר תולין את המשמרת ביום טוב ·
ונותנין לתלויה בשבת · וחכמים אומרים אין תולין
את המשמרת ביום טוב · ואין נותנין לתלויה בשבת ·
אבל נותנין לתלויה ביום טוב:

ב נותנין מים על גבי שמרים בשביל שיצלו · ומצננין את
היין בסודרין · ובכפיפה מצרית · ונותנין ביצה במסנגת
של חרדל · ועושין אנומלין בשבת · רבי יהודה אומר
בשבת בכוס · ביום טוב בלגין · ובמועד בחבית · רבי
צדוק אומר הכל לפי האורחין:

ג אין שורין את החלתית בפושרין · אבל נותן לתוך
החמץ · ואין שורין את הפרשינין ולא שפין אותן אבל
נותן לתוך הכברה · או לתוך הפלכלה · אין פושרין
את התבן בכברה · ולא יתננו על גבי מקום גבוה ·
בשביל שירד המוז · אבל נוטל הוא בכברה · ונותן לתוך
האבוס:

ד גורפין מלפני הפטם · ומסלקין לצדדין מפני הרעי ·
דברי רבי דוסא · וחכמים אוסרים · נוטלין מלפני בהמה
זו · ונותנין לפני בהמה זו בשבת:

ה הקש שעל גבי המטה לא ינענענו בידו · אבל מנענעו
בגופו · ואם היה מאכל בהמה · או שהיה עליו כר · או

סָדִין · מְנַעֲנְעוּ בִידּוֹ · מַכְבֵּשׁ שֶׁל בַּעֲלֵי בָתִּים · מַתִּירִין ·
אֲבָל לֹא כּוֹבְשִׁין · וְשֶׁל כּוֹבְסִין לֹא יֵגַע בּוֹ · רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר אִם הָיָה מוֹתֵר מֵעֶרֶב שָׁבַת · מַתִּיר אֶת כָּלֹ
וְשׁוֹמְטוֹ:

פרק כא

נוֹטֵל אָדָם אֶת בָּנוֹ וְהֶאָבֵן בִּידּוֹ · וְכֹלְכֶלָה וְהֶאָבֵן
בְּתוֹכָהּ וּמִטְלָטְלִין תְּרוּמָה טִמְאָה עִם הַטְּהוֹרָה
וְעִם הַחוּלִין · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֵף מֵעֲלִין אֶת הַמִּדְמַע
בְּאַחַד וּמֵאָה:

^א הֶאָבֵן שֶׁעַל פִּי הַחֲבִית · מָטָה עַל צִדָּהּ וְהִיא נּוֹפֶלֶת ·
הָיְתָה בֵּין הַחֲבִיּוֹת · מַגְבִּיָּהָּ וּמָטָה עַל צִדָּהּ · וְהִיא
נּוֹפֶלֶת · מַעוֹת שֶׁעַל הַכֶּר · נוֹעַר אֶת הַכֶּר · וְהֵן נּוֹפְלוֹת ·
הָיְתָה עָלָיו לְשִׁלְשֶׁת · מְקַנְחוֹ בְּסִמְרָטוֹט · הָיְתָה שֶׁל
עוֹר · נוֹתֵנִין עָלֶיהָ מִים עַד שֶׁתִּכְלָה:

^ב בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים מַגְבִּיָּהִין מִן הַשְּׁלֶחֶן עֲצָמוֹת
וְקִלְפִין · וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים נוֹטֵל אֶת הַטְּבֵלָא כְּלָה
וּמְנַעֲרָה · מַעֲבִירִין מֵעַל הַשְּׁלֶחֶן פִּירוּרִין פְּחוֹת מְכֻזֹּת ·
וְשַׁעַר שֶׁל אֲפוֹנִים · וְשַׁעַר עֲדָשִׁים · מִפְּנֵי שֶׁהוּא מֵאֲכָל
בְּהֵמָה · סָפּוֹג אִם יֵשׁ לוֹ עוֹר בֵּית אֲחִיזָה · מְקַנְחִין בּוֹ ·
וְאִם לֹאֹ אֵין מְקַנְחִין בּוֹ · וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים בֵּין כֶּךָ וּבֵין
כֶּךָ נֹטֵל בְּשָׁבַת · וְאֵינוֹ מְקַבֵּל טוּמְאָה:

פרק כב

חֲבִית שֶׁנִּשְׁבְּרָה • מְצִילִין הֵימָנָה מִזֶּזֶן שֶׁלֹּשׁ סְעוּדוֹת
 וְאוֹמֵר לְאַחֲרֵים בּוֹאוּ וְהַצִּילוּ לָכֶם • וּבִלְבָד שֶׁלֹּא
 יִסְפּוּג • אֵין סוֹחֲטִין אֶת הַפִּירוֹת לְהוֹצִיא מֵהֶן מִשְׁקִין •
 וְאִם יֵצְאוּ מִעֲצָמָן אֲסוּרִים • רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אִם
 לְאוֹכְלִים • הֵיוּצֵא מֵהֶן מוֹתֵר • וְאִם לְמִשְׁקִין • הֵיוּצֵא מֵהֶן
 אֲסוּר • חֲלוֹת דָּבֵשׁ שֶׁרֶסֶקָן מִעֶרֶב שַׁבָּת • וַיֵּצְאוּ מִעֲצָמָן
 אֲסוּרִים • וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר מַתִּיר:

ב כָּל שֶׁבֶא בְּחֻמִּין מִעֶרֶב שַׁבָּת • שׁוֹרִים אוֹתוֹ בְּחֻמִּין
 בְּשַׁבָּת • וְכָל שֶׁלֹּא בָּא בְּחֻמִּין מִעֶרֶב שַׁבָּת • מִדִּיחִין
 אוֹתוֹ בְּחֻמִּין בְּשַׁבָּת • חוּץ מִן הַמְּלִיחַ הַיָּשָׁן (וְדָגִים
 מְלוּחִים קִטְנִים) • וְקוּלִיס הָאֶסְפָּנִין שֶׁהִדְחָתָן זֶה הִיא גִּמְרָה
 מְלֹאכְתָּן:

ג שׁוֹבֵר אָדָם אֶת הַחֲבִית • לְאַכּוֹל הֵימָנָה גְרוּגְרוֹת •
 וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יִתְכַּוֵּן לַעֲשׂוֹת כָּלִי • וְאֵין נֹזְקִים מְגוּפָה שֶׁל
 חֲבִית דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה • וְחֻכְמִים מַתִּירִין • וְלֹא יִקְבְּנָה
 מִצָּדָה • וְאִם הִיָּתָה נְקוּבָה • לֹא יִתֵּן עָלֶיהָ שַׁעוּה • מִפְּנֵי
 שֶׁהוּא מְמַרְח • אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מַעֲשֶׂה בָּא לְפָנֵי רַבִּין יוֹחָנָן
 בֶּן זִכְאִי בְּעֶרֶב • וְאָמַר חוֹשֵׁשְׁנִי לוֹ מִחֻטָּאֵת:

ד נֹתֵנִין תְּבִשִּׁיל לְתוֹךְ הַבּוֹר • בְּשִׁבִּיל שִׁיָּהָא שְׁמור • וְאֶת
 הַמִּים הַיְּפִים בָּרְעִים • בְּשִׁבִּיל שִׁיָּצְנוּ • וְאֶת הַצּוּנִן בְּחֻמָּה •
 בְּשִׁבִּיל שִׁיַּחֲמוּ • מִי שֶׁנִּשְׁרָו כָּלָיו בְּדֶרֶךְ בָּמִים • מִהֵלֶךְ בְּהֵן

וְאִינוּ חוֹשֵׁשׁ · הִגִּיעַ לְחֹצֵר הַחִיצוֹנָה · שׁוֹטְחֵן בַּחֲמָה אָבֵל
לֹא כִנְגַד הָעָם:

ה' הָרוֹחֵץ בְּמִי מַעֲרָה · וּבְמִי טְבִירָא · וְנִסְתַּפֵּג אֶפִּילוּ
בְּעֶשֶׂר אֲלַנְטִיאוֹת · לֹא יִבְיִאם בִּידּוֹ · אָבֵל עֲשָׂרָה בְּנֵי
אָדָם מִסְתַּפְּגִין בְּאֲלַנְטִית אַחַת · פְּנִיָּהֶם יְדִיָּהֶם וְרַגְלֵיהֶם ·
וּמִבִּיאִין אוֹתָן בִּידָן:

י' סָכִין וּמִמְשִׁמְשִׁין (בְּבְנֵי מַעִים) אָבֵל לֹא מִתְעַמְלִים
וְלֹא מִתְגַּרְדִּין · אֵין יוֹרְדִים לְקוֹרְדִימָה · וְאֵין עוֹשִׂין
אֶפִיקִטוּזִין · וְאֵין מַעֲצִבִין אֶת הַקֶּטֶן · וְאֵין מַחֲזִירִים אֶת
הַשֶּׁבֶר · מִי שֶׁנִּפְרָקָה יְדוֹ אוֹ רַגְלוֹ · לֹא יִטְרַפֵּם בְּצוּנָן ·
אָבֵל רוֹחֵץ הוּא כְּדֶרְכוֹ · וְאִם נִתְרַפָּא נִתְרַפָּא:

פרק כג

שׁוֹאֵל אָדָם מִחֲבִירוֹ · כִּדֵּי יֵין וְכִדֵּי שֶׁמֶן · וּבִלְבַד שְׁלֹא
יֹאמַר לוֹ הַלְוִינִי · וְכֵן הָאִשָּׁה מִחֲבֶרְתָּה כְּכָרוֹת ·
וְאִם אֵינוּ מֵאֲמִינוּ · מֵנִיחַ טָלִיתוֹ אֶצְלוֹ · וְעוֹשָׂה עִמּוֹ
חֻשְׁבוֹן לְאַחַר שַׁבָּת · וְכֵן עָרֵב פֶּסַח בִּירוּשָׁלַיִם שְׁחָל
לְהִיּוֹת בַּשַּׁבָּת · מֵנִיחַ טָלִיתוֹ אֶצְלוֹ · וְנוֹטֵל אֶת פֶּסָחוֹ
וְעוֹשָׂה עִמּוֹ חֻשְׁבוֹן לְאַחַר יוֹם טוֹב:

ב' מוֹנֶה אָדָם אֶת אוֹרְחָיו · וְאֶת פְּרַפְרוֹתָיו מִפִּיו · אָבֵל לֹא
מִן הַכֶּתֶב · וּמִפִּיס עִם בְּנָיו וְעִם בְּנֵי בֵיתוֹ עַל הַשְּׁלֶחָן ·
וּבִלְבַד שְׁלֹא יִתְכַּוֵּן לַעֲשׂוֹת מְנָה גְדוֹלָה כִּנְגַד קִטְנָה ·

משום קביא · ומטילין חלשים על הקדשים ביום טוב ·
אבל לא על המנות:

א לא ישכור (אדם) פועלים בשבת · ולא יאמר אדם
לחבירו לשכור לו פועלים · אין מחשיבין על התחום
לשכור פועלים · ולהביא פירות · אבל מחשיך הוא
לשמור · ומביא פירות בידו · כלל אמר אבא שאול כל
שאני זכאי באמירתו · רשאי אני להחשיך עליו:

ד מחשיבין על התחום לפקח על עסקי כלה · ועל עסקי
המת · להביא לו ארון ותכריכין · גוי שהביא חלילין
בשבת · לא יספוד בהן ישראל · אלא אם כן באו ממקום
קרוב · עשו לו ארון וחרפו לו קבר · יקבר בו ישראל ·
ואם בשביל ישראל · לא יקבר בו עולמית:

ה עושין כל צרכי המת · סכין ומדיחין אותו · ובלבד שלא
יזיזו בו אבר · שזמטין את הכר מתחתיו · ומטילין אותו
על החול בשביל שימתין · קושרין את הלחי · לא שיעלה
אלא שלא יוסיף · וכן קורה שנשברה · סומכין אותה
בספסל · או בארוכות המטה · לא שתעלה · אלא שלא
תוסיף · אין מאמצין את המת בשבת · ולא בחול עם
יציאת נפש · והמאמץ עם יציאת הנפש · הרי זה שופך
דמים:

פרק כד

מִי שֶׁהֶחֱשִׁיד לֹו בְּדֶרֶךְ · נוֹתֵן כִּיסוֹ לְנֹכְרִי · וְאִם אֵין עֲמֹ
נֹכְרִי מְנִיחוֹ עַל הַחֲמוֹר · הִגִּיעַ לְחֹצֵר הַחִיצוֹנָה · נוֹטֵל
אֶת הַכֶּלִים הַנֹּטְלִין בְּשַׁבָּת · וְשֹׂאִינָן נֹטְלִין בְּשַׁבָּת · מִתִּיר
אֶת הַחֲבָלִים וְהַשָּׂקִים נוֹפְלִין מֵאֲלֵיהֶן:

בִּמְתִירִין פָּקִיעֵי עָמִיר לִפְנֵי בְּהֵמָה · וּמִפְסָפְסִין אֶת
הַכִּיפִין · אֲבָל לֹא אֶת הַזִּירִין · אֵין מְרַסְקִין לֹא אֶת
הַשַּׁחַת · וְלֹא אֶת הַחֲרוּבִין · לִפְנֵי בְּהֵמָה בֵּין דָּקָה וּבֵין
גָּסָה · רַבִּי יְהוּדָה מִתִּיר בְּחֲרוּבִין לְדָקָה:

גִּ' אֵין אוֹבְסִין אֶת הַגָּמֶל · וְלֹא דוֹרְסִין · אֲבָל מַלְעִיטִין · וְאֵין
מְמָרִים הָעֹגְלִין אֲבָל מַלְעִיטִין · וּמַהֲלֻקְטִין לְתִרְנֻגּוּלִים ·
וְנוֹתְנִים מִים לְמוֹרָסָן · אֲבָל לֹא גוֹבְלִים · וְאֵין נוֹתְנִין מִים
לִפְנֵי דְבוּרִים · וְלִפְנֵי יוֹנִים שֶׁבְּשׂוֹבֵד · אֲבָל נוֹתְנִין לִפְנֵי
אוֹזוֹן וְתִרְנֻגּוּלִים · וְלִפְנֵי יוֹנֵי הַרְדִּיסִיּוֹת:

ד' מַחֲתִכִּין אֶת הַדְּלוֹעִין לִפְנֵי הַבְּהֵמָה · וְאֶת הַנִּבְלָה לִפְנֵי
הַכֶּלָּבִים · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אִם לֹא הִיָּתָה נְבִילָה מֵעֶרֶב
שַׁבָּת · אֶסוּרָה · לְפִי שֶׁאֵינָה מִן הַמוֹכָן:

ה' מִפִּירִין גְּדָרִים בְּשַׁבָּת · וְנִשְׂאָלִין לְגְדָרִים שֶׁהֵן לְצוֹרֵךְ
הַשַּׁבָּת · וּפּוֹקְקִים אֶת הַמָּאוֹר · וּמוֹדְדִין אֶת הַמַּטְלִית ·
וְאֶת הַמְקוּה · וּמַעֲשֶׂה בִימֵי אָבִיו שֶׁל רַבִּי צְדוֹק · וּבִימֵי
אָבִא שָׂאוֹל בֶּן בְּטָנִית · שֶׁפָּקְדוּ אֶת הַמָּאוֹר בְּטָפִיחַ ·

וְקִשְׁרוּ אֶת הַמְּקִידָה בְּגָמִי • לִידַע • אִם יֵשׁ בְּגִיגִית פּוֹתֵחַ
טֶפֶח אִם לֹא • וּמַדְבְּרֵיהֶם לְמַדְנוּ • שְׁפוֹקִקִין • וּמוֹדְדִין •
וְקוֹשְׁרֵין בְּשַׁבָּת: סליק

מסכת עירובין

פרק א

מבוי שהוא גבוה · למעלה מעשרים אמה ימעט · רבי יהודה אומר אינו צריך · והרחב מעשר אמות ימעט · ואם יש לו צורת פתח · אף על פי שהוא רחב מעשר אמות אין צריך למעט:

ב הכשר מבוי · בית שמאי אומרים לחי וקורה · ובית הלל אומרים לחי או קורה · רבי אליעזר אומר לחיין · משום רבי ישמעאל אמר תלמיד אחד לפני רבי עקיבא · לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על מבוי שהוא פחות מארבע אמות · שהוא נתר או בלחי או בקורה · על מה נחלקו · על רחב מארבע אמות ועד עשר · שבית שמאי אומרים לחי וקורה · ובית הלל אומרים או לחי או קורה · אמר רבי עקיבא על זה ועל זה נחלקו:

ג הקורה שאמרו רחבה כדי לקבל אריח · ואריח חצי לבנה של שלשה טפחים · דיה לקורה שתהא רחבה טפח · כדי לקבל אריח לארבו:

ד רחבה כדי לקבל אריח ובריאה כדי לקבל אריח · רבי יהודה אומר רחבה אף על פי שאינה בריאה:

ה היתה של קש או של קנים · רואין אותה כאלו היא של מתכת · עקומה · רואין אותה כאלו היא פשוטה ·

עגולה · רואין אותה כאלו היא מרבעת · כל שיש
בהקיפו שלשה טפחים · יש בו רוחב טפח:

י לחיין שאמרו · גבהן עשרה טפחים · ורחבן ועבין כל
שהוא · רבי יוסי אומר רחבן שלשה טפחים:

יז בכל עושין לחיין · אפילו בדבר שיש בו רוח חיים ·
ורבי יוסי אסור · ומטמא משום גלל · ורבי מאיר מטהר ·
וכותבין עליו גטי נשים · ורבי יוסי הגלילי פוסל:

יח שיירה שחנתה בבקעה והקיפיה בכלי בהמה ·
מטלטלין בתוכה · ובלבד שיהא גדר גבוה עשרה
טפחים · ולא יהו פרצות יתרות על הבנין · כל פרצה
שהיא כעשר אמות מתרת · מפני שהיא כפתח · יתר
מכאן אסור:

ט מקיפין שלשה חבלים זה למעלה מזה · וזה למעלה
מזה · ובלבד שלא יהא בין חבל לחבירו שלשה טפחים ·
שיעור חבלים ועובין יתר על טפח · כדי שיהא הכל
עשרה טפחים:

· מקיפין בקנים ובלבד שלא יהא בין קנה לחבירו
שלשה טפחים · בשׁיירא דברו · דברי רבי יהודה ·
וחכמים אומרים לא דברו בשׁיירא אלא בהוה · כל
מחיצה שאינה של שתי ושל ערב אינה מחיצה ·
דברי רבי יוסי בר יהודה · וחכמים אומרים משני

דְּבָרִים · אַרְבַּעַה דְּבָרִים פָּטְרוּ בַּמַּחֲנֶה · מִבִּיאִין עֲצִים
מִכָּל מָקוֹם · וּפְטוּרִים מִרְחִיצַת יָדִים · וּמִדְּמָאֵי · וּמִלְעָרֵב:

פרק ב

עוֹשִׂין פְּסִין לִבְיָאוֹת · אַרְבַּעַה דְּיוֹמְדִין נִרְאִין כְּשִׁמְנָה ·
דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה · רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר שְׁמֶנֶה נִרְאִין
כְּשֵׁנִים עָשׂוֹר · אַרְבַּעַה דְּיוֹמְדִין · וְאַרְבַּעַה פְּשׁוּטִים · גָּבֵהֶן
עֲשָׂרָה טַפְחִים · וְרַחְבֵּן שֶׁשֶׁה · וְעַבְיָן כָּל שֶׁהוּא · וּבִינֵיהֶן
כַּמֶּלֶא שְׁתֵּי רִבְקוֹת שֶׁל שְׁלֹשׁ שְׁלֹשׁ בָּקָר דְּבָרֵי רַבִּי
מֵאִיר · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר שֶׁל אַרְבַּע אַרְבַּע · קְשׁוּרוֹת וְלֹא
מוֹתְרוֹת · אַחַת נִכְנָסֶת וְאַחַת יוֹצֵאָה:

^ב מוֹתֵר לְהַקְרִיב לִבְאֵר · וּבִלְבָד שֶׁתִּהְיֶה פָּרָה רֹאשָׁה וְרֵבָה
בְּפָנִים וְשׁוֹתָה · מוֹתֵר לְהִרְחִיק כָּל שֶׁהוּא · וּבִלְבָד שִׁירְבָה
בַּפֶּסֶין:

^ג רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר עַד בֵּית סֵאתִים · אָמְרוּ לוֹ לֹא אָמְרוּ
בֵּית סֵאתִים · אֵלֹא לִגְנָה וְלִקְרָפִי · אֲבָל אִם הָיָה דִּיר · אוֹ
סֹהַר · אוֹ מִקְצָה · אוֹ חֶצֶר · אָפִילוּ בֵּית חֲמֶשֶׁת כּוֹרִין ·
אָפִילוּ בֵּית עֲשָׂרָה כּוֹרִין מוֹתֵר · וּמוֹתֵר לְהִרְחִיק כָּל
שֶׁהוּא · וּבִלְבָד שִׁירְבָה בַּפֶּסֶין:

^ד רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אִם הָיְתָה דֶּרֶךְ (הָרֵבִים) מִפְּסִיקְתָּן ·
יִסְלְקֶנָה לְצִדְדִין · וְחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵינוֹ צָרִיד · אֶחָד
בוֹר הָרֵבִים וּבְאֵר הָרֵבִים · וּבְאֵר הַיָּחִיד · עוֹשִׂין לָהֶן

פֶּסֶין · אָבֵל לְבוֹר הַיְחִיד עוֹשִׁין לוֹ מַחִיצָה גְבוּהָה עֲשָׂרָה
טַפְּחִים · דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא · רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בֶּבְאֵי אָמַר
אֵין עוֹשִׁין פֶּסֶין אֶלָּא לְבֵאֵר הָרַבִּים בְּלֶבֶד · וְלִשְׂאֵר עוֹשִׁין
חֲגוּרָה גְבוּהָה עֲשָׂרָה טַפְּחִים:

ה' וְעוֹד אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בֶּבְאֵי · הִגְנָה וְהִקְרַפָּי שְׁהִיא
שְׁבָעִים אַמָּה וְשִׁרְיִים · עַל שְׁבָעִים אַמָּה וְשִׁרְיִים · מִקְּפֹת
גֹּדֶר גְבוּהָה עֲשָׂרָה טַפְּחִים · מְטִלְטֵל בְּתוֹכָהּ · וּבְלֶבֶד
שֵׁישׁ בָּהּ שׁוּמֵרָה אוֹ בֵּית דִּירָה אוֹ שְׁתֵּהָא סְמוּכָה
לְעִיר · רַבִּי יְהוּדָה אָמַר אֶפִּילוּ אֵין בָּהּ אֶלָּא בּוֹר וְשִׁיחַ
וּמַעְרָה · מְטִלְטֵלִין בְּתוֹכָהּ · רַבִּי עֲקִיבָא אָמַר אֶפִּילוּ אֵין
בָּהּ אֶחָד מִכָּל אֵלוֹ מְטִלְטֵלִין בְּתוֹכָהּ · וּבְלֶבֶד שְׁהִיא בָּהּ
שְׁבָעִים אַמָּה וְשִׁרְיִים · עַל שְׁבָעִים אַמָּה וְשִׁרְיִים · רַבִּי
אֱלִיעֶזֶר אָמַר אִם הָיְתָה אֲרָכָה יֵתֵר עַל רַחֲבָהּ אֶפִּילוּ
אַמָּה אַחַת · אֵין מְטִלְטֵלִין בְּתוֹכָהּ · רַבִּי יוֹסִי אָמַר אֶפִּילוּ
אֲרָכָה פִּי שָׁנִים בְּרַחֲבָהּ מְטִלְטֵלִין בְּתוֹכָהּ:

י' אָמַר רַבִּי אֱלִעָאִי שְׁמַעְתִּי מִרַבִּי אֱלִיעֶזֶר · אֶפִּילוּ הִיא
כְּבֵית כּוֹר · וְכֵן שְׁמַעְתִּי מִמֶּנּוּ אֲנָשִׁי חֲצֵר שֶׁשֶׁכַּח אֶחָד
מֵהֶן · וְלֹא עִירָב · בֵּיתוֹ אֲסוּר מִלְּהַכְנִיס וּמִלְּהוֹצִיא לוֹ ·
אָבֵל לָהֶם מוֹתֵר · וְכֵן שְׁמַעְתִּי מִמֶּנּוּ שִׁיּוּצָאִין בְּעַקְרָבָנִין
בְּפֶסֶח · וְחִזְרָתִי עַל כָּל תַּלְמִידָיו וּבִקְשָׁתִי לִי חֵבֶר וְלֹא
מָצָאתִי:

פרק ג

בבבּל מְעַרְבִין ומשַׁתְּתִפִּין · חוץ מן המים ומן המלח ·
והכל נֶקַח בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר חוץ מן המים ומן המלח ·
הנוֹדֵר מן המזון · מוֹתֵר בְּמֶלֶח וּבַמִּים · מְעַרְבִין לְנוֹזֵר בֵּין
וּלְיִשְׂרָאֵל בְּתְרוּמָה · סוּמְכוֹס אוֹמֵר בַּחוּלִין · וּלְכֹהֵן בְּבֵית
הַפָּרֶס · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֲפִילוּ בְּבֵית הַקְּבֻרוֹת · מִפְּנֵי
שֵׁיכּוֹל לִילֵךְ לַחוּץ וּלְאָכּוֹל:

^ב מְעַרְבִין בְּדִמְאֵי · וּבַמַּעֲשֵׂר ראשון שֶׁנִּטְלָה תְּרוּמָתוֹ ·
וּבַמַּעֲשֵׂר שְׁנִי וְהַקֹּדֶשׁ שֶׁנִּפְדּוּ · וְהַכֹּהֲנִים בַּחֲלָה
(וּבְתְרוּמָה) · אָבֵל לֹא בִטְבֵּל · וְלֹא בַמַּעֲשֵׂר ראשון שֶׁלֹּא
נִטְלָה תְּרוּמָתוֹ · וְלֹא בַמַּעֲשֵׂר שְׁנִי וְהַקֹּדֶשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ ·
הַשּׁוֹלֵחַ עִירוּבוֹ בֵּיד חֹרֵשׁ שׁוֹטֵה וְקָטָן · וּבֵיד מִי שְׁאִינוֹ
מוֹדֶה בְּעִירוּב · אֵינוֹ עִירוּב · וְאִם אָמַר לְאַחַד לְקַבְּלוֹ
מִמֶּנּוּ · הֵרִי זֶה עִירוּב:

^ג נִתְּנוּ בְּאֵילָן לְמַעְלָה מִעֲשֶׂרָה טַפָּחִים · אֵין עִירוּבוֹ
עִירוּב · לְמַטָּה מִעֲשֶׂרָה טַפָּחִים עִירוּבוֹ עִירוּב · נִתְּנוּ
בְּבוֹר אֲפִילוּ עֲמוּק מֵאָה אֲמָה · עִירוּבוֹ עִירוּב · נִתְּנוּ
בְּרֹאשׁ הַקֶּנֶה אוֹ בְּרֹאשׁ הַקֶּנֶדֶס · בְּזֶמֶן שֶׁהוּא תְּלוּשׁ
וְנִעוּץ · אֲפִילוּ גְבוּהָהּ מֵאָה אֲמָה · הֵרִי זֶה עִירוּב · נִתְּנוּ
בַּמִּגְדָּל וְנִעַל בְּפָנָיו · וְאָבַד הַמִּפְתָּח · הֵרִי זֶה עִירוּב ·
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אִם אֵינוֹ יוֹדֵעַ שֶׁהַמִּפְתָּח בְּמִקְוָמוֹ אֵינוֹ
עִירוּב:

י' נִתְגַּלְגַּל חוץ לַתְּחוּם · וְנִפְּל עָלָיו גֵּל · אוּ נִשְׂרַף · אוּ תְרוּמָה וְנִטְמָאָה · מִבְּעוֹד יוֹם · אִינוּ עִירוּב · מִשְׁחָשִׁיכָה · הָרִי זֶה עִירוּב · אִם סָפֵק · רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמְרִים הָרִי זֶה חֹמֶר גָּמֵל · רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמְרִים סָפֵק עִירוּב כָּשֵׁר · אָמַר רַבִּי יוֹסִי אֲבִטּוּלְמוֹס הָעִיד מִשּׁוּם חֲמִשָּׁה זִקְנִים עַל סָפֵק עִירוּב שְׂכָשֵׁר:

ה' מִתְּנָה אָדָם עַל עִירוּבוֹ וְאוֹמֵר · אִם בָּאוּ גוֹיִם מִן הַמִּזְרָח · עִירוּבֵי לְמַעְרָב · מִן הַמַּעְרָב · עִירוּבֵי לְמִזְרָח · אִם בָּאוּ מִכָּאן וּמִכָּאן לְמָקוֹם שְׂאֲרָצָה אֶלֶךְ · לֹא בָּאוּ לֹא מִכָּאן · וְלֹא מִכָּאן · הָרִינִי כִבְנֵי עִירִי · אִם בָּא חֶכֶם מִן הַמִּזְרָח · עִירוּבֵי לְמִזְרָח · מִן הַמַּעְרָב · עִירוּבֵי לְמַעְרָב · בָּא מִכָּאן וּמִכָּאן לְמָקוֹם שְׂאֲרָצָה אֶלֶךְ · לֹא מִכָּאן וְלֹא מִכָּאן הָרִינִי כִבְנֵי עִירִי · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אִם הָיָה אֶחָד מֵהֶן רַבּוֹ · יֵלֶךְ אַעֲלֵ רַבּוֹ · וְאִם הָיוּ שְׁנֵיהֶם רַבּוֹתָיו לְמָקוֹם שְׂאֲרָצָה יֵלֶךְ:

י' רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר יוֹם טוֹב הַסְּמוּךְ לְשַׁבָּת · בֵּין מִלְּפָנֶיהָ וּבֵין מִלְּאַחֲרֶיהָ · מְעַרֵּב אָדָם שְׁנֵי עִירוּבִין וְאוֹמֵר · עִירוּבֵי הָרֵאשׁוֹן לְמִזְרָח וְהַשְּׁנִי לְמַעְרָב · הָרֵאשׁוֹן לְמַעְרָב וְהַשְּׁנִי לְמִזְרָח · עִירוּבֵי הָרֵאשׁוֹן · וְהַשְּׁנִי כִבְנֵי עִירִי · עִירוּבֵי הַשְּׁנִי · וְהָרֵאשׁוֹן כִבְנֵי עִירִי · וְחֲכָמִים אוֹמְרִים מְעַרֵּב לְרוּחַ אַחַת אוּ אִינוּ מְעַרֵּב כָּל עֵקֶר · אוּ מְעַרֵּב לְשְׁנֵי יָמִים · אוּ אִינוּ מְעַרֵּב כָּל עֵקֶר · בִּיעֲד יַעֲשֶׂה מוֹלִיכוֹ בְּרֵאשׁוֹן וּמַחֲשִׁיד עָלָיו וְנוֹטְלוֹ · וּבֹא לוֹ בְּשְׁנֵי · מַחֲשִׁיד

עָלֵיו וְאוֹכְלוֹ . וְנִמְצָא מִשְׁתַּכֵּר בְּהִלְכָּתוֹ . וּמִשְׁתַּכֵּר
בְּעִירובוֹ . נֶאֱכַל בְּרֵאשׁוֹן . עִירוב לְרֵאשׁוֹן וְאִינוּ עִירוב
לְשֵׁנִי . אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מוֹדִים אַתָּם לִי שֶׁהֵם שְׁתֵּי
קְדוּשׁוֹת:

י רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהִיא יָרָא שְׁמָא
תִּתְעַבֵּר . מְעַרְב אָדָם שְׁנֵי עִירובִין . וְאָמַר עִירובִי
בְּרֵאשׁוֹן לְמִזְרַח . וּבִשְׁנֵי לְמַעְרָב . בְּרֵאשׁוֹן לְמַעְרָב .
וּבִשְׁנֵי לְמִזְרַח . עִירובִי בְּרֵאשׁוֹן . וּבִשְׁנֵי כַּבְּנֵי עִירִי .
עִירובִי בִשְׁנֵי וּבְרֵאשׁוֹן כַּבְּנֵי עִירִי . וְלֹא הוּדוּ לוֹ חֻכָּמִים:

ח וְעוֹד אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מִתְּנָה אָדָם עַל הַפְּלִלָּה בַּיּוֹם
טוֹב רֵאשׁוֹן וְאוֹכְלָה בִּשְׁנֵי . וְכֵן בִּיצָה שְׁנוּלָדָה בְּרֵאשׁוֹן .
תֶּאֱכַל בִּשְׁנֵי . וְלֹא הוּדוּ לוֹ חֻכָּמִים:

ט רַבִּי דֹּסָא בֶן הֶרְפִּינְס אָמַר הָעוֹבֵר לִפְנֵי הַתִּיבָה בַּיּוֹם
טוֹב רֵאשׁוֹן שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה . אָמַר הַחֲלִיצָנוּ יִי אֱלֹהֵינוּ
אֶת יוֹם רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה . אִם הַיּוֹם אִם לְמַחֵר . וּלְמַחֵר
הוּא אָמַר . אִם הַיּוֹם אִם אֶמֶשׁ . וְלֹא הוּדוּ לוֹ חֻכָּמִים:

פרק ד

מִי שֶׁהוֹצִיאוּהוּ גֹזִים • או רוח רָעָה • אֵין לוֹ אֶלָּא אַרְבַּע
 אַמּוֹת • הִחֲזִירוּהוּ • כָּאֵלוֹ לֹא יָצָא • הוֹלִיכוּהוּ לָעִיר
 אַחֲרָת • נִתְּנוּהוּ בְּדִיר • או בְּסֵהָר • רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי
 אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמְרִים מִהֲלֵךְ אֶת כֻּלָּהּ • רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
 וְרַבִּי עֲקִיבָא אוֹמְרִים אֵין לוֹ אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת • מַעֲשֵׂה
 שָׁבָאוּ מִפְּרֻנְדִּיסִים • וְהַפְלִיגָה סְפִינָתָם בָּיִם • רַבֵּן גַּמְלִיאֵל
 וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה הֵלְכוּ אֶת כֻּלָּהּ • רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי
 עֲקִיבָא לֹא זָזוּ מֵאַרְבַּע אַמּוֹת • שָׂרְצוּ לְהַחֲמִיר עַל עֲצָמָן:

ב פַּעַם אַחַת לֹא נִכְנְסוּ לַנֶּמֶל עַד שֶׁחֲשִׁיכָה • אָמְרוּ לוֹ
 לְרַבֵּן גַּמְלִיאֵל • מָה אָנוּ לִירֹד • אָמַר לָהֶן מִתְּרִים אַתֶּם •
 שֶׁכֶּבֶד הָיִיתִי מִסֵּתֶכֶל • וְהֵינּוּ בַתּוֹךְ הַתְּחוּם עַד שֶׁלֹּא
 חֲשִׁיכָה:

ג מִי שֶׁיָּצָא בְּרִשּׁוֹת • וְאָמְרוּ לוֹ כֶּבֶד נַעֲשֶׂה מַעֲשֶׂה • יֵשׁ לוֹ
 אֱלֹפִים אִמָּה לְכָל רוּחַ • אִם הִיא בַתּוֹךְ הַתְּחוּם • כָּאֵילוֹ
 לֹא יָצָא • שֶׁכָּל הַיּוֹצֵאִים לְהַצִּיל חוּזְרִין לְמִקּוֹמָן:

ד מִי שֶׁיָּשֵׁב בְּדֶרֶךְ • וְעָמַד וְרָאָה וְהָרִי הוּא סְמוּךְ לָעִיר •
 (הוֹאִיל) וְלֹא הָיְתָה כּוֹנֶנְתּוֹ לְכַד לֹא יִכָּנֵס • דְּבַרִּי רַבִּי
 מֵאִיר • וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר יִכָּנֵס • אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מַעֲשֵׂה
 הָיָה • וְנִכְנָס רַבִּי טְרַפּוֹן בְּלֹא מִתְּכַוֵּין:

ה' מי שישן בדרך ולא ידע שחשיכה · יש לו אלפים אמה
לכל רוח · דברי רבי יוחנן בן נורי · וחכמים אומרים אין
לו אלא ארבע אמות · רבי אליעזר אומר והוא באמצען ·
רבי יהודה אומר לאיזה רוח שירצה ילך · ומודה רבי
יהודה שאם ברר לו שאינו יכול לחזור בו:

י' היו שנים מקצת אמותיו של זה בתוך אמותיו של זה ·
מביאין ואוכלין באמצע · ובלבד שלא יוציא זה מתוך
שלו · לתוך של חברו · היו שלשה · והאמצעי מבלע
ביניהן · הוא מותר עמהן · והם מותרין עמו · ושנים
החיצונים אסורין זה עם זה · אמר רבי שמעון למה הדבר
דומה לשלש חצרות הפתוחות זו לזו · ופתוחות לרשות
הרבים · עירבו שתיהן עם האמצעית היא מותרת עמהן
והם מותרות עמה · ושתיים החיצונות אסורות זו עם זו:

י' מי שבא בדרך וחשכה לו והיה מכיר אילן או גדר ·
ואמר שביתתי תחתיו · לא אמר כלום · שביתתי בעקרו
מהלך ממקום רגליו ועד עקרו אלפים אמה · ומעקרו
ועד ביתו אלפים אמה · נמצא מהלך משחשיכה ארבעת
אלפים אמה:

ה' אם אינו מכיר · או שאינו בקי בהלכה · ואמר שביתתי
במקומי · זכה לו מקומו אלפים אמה לכל רוח עגולות ·
דברי רבי חנינא בן אנטיגנוס · וחכמים אומרים מרבעות
כטבלא מרבעת · כדי שיהא נשכר את הזויות:

^ט וזו היא שאמרו העני מערב ברגליו . אמר רבי מאיר
אנו אין לנו אלא עני . רבי יהודה אומר אחד עני
ואחד עשיר שלא אמרו מערבין בפת . אלא להקל על
העשיר . שלא יצא ויערב ברגליו:

· מי שיצא לילך לעיר שמערבין בה . והחזירו חבירו .
הוא מותר לילך וכל בני העיר אסורין . דברי רבי יהודה .
רבי מאיר אומר כל שהוא יכול לערב ולא ערב . הרי זה
חמר גמל:

^י מי שיצא חוץ לתחום אפילו אמה אחת . לא יכנס . רבי
אליעזר אומר שתיים יכנס . שלש לא יכנס . מי שהחשיך
(לו) חוץ לתחום אפילו אמה אחת לא יכנס . רבי שמעון
אומר אפילו חמש עשרה אמות יכנס . שאין המשווחות
ממצין את המדות מפני הטועין:

פרק ה

**כיצד מעבדין את הערים . בית נכנס בית יוצא . פגום
נכנס פגום יוצא . היו שם גדודיות גבוהות עשרה
טפחים . וגשרים ונפשות שיש בהן בית דירה . מוציאין
את המדה כנגדן . ועושין אותה כמין טבלא מרבעת .
כדי שיהא נשכר את הזויות:**

^{יב} נותנין קרפף לעיר דברי רבי מאיר . וחכמים אומרים
לא אמרו קרפף . אלא בין שתי עירות . אם יש לזו

שבעים אמה ושירים • ולזו שבעים אמה ושירים • עושה
קרפף לשתייהן • להיותן באחת:

ג וכן שלש כפרים המשלשין אם יש בין שנים
החיצונים מאה וארבעים ואחד ושליש • עשה אמצעי
את שלשתן • להיותן באחד:

ד אין מודדין אלא בחבל של חמשים אמה • לא פחות
ולא יותר • ולא ימדוד אלא כנגד לבו • היה מודד והגיע
לגיא • או לגדר • מבליע וחוזר למדתו • הגיע להר •
מבליע וחוזר למדתו • ובלבד שלא יצא חוץ לתחום •
אם אינו יכול להבליע • בזו אמר רבי דוסתאי בר ינאי
משום רבי מאיר שמעתי שמקדרין בהרים:

ה אין מודדין אלא מן הממחה • רבה למקום אחד •
ומיעט למקום אחר • שומעין למקום שרבה • רבה אחד
ומיעט אחר • שומעין למרבה • אפילו עבד אפילו שפחה
נאמנים לומר עד כאן תחום שבת • שלא אמרו חכמים
את הדבר להחמיר אלא להקל:

ו עיר של יחיד ונעשית של רבים • מערבין את כלה •
ושל רבים ונעשית של יחיד • אין מערבין את כלה • אלא
אם בן עשה חוצה לה כעיר חדשה שביהודה שיש בה
חמשים דיוורים • דברי רבי יהודה • רבי שמעון אומר
שלש חצרות של שני בתים:

י מי שהיה במזרח ואמר לבנו ערב לי במערב · במערב ואמר לבנו ערב לי במזרח · אם יש הימנו ולביתו אלפים אמה ולעירובו יותר מכאן · מותר לביתו ואסור לערובו · לערובו אלפים אמה ולביתו יותר מכאן · אסור לביתו ומותר לערובו · הנותן את ערובו בעבורה של עיר · לא עשה ולא כלום · נתנו חוץ לתחום אפילו אמה אחת · מה שנשכר הוא מפסיד:

ח אנשי עיר גדולה מהלכין את כל עיר קטנה · ואין אנשי עיר קטנה · מהלכין את כל עיר גדולה · כיצד · מי שהיה בעיר גדולה · ונתן את ערובו בעיר קטנה · בעיר קטנה ונתן את ערובו בעיר גדולה · מהלך את כלה · וחוצה לה אלפים אמה · רבי עקיבא אומר אין לו אלא ממקום ערובו אלפים אמה:

ט אמר להן רבי עקיבא · אי אתם מודים לי בנותן ערובו במערה · שאין לו ממקום ערובו · אלא אלפים אמה · אמרו לו · אימתי · בזמן שאין בה דיוירין · אבל יש בה דיוירין מהלך את כלה · וחוצה לה אלפים אמה · נמצא קל תזכה מעל גבה · ולמודד שאמרו נותנין לו אלפים אמה · שאפילו סוף מדתו כלה במערה:

פרק ו

הַדֶּרַךְ עִם נִכְרֵי בְּחֶצֶר • אוֹ עִם מִי שְׁאִינוֹ מוֹדֶה בְּעֶרֶב •
הָרִי זֶה אוֹסֵר עָלָיו • (דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר) • רַבִּי
אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר לְעוֹלָם אִינוֹ אוֹסֵר עַד שֶׁיְּהִי שְׁנֵי
יִשְׂרָאֵלִים אוֹסְרִין זֶה עַל זֶה:

בִּאֵמֶר רַבֵּן גַּמְלִיאֵל מַעֲשֶׂה בְּצִדּוּקִי אֶחָד שֶׁהָיָה דֶּרַךְ עִמָּנוּ
בְּמִבּוֹי בִּירוּשָׁלַם • וְאָמַר לָנוּ אָבָא • מָה־רוֹ וְהוֹצִיאוּ אֶת
(כָּל) הַכָּלִים לְמִבּוֹי עַד שֶׁלֹּא יוֹצִיא וַיֵּאֱסֹר עֲלֵיכֶם • רַבִּי
יְהוּדָה אוֹמֵר בְּלִשׁוֹן אַחֵר • מָה־רוֹ וַעֲשׂוּ צְרִיכִים בְּמִבּוֹי
עַד שֶׁלֹּא יוֹצִיא וַיֵּאֱסֹר עֲלֵיכֶם:

גִּאֲנָשִׁי חָצַר שֶׁשָּׁכַח אֶחָד מֵהֶן וְלֹא עִירַב • בֵּיתוֹ אָסֹר
מִלְּהַכְנִיס וּמִלְּהוֹצִיא לוֹ וְלָהֶם • וְשָׁלָהֶם מוֹתָרִים לוֹ וְלָהֶם •
נִתְּנוּ לוֹ רְשׁוּתָן • הוּא מוֹתֵר וְהֵן אֲסוּרִין • הָיוּ שְׁנַיִם
אוֹסְרִים זֶה עַל זֶה • שֶׁאֶחָד נֹתֵן רְשׁוּת • וְנוֹטֵל רְשׁוּת •
שְׁנַיִם נֹתְנִים רְשׁוּת וְאֵין נוֹטֵלִים רְשׁוּת:

דִּמֵּאִמְתִּי נֹתְנִין רְשׁוּת • בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים מִבְּעוֹד יוֹם •
וּבֵית הִלָּל אוֹמְרִים מִשְׁחָשִׁיכָה • מִי שֶׁנָּתַן רְשׁוּתוֹ וְהוֹצִיא •
בֵּין בְּשׁוּגָג • בֵּין בְּמִזִּיד • הָרִי זֶה אוֹסֵר דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר •
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בְּמִזִּיד אוֹסֵר • בְּשׁוּגָג אִינוֹ אוֹסֵר:

הִבַּעַל הַבֵּית שֶׁהָיָה שׁוֹתֵף לְשִׁכְנוֹ • לָזֶה בִּיזָן • וְלָזֶה
בִּיזָן • אֵינָם צְרִיכִים לָעֶרֶב • לָזֶה בִּיזָן • וְלָזֶה בִּשְׁמֵן צְרִיכִין

לְעֶרֶב · רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר אֶחָד זֶה וְאֶחָד זֶה אֵינָן צָרִיכִין
לְעֶרֶב:

י חֲמֵשׁ חֲבוּרוֹת שֶׁשָּׁבְתוּ בְּטָרְקָלִין אֶחָד · בֵּית שְׁמַאי
אוֹמְרִים עִירוב לְכָל חֲבוּרָה וְחֲבוּרָה · וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים
עִירוב אֶחָד לְכָלָן · וּמוֹדִים בְּזֶמֶן שֶׁמִּקְצָתָן שְׂרוּיִין
בְּחֻדְרִים · אוֹ בְּעִלְיוֹת · שֶׁהֵן צָרִיכִין עִירוב לְכָל חֲבוּרָה
וְחֲבוּרָה:

י האֲחִין הַשּׁוֹתָפִים שֶׁהָיוּ אוֹכְלִין עַל שְׁלֹחַן אָבִיהֶם ·
וְיֹשְׁנִים בְּבֵתֵיהֶם · צָרִיכִין עִירוב לְכָל אֶחָד וְאֶחָד · לְפִיכָּךְ
אִם שָׁכַח אֶחָד מֵהֶם וְלֹא עִירַב · מִבְּטֵל אֶת רְשׁוּתוֹ ·
אִימָתִי בְּזֶמֶן שֶׁמוֹלִיכִין עֲרוּבָן לְמָקוֹם אֲחֵר · אֲבָל אִם הָיָה
עִירוב בָּא אֶצְלָן · אוֹ שֶׁאֵין עִמָּהֶם דְּיוּרִין בְּחָצֵר · אֵינָן
צָרִיכִין לְעֶרֶב:

י חֲמֵשׁ חֲצֵרוֹת פְּתוּחוֹת זֹו לְזֹו · וּפְתוּחוֹת לְמַבּוּי · עִירְבוּ
בְּחֲצֵרוֹת וְלֹא נִשְׁתַּתְּפוּ בְּמַבּוּי · מוֹתְרִין בְּחֲצֵרוֹת וְאֶסּוּרִין
בְּמַבּוּי · וְאִם נִשְׁתַּתְּפוּ בְּמַבּוּי · מוֹתְרִין כָּאֵן וְכֹאֵן · עִירְבוּ
בְּחֲצֵרוֹת וְנִשְׁתַּתְּפוּ בְּמַבּוּי · וְשָׁכַח אֶחָד מִבְּנֵי חָצֵר וְלֹא
עִירַב · מוֹתְרִין כָּאֵן וְכֹאֵן · (שָׁכַח אֶחָד) מִבְּנֵי מַבּוּי וְלֹא
נִשְׁתַּתְּףָּ · מוֹתְרִין בְּחֲצֵרוֹת וְאֶסּוּרִים בְּמַבּוּי · שֶׁהַמַּבּוּי
לְחֲצֵרוֹת כְּחָצֵר לְבֵתִים:

ט שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת זֹו לְפָנִים מִזֹּו · עֲרֵבָה הַפְּנִימִית וְלֹא עֲרֵבָה
הַחִיצוֹנָה · הַפְּנִימִית מוֹתְרֶת וְהַחִיצוֹנָה אֶסּוּרָה · הַחִיצוֹנָה

וְלֹא הַפְּנִימִית · שְׁתִּיּהֶן אֲסוּרוֹת · עִירְבָה זֶה לְעֶצְמָהּ זֶה לְעֶצְמָה · זֶה מוֹתֶרֶת בְּפָנֶי עֶצְמָה · וְזֶה מוֹתֶרֶת בְּפָנֶי עֶצְמָה · רַבִּי עֲקִיבָא אוֹסֵר (אֵת) הַחִיצוֹנָה · שְׁדָרִיסַת הָרֶגֶל אוֹסֶרֶתָּהּ · וְחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵין דְּרִיסַת הָרֶגֶל אוֹסֶרֶתָּהּ:

· שָׁכַח אֶחָד מִן הַחִיצוֹנָה וְלֹא עָרַב · הַפְּנִימִית מוֹתֶרֶת · וְהַחִיצוֹנָה אֲסוּרָה · (שָׁכַח אֶחָד) מִן הַפְּנִימִית וְלֹא עָרַב · שְׁתִּיּהֶן אֲסוּרוֹת · נִתְּנוּ עִירוּבָן בְּמָקוֹם אֶחָד · וְשָׁכַח אֶחָד בֵּין מִן הַפְּנִימִית · בֵּין מִן הַחִיצוֹנָה וְלֹא עָרַב · שְׁתִּיּהֶן אֲסוּרוֹת · וְאִם הָיוּ שֵׁל יְחִידִים · אֵינָן צָרִיכִין לְעָרַב:

פרק ז

חֲלוּץ שְׁבִין שְׁתֵּי חֲצוֹת · אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה בְּתוֹךְ עֶשְׂרֵה מְעַרְבִין שְׁנַיִם · וְאִם רָצוּ מְעַרְבִין אֶחָד · פָּחוֹת מֵאַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה אוֹ לְמַעַלָּה מֵעֶשְׂרֵה · מְעַרְבִין שְׁנַיִם וְאֵין מְעַרְבִין אֶחָד:

ב כֹּתֵל שְׁבִין שְׁתֵּי חֲצוֹת · גְּבוּהָ עֶשְׂרֵה וָרֶחֶב אַרְבָּעָה · מְעַרְבִין שְׁנַיִם וְאֵין מְעַרְבִין אֶחָד · הָיוּ בְּרָאשׁוֹ פִּירוֹת · אֵלּוֹ עוֹלִין מִפָּאן וְאוֹכְלִין · וְאֵלּוֹ עוֹלִין מִפָּאן וְאוֹכְלִין · וּבִלְבָד שְׁלֹא יוֹרִידוּ לְמִטָּה · נִפְרָץ הַכֹּתֵל עַד עֶשֶׂר אַמּוֹת · מְעַרְבִין שְׁנַיִם · וְאִם רָצוּ מְעַרְבִין אֶחָד · מִפָּנֶי שֶׁהוּא כִּפְתָּח · יוֹתֵר מִפָּאן · מְעַרְבִין אֶחָד וְאֵין מְעַרְבִין שְׁנַיִם:

ג חריץ שבין שתי חצרות · עמוק עשרה ורחב ארבעה
מערבין שנים ואין מערבין אחד · אפילו מלא קש או
תבן · מלא עפר או צורות מערבין אחד ואין מערבין
שנים:

ד נתן עליו נסר (שהיא) רחבה ארבעה טפחים · וכן שתי
גזזטראות זו כנגד זו מערבין שנים · ואם רצו מערבין
אחד · פחות מכאן · מערבין שנים ואין מערבין אחד:

ה מתבן שבין שתי חצרות גבוה עשרה טפחים · מערבין
שנים ואין מערבין אחד · אלו מאכילין מכאן · ואלו
מאכילין מכאן · נתמעט התבן מעשרה טפחים · מערבין
אחד ואין מערבין שנים:

ו כיצד משתתפין במבוי מניח את החבית · ואומר הרי
זו לכל בני מבוי · ומזכה להן על ידי בנן ובתן הגדולים ·
ועל ידי עבדו ושפחתו העברים ועל ידי אשתו · אבל אינו
מזכה לא על ידי בנן ובתן הקטנים · ולא על ידי עבדו
ושפחתו הכנענים · מפני שידן כידו:

ז נתמעט האכל · מוסיף ומזכה · ואין צריך להודיע ·
נתוספו עליהן · מוסיף ומזכה וצריך להודיע:

ח כמה הוא שעורו · בזמן שהן מרבין · מזון שתי סעודות
לכלם · בזמן שהן מועטין כגרוגרות להוצאת שבת לכל
אחד ואחד:

ט אמר רבי יוסי במה דברים אמורים . בתחילת
 ערוב . אבל בשירי ערוב . כל שהוא . ולא אמרו לערב
 בחצרות . אלא כדי שלא לשכח את התינוקות :

י בכל מערבין ומשתתפין . חוץ מן המים ומן המלח .
 דברי רבי אליעזר רבי יהושע אומר כפר הוא ערוב .
 אפילו מאפה סאה והיא פרוסה . אין מערבין בה . כפר
 באיסור והוא שלם מערבין בו :

יא נותן אדם מעה לחנוני ולנחתום כדי שיזכה לו בערוב
 דברי רבי אליעזר . וחכמים אומרים לא זכו לו מעותיו
 ומזדים בשאר כל האדם שיזכו לו מעותיו . שאין מערבין
 לאדם אלא מדעתו . אמר רבי יהודה במה דברים
 אמורים בערובי תחומין . אבל בערובי חצרות . מערבין
 לדעתו ושלא לדעתו . לפי שזכין לאדם שלא בפניו . ואין
 חבין לאדם שלא בפניו :

פרק ח

כיצד משתתפין בתחומין מניח את החבית · ואומר
הרי זו לכל בני עירי לכל מי שילך לבית האבל ·
או לבית המשתה · כל שקבל עליו מבעוד יום · מותר ·
משתחשך אסור · שאין מערבין משתחשך:

^ב במה הוא שיעורו · מזון שתי סעודות לכל אחד · מזוגו
לחול ולא לשבת · דברי רבי מאיר · רבי יהודה אומר
לשבת ולא לחול · וזה וזה מתכונן להקל · רבי יוחנן בן
ברוקא אומר מכבד בפונדיון · מארבע סאין בסלע · רבי
שמעון אומר שתי ידות לכבד משלש לקב · חציה לבית
המנגע · וחצי חציה לפסול את הגויה:

^ג אנשי חצר ואנשי מרפסת ששכחו ולא ערבו · כל
שגבוה עשרה טפחים למרפסת · פחות מכאן לחצר ·
חוליות הבזר והסלע שהן גבוהים עשרה טפחים ·
למרפסת · פחות מכאן לחצר · במה דברים אמורים
בסמוכה · אבל במפלגת · אפילו היא גבוהה עשרה
טפחים לחצר · ואיזו היא סמוכה · כל שאינה רחוקה
ארבעה טפחים:

^ד הנותן את עירובו בבית שער אכסדרה ומרפסת ·
אינו עירוב · והדר שם אינו אוסר עליו · בבית התבן ·
ובבית הבקר · ובבית העצים · ובבית האוצרות · הרי זה

עירוב · והדר שם אוסר (עליו) · רבי יהודה אומר אם יש שם תפיסת יד של בעל הבית · אינו אוסר עליו:

ה המניח ביתו והלך לשבות בעיר אחרת · אחד נכרי ואחד ישראל הרי זה אוסר · דברי רבי מאיר · רבי יהודה אומר אינו אוסר · רבי יוסי אומר נכרי אוסר · ישראל אינו אוסר · שאין דרך ישראל לבא בשבת · רבי שמעון אומר אפילו הניח ביתו והלך לשבות אצל בתו באותה העיר אינו אוסר · שכבר הסיע מלבו:

י בור שבין שתי חצרות · אין ממלאין ממנו בשבת אלא אם כן עשו לו מחיצה גבוהה עשרה טפחים · בין (מלמעלה) בין מלמטה · בין מתוך אוגנו · רבן שמעון בן גמליאל אומר בית שמאי אומרים מלמטה · ובית הלל אומרים מלמעלה · אמר רבי יהודה לא תהא מחיצה גדולה מן הכתל שביניהם:

י אמת המים שהיא עוברת בחצר · אין ממלאין הימנה בשבת · אלא אם כן עשה לה מחיצה גבוהה עשרה טפחים בכניסה וביציאה · רבי יהודה אומר כתל שעל גבה תדון משום מחיצה · אמר רבי יהודה מעשה באמה של אבל שהיו ממלאין ממנה על פי זקנים בשבת · אמרו לו מפני שלא היה בה כשיעור:

ח גזזטרא שהיא למעלה מן המים · אין ממלאין הימנה בשבת · אלא אם כן עשו לה מחיצה גבוהה עשרה

טפחים · בין מלמעלה בין מלמטה · וכן שתי גזזטראות
זו למעלה מזו · עשו לעליונה ולא עשו לתחתונה ·
לתחתונה ולא לעליונה · שתייהן אסורות עד שיעברו:

ט חצר שהיא פחותה מארבע אמות · אין שופכין
בתוכה מים בשבת אלא אם כן עשו לה עוקה מחזקת
סאתים · מן הנקב ולמטה · בין מבחוץ בין מבפנים · אלא
שמבחוץ צריך לקמור · מבפנים אין צריך לקמור:

· רבי אליעזר בן יעקב אומר ביב שהוא קמור ארבע
אמות ברשות הרבים · שופכין לתוכו מים בשבת ·
וחכמים אומרים אפילו גג או חצר מאה אמה · לא
ישפוך על פי הביב · אבל שופך הוא על הגג והמים
יורדין לביב · החצר והאכסדרה מצטרפין לארבע אמות:

י"א (וכן) שתי דיוטאות זו כנגד זו · מקצתן עשו עוקה ·
ומקצתן לא עשו עוקה · את שעשו עוקה מותרין · את
שלא עשו עוקה אסורין:

פרק ט

כָּל גָּזוֹת הָעִיר רְשׁוֹת אֶחָד · וּבִלְבָּד שֶׁלֹּא יִהְיֶה גַּג גְּבוּהָ
עֲשָׂרָה אִוּ נְמוּךְ עֲשָׂרָה · דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר · וְחֻכָּמִים
אוֹמְרִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד רְשׁוֹת בִּפְנֵי עַצְמוֹ · רַבִּי שִׁמְעוֹן
אוֹמֵר אֶחָד גָּזוֹת וְאֶחָד חֲצֵרוֹת וְאֶחָד קַרְפִּיפּוֹת רְשׁוֹת
אֶחָד לְכָלִּים שֶׁשָּׁבְתוּ לְתוֹכָן · אֲבָל לֹא לְכָלִּים שֶׁשָּׁבְתוּ
בְּתוֹךְ הַבַּיִת:

ב גַּג גָּדוֹל סָמוּךְ לַקָּטָן · הַגָּדוֹל מוֹתֵר · וְהַקָּטָן אָסוּר ·
חָצֵר גְּדוֹלָה שֶׁנִּפְרָצָה לַקָּטָן · גְּדוֹלָה מוֹתֵרָת · וְקָטָנָה
אָסוּרָה · מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּפֶתַחַהּ שֶׁל גְּדוֹלָה · חָצֵר שֶׁנִּפְרָצָה
לְרְשׁוֹת הָרַבִּים · הַמְכַנִּים מִתּוֹכָהּ לְרְשׁוֹת הַיָּחִיד אוֹ
מִרְשׁוֹת הַיָּחִיד לְתוֹכָהּ חַיֵּב · דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר · וְחֻכָּמִים
אוֹמְרִים מִתּוֹכָהּ לְרְשׁוֹת הָרַבִּים אוֹ מִרְשׁוֹת הָרַבִּים
לְתוֹכָהּ פָּטוּר מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּכַרְמָלִית:

ג חָצֵר שֶׁנִּפְרָצָה לְרְשׁוֹת הָרַבִּים מִשְׁתֵּי רוּחוֹתֶיהָ · וְכֵן בֵּית
שֶׁנִּפְרָץ מִשְׁתֵּי רוּחוֹתָיו · וְכֵן מְבוֹי שֶׁנִּטְלוּ קוֹרוֹתָיו · אוֹ
לְחֵייו · מוֹתֵרִין בְּאוֹתָהּ שַׁבָּת · וְאָסוּרִין לְעֵתִיד לְבֹא ·
דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה · רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר אִם מוֹתֵרִין לְאוֹתָהּ
שַׁבָּת · מוֹתֵרִין לְעֵתִיד לְבֹא · וְאִם אָסוּרִין לְעֵתִיד לְבֹא ·
אָסוּרִין לְאוֹתָהּ שַׁבָּת:

ד הַבּוֹנֶה עָלֶיהָ עַל גְּבֵי שְׁתֵּי בָתִּים · וְכֵן גֻּשְׁרִים
הַמְּפֹלְשִׁים · מְטִלְטְלִין תַּחְתֵּיהֶן בְּשַׁבָּת · דְּבָרֵי רַבִּי

יְהוּדָה · וְחֻכָּמִים אוֹסְרִין · וְעוֹד אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מְעַרְבִין
לְמַבּוּי הַמִּפְלֵשׁ · וְחֻכָּמִים אוֹסְרִין:

פרק י

הַמוֹצֵא תַּפְלִין · מְכַנִּסֵּן זוּג זוּג · רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר
שְׁנַיִם שְׁנַיִם · בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים בִּישְׁנוֹת ·
אָבֵל בַּחֲדָשׁוֹת · פֶּטוּר · מִצָּאֵן צִבְתִּים אוֹ כְּרִיכוֹת ·
מִחֲשִׁיד עָלֵיהֶן וּמִבִּיאָן · וּבִסְכָּנָה מְכָסֵּן וְהוֹלֵךְ לוֹ:

ב רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר נוֹתֵנָן לַחֲבִירוֹ וְחֲבִירוֹ לַחֲבִירוֹ עַד
שְׁמַגִּיעַ לַחֲצֵר הַחִיצוֹנָה · וְכֵן בְּנוֹ נוֹתֵנוּ לַחֲבִירוֹ וְחֲבִירוֹ
לַחֲבִירוֹ אֶפִּילוֹ מֵאָה · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר נוֹתֵן אָדָם חֲבִית
לַחֲבִירוֹ וְחֲבִירוֹ לַחֲבִירוֹ · אֶפִּילוֹ חוּץ לַתְּחוּם · אָמְרוּ לוֹ
לֹא תִהְיֶה זֶה יוֹתֵר מִרְגְּלֵי בַּעֲלֶיהָ:

ג הָיָה קוֹרָא בַּסֵּפֶר עַל הָאֶסְקוּפָה וְנִתְגַּלְגַּל הַסֵּפֶר מִיָּדוֹ ·
גוֹלְלוֹ אָצְלוֹ · הָיָה קוֹרָא בְּרֹאשׁ הַגָּג וְנִתְגַּלְגַּל הַסֵּפֶר
מִיָּדוֹ · עַד שֶׁלֹּא הִגִּיעַ לַעֲשָׂרָה טַפָּחִים · גוֹלְלוֹ אָצְלוֹ ·
מִשֶּׁהִגִּיעַ לַעֲשָׂרָה טַפָּחִים הוּפְכוּ עַל הַפֶּתֶחַ · רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר אֶפִּילוֹ אֵין מְסַלֵּק מִן הָאָרֶץ אֶלָּא כְּמֵלֵא מַחֲט ·
גוֹלְלוֹ אָצְלוֹ · רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר אֶפִּילוֹ בָּאָרֶץ עֲצָמוֹ · גוֹלְלוֹ
אָצְלוֹ · שְׁאִין לָךְ דְּבַר מְשׁוּם שְׁבוּת · עוֹמֵד בְּפָנַי כְּתָבִי
הַקָּדֵשׁ:

ד זיז שלפני החלון • נותנין עליו ונוטלין ממנו בשבת •
 עומד אדם ברשות היחיד • ומטלטל ברשות הרבים •
 ברשות הרבים ומטלטל ברשות היחיד • ובלבד שלא
 יוציא חוץ מארבע אמות:

ה לא יעמוד אדם ברשות היחיד • וישתין ברשות
 הרבים • ברשות הרבים וישתין ברשות היחיד • וכן לא
 ירוק • רבי יהודה אומר אף מי שנתלש רקו בפיו • לא
 יהלך ארבע אמות עד שירוק:

ו לא יעמוד אדם ברשות היחיד • וישתה ברשות
 הרבים • ברשות הרבים וישתה ברשות היחיד • אלא
 אם בן הכניס ראשו ורבו • למקום שהוא שותה • וכן
 בגת • קולט אדם מן המזחילה למטה מעשרה טפחים •
 ומן הצנור • מכל מקום שותה:

ז בור ברשות הרבים • וחליתו גבוהה עשרה טפחים •
 חלון שעל גביו • ממלאין הימנו בשבת • אשפה ברשות
 הרבים גבוהה עשרה טפחים חלון שעל גבה שופכין
 לתוכה מים בשבת:

ח אילן שהוא מיסד על הארץ • אם אין נופו גבוה
 מן הארץ שלשה טפחים מטלטלים תחתיו • שרשיו
 גבוהין מן הארץ שלשה טפחים • לא ישב עליהן • הדלת
 שבמקצה • וחדקים שבפרצה • ומחצלות • אין נוטלין
 בהן • אלא אם בן גבוהים מן הארץ:

ט לא יַעֲמֹד אָדָם בְּרִשּׁוֹת הַיָּחִיד · וַיִּפְתַּח בְּרִשּׁוֹת
הָרַבִּים · בְּרִשּׁוֹת הָרַבִּים · וַיִּפְתַּח בְּרִשּׁוֹת הַיָּחִיד · אֶלֶּא
אִם כֵּן עָשָׂה מְחִיצָה גְבוּהָה עֲשָׂרָה טַפָּחִים דְּבָרֵי רַבִּי
מֵאִיר · אָמְרוּ לוֹ מַעֲשֵׂה בְשׁוֹק שֶׁל פְּטָמִים שֶׁהִיא
בִּירוּשָׁלַיִם שֶׁהָיוּ נוֹעְלִין וּמַנִּיחִין אֶת הַמַּפְתָּח בַּחֲלוֹן שֶׁעַל
גְּבִי הַפֶּתַח · רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר שׁוֹק שֶׁל צִמְרִים הִיא:

י נָגַר שֵׁישׁ בְּרֹאשׁוֹ גִּלְסָטְרָא · רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֹסֵר · וְרַבִּי
יוֹסִי מַתִּיר · אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מַעֲשֵׂה בְּבֵית הַכְּנָסֶת
שֶׁבְּטַבְּרִיא שֶׁהָיוּ נוֹהֲגִין בּוֹ הֵתֵר · עַד שֶׁבָּא רַבֵּן גַּמְלִיאֵל
וְהַזְקָנִים · וְאָסְרוּ לָהֶן · רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר אֲסוּר נִהְגוּ בָּהּ ·
בָּא רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וְהַזְקָנִים · וְהִתִּירוּ לָהֶם:

יא נָגַר הַנֶּגְרֵר · נוֹעְלִים בּוֹ בַּמִּקְדָּשׁ אָבֵל לֹא בַּמִּדְיָנָה ·
וְהַמִּנָּח כָּאֵן וְכָאֵן אֲסוּר · רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר הַמִּנָּח (מִתֵּר)
בַּמִּקְדָּשׁ וְהַנֶּגְרֵר בַּמִּדְיָנָה:

יב מַחְזִירִין צִיר הַתַּחְתּוֹן בַּמִּקְדָּשׁ · אָבֵל לֹא בַּמִּדְיָנָה ·
וְהַעֲלִיזוֹן כָּאֵן וְכָאֵן אֲסוּר · רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר הַעֲלִיזוֹן
בַּמִּקְדָּשׁ · וְהַתַּחְתּוֹן בַּמִּדְיָנָה:

יג מַחְזִירִין רִטְיָה בַּמִּקְדָּשׁ · אָבֵל לֹא בַּמִּדְיָנָה · אִם בַּתַּחֲלָה
כָּאֵן וְכָאֵן אֲסוּר · קוֹשְׁרִין גִּימָא בַּמִּקְדָּשׁ · אָבֵל לֹא
בַּמִּדְיָנָה · אִם בַּתַּחֲלָה · כָּאֵן וְכָאֵן אֲסוּר · חוֹתְכִין יִבְלֹת
בַּמִּקְדָּשׁ · אָבֵל לֹא בַּמִּדְיָנָה · וְאִם בְּכָלִי · כָּאֵן וְכָאֵן אֲסוּר:

י" כהן שֶׁלָקָה בְּאַצְבָּעוֹ כּוֹרֵךְ עָלָיו גָּמִי בַּמִּקְדָּשׁ · אֲבָל לֹא
 בַּמִּדְיָנָה · אִם לְהוֹצִיא דָם · כָּאֵן וְכָאֵן אָסוּר · בּוֹזְקִין מֶלֶח
 עַל גִּבִּי הַכֶּבֶשׂ · בְּשִׁבִּיל שְׁלֹא יִחְלִיקוּ · וּמִמְלֵאִין מְבוֹר
 הַגּוֹלָה · וּמִבּוֹר הַגָּדוֹל בַּגֶּלְגַּל בְּשִׁשֶּׁת · וּמִבְּאֵר הַקֶּר בְּיוֹם
 טוֹב:

טו שֶׁרֵץ שֶׁנִּמְצָא בַּמִּקְדָּשׁ · כֹּהֵן מוֹצִיאֻ בְּהִמְיָנוּ · שְׁלֹא
 לְשִׁהוּת אֶת הַטְּמֵאָה · דְּבָרֵי רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוּקָא · רַבִּי
 יְהוּדָה אוֹמֵר בְּצִבָּת שֶׁל יַעֲקֹב · שְׁלֹא לְרַבּוֹת אֶת הַטְּמֵאָה ·
 מֵהִיכָן מוֹצִיאִין אוֹתוֹ · מִן הַהִיכָל · וּמִן הָאוֹלָם · וּמִבֵּין
 הָאוֹלָם וְלִמְזִבַּח · דְּבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן נָנָס · רַבִּי עֲקִיבָא
 אוֹמֵר מְקוֹם שְׁחִיבִין עַל זְדוֹנוֹ פֶּרֶת וְעַל שְׁגָגָתוֹ חֲטָאת
 מִשָּׁם מוֹצִיאִין אוֹתוֹ · וּשְׂאֵר כָּל הַמְּקוֹמוֹת כּוֹפִין עָלָיו
 פְּסֻכְתָּר · רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר מְקוֹם שֶׁהִתִּירוּ לָךְ חֲכָמִים ·
 מִשְׁלָךְ נִתְּנוּ לָךְ · שְׁלֹא הִתִּירוּ לָךְ אֶלָּא מִשּׁוּם שְׁבוּת: סליק

מסכת פסחים

יום ז

פרק א

אֹר לְאַרְבָּעָה עָשָׂר בּוֹדֵקִין אֶת הַחֶמֶץ לְאֹר הַנֵּר · כָּל
מָקוֹם שֶׁאֵין מְכַנִּיסִין בּוֹ חֶמֶץ · אֵין צָרִיד בְּדִיקָה ·
וְלָמָּה אָמְרוּ שְׁתֵּי שׁוּרוֹת בַּמֶּרְתֵּף · מָקוֹם שֶׁמְכַנִּיסִין בּוֹ
חֶמֶץ · בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים שְׁתֵּי שׁוּרוֹת עַל פְּנֵי כָּל
הַמֶּרְתֵּף · וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים שְׁתֵּי שׁוּרוֹת הַחִיצוֹנוֹת שֶׁהֵן
הָעֲלִיוֹנוֹת:

ב אֵין חוֹשְׁשִׁין שְׁמָא גִּירָרָה חֲלָדָה מִבֵּית לְבֵית וּמִמָּקוֹם
לְמָקוֹם · דָּאִם בֶּן מִחְצֵר לְחִצְרָא וּמַעִיר לְעִיר · אֵין לְדַבֵּר
סוּף:

ג רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בּוֹדֵקִין אֹר אַרְבָּעָה עָשָׂר וּבְאַרְבָּעָה
עָשָׂר שַׁחֲרִית · וּבִשְׁעַת הַבִּיעוּר · וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים לֹא
בִּדֵּק אֹר אַרְבָּעָה עָשָׂר · יְבִדּוּק בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר · לֹא בִּדֵּק
בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר · יְבִדּוּק בְּתוֹךְ הַמוֹעֵד · לֹא בִּדֵּק בְּתוֹךְ
הַמוֹעֵד יְבִדּוּק לְאַחַר הַמוֹעֵד · וּמָה שֶׁמְשִׁיר יִנְיָחוּ בְּצִנְעָא
כְּדִי שְׁלֹא יִהְיֶה צָרִיד בְּדִיקָה אַחֲרָיו:

ד רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר אוֹכְלִין כָּל חֶמֶץ וְשׁוֹרְפִין בְּתַחֲלַת שֵׁשׁ
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אוֹכְלִין כָּל אַרְבַּע · וְתוֹלִין כָּל חֶמֶץ ·
וְשׁוֹרְפִין בְּתַחֲלַת שֵׁשׁ:

ה' ועוד אמר רבי יהודה שתי חלות של תודה פסולות ומונחות על גג האצטבא . כל זמן שמונחות כל העם אוכלין . נטלה אחת תולין . לא אוכלין ולא שורפין . נטלו שתיהן התחילו כל העם שורפים . רבן גמליאל אומר חולין נאכלין כל ארבע . ותרומה כל חמש . ושורפין בתחלת שש:

י' רבי חנינא סגן הכהנים אומר מימיהן של כהנים לא נמנעו מלשרוף את הבשר שנטמא בולד הטמאה עם הבשר שנטמא באב הטמאה . אף על פי שמוסיפין טמאה על טמאתו . הוסיף רבי עקיבא ואמר מימיהם של כהנים לא נמנעו מלהדליק את השמן שנפסל בטבול יום . בגר שנטמא בטמא מת . אף על פי שמוסיפין טמאה על טמאתו:

י' אמר רבי מאיר מדבריהם למדנו ששורפין תרומה טהורה עם הטמאה בפסח . אמר לו רבי יוסי אינה היא המדה . ומודים רבי אליעזר ורבי יהושע ששורפין זו לעצמה וזו לעצמה . על מה נחלקו על התלויה ועל הטמאה . שרבי אליעזר אומר תשרף זו לעצמה וזו לעצמה . ורבי יהושע אומר שתיהן כאחת:

פרק ב

כָּל שְׁעָה שְׁמוֹתָר לְאָכֹל · מֵאֲכִיל לְבִהְמָה לַחֲיָה
וְלַעֲוֹפֹת · וּמוֹכְרוֹ לְנֹכְרִי · וּמוֹתָר בִּהְנֵאתוֹ · עֶבֶר
זִמְנוֹ · אֲסוּר בִּהְנֵאתוֹ · וְלֹא יִסֵּיק בּוֹ תַנּוּר וְכִירִים · רַבִּי
יְהוּדָה אוֹמֵר אֵין בִּיעוּר חֶמֶץ אֲלֵא שְׂרָפָה · וְחֻכְמִים
אוֹמְרִים אֵף מִפְּרֵר וְזוֹרָה לְרוּחַ · אוֹ מְטִיל לֵים:

ב חֶמֶץ שֶׁל נֹכְרִי שֶׁעֶבֶר עָלָיו הַפֶּסַח · מוֹתָר בִּהְנֵאתָה · וְשֶׁל
יִשְׂרָאֵל אֲסוּר בִּהְנֵאתָה · שֶׁנֶּאֱמַר לֹא יֵרָאֶה לְךָ שְׂאוֹר:

ג נֹכְרִי שֶׁהִלֹּה אֶת יִשְׂרָאֵל עַל חֶמְצוֹ · אַחֵר הַפֶּסַח מוֹתָר
בִּהְנֵאתָה · וַיִּשְׂרָאֵל שֶׁהִלֹּה אֶת הַנֹּכְרִי עַל חֶמְצוֹ · אַחֵר
הַפֶּסַח אֲסוּר בִּהְנֵאתָה · חֶמֶץ שֶׁנִּפְלָה עָלָיו מִפּוֹלֶת הָרִי
הוּא כְּמִבּוֹעֵר · רַבֵּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר כָּל שֶׁאֵין
הַכֶּלֶב יָכוֹל לְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו:

ד הָאוֹכֵל תְּרוּמַת חֶמֶץ בַּפֶּסַח · בְּשׁוּגֵג · מְשַׁלֵּם קֶרֶן
וְחֻמֶּשׁ · בְּמִזִּיד · פֶּטוּר מִתְּשֻׁלוּמִים · וּמִדְּמֵי עֲצִים:

ה' אלו דברים שאדם יוצא בהן ידי חובתו בפסח ·
 בחטים · ובשעורים · בכסמין · ובשבולת שועל ·
 ובשיפון · ויוצאין בדמאי · ובמעשר ראשון שנטלה
 תרומתו · ובמעשר שני והקדש שנפדו · והכהנים
 בחלה ובתרומה · אבל לא בטבל · ולא במעשר ראשון
 שלא נטלה תרומתו · ולא במעשר שני והקדש שלא
 נפדו · חלות תודה ורקיקי נזיר · עשאן לעצמו · אין
 יוצאין בהן · עשאן למכור בשוק · יוצאין בהן:

י' ואלו ירקות שאדם יוצא בהן ידי חובתו בפסח ·
 בחצרת · ובעולשין · ובתמכא · ובחרחבינא · ובמרור ·
 יוצאין בהן בין לחין בין יבשין · אבל לא כבושין · ולא
 שלוקין · ולא מבשלין · ומצטרפין לבזית · ויוצאין בקלח
 שלהן · ובדמאי · ובמעשר ראשון שנטלה תרומתו ·
 ובמעשר שני והקדש שנפדו:

י' אין שורין את המרסן לתרנגולים · אבל חולטין · האשה
 לא תשרה את המרסן שתוליך בידה למרחץ · אבל שפה
 היא על בשרה יבש · ולא ילעוס אדם חטין ויניח על
 מכתו בפסח · מפני שהן מחמיצות:

ח' אין נותנין קמח לתוך התרוסת או לתוך החרדל ·
 ואם נתן יאכל מיד · ורבי מאיר אוסר · אין מבשלין את
 הפסח לא במשקין ולא במי פירות · אבל סכין ומטבילין

אותו בהן · מי תשמישו של נחתום ישפכו · מפני שהן
מחמיצין:

פרק ג

אלו עוברין בפסח · כותח הבבלי · ושכר המדי ·
וחמץ האדומי · וזיתום המצרי · וזמן של צבעים ·
ועמילן של טבחים · וקולן של סופרים · רבי אליעזר
אומר אף תכשיטי נשים · זה הכלל · כל שהוא ממין דגן
הרי זה עובר בפסח · הרי אלו באזהרה · ואין בהן משום
כרת:

^ב בצק שבסדקי עריבה · אם יש כזית במקום אחד · חייב
לבער · פחות מכאן · בטל במיעוטו · וכן לענן הטמאה ·
אם מקפיד עליו חוצץ · ואם רוצה בקיומו · הרי הוא
כעריבה · בצק החרש · אם יש כיוצא בו שהחמיץ · הרי
זה אסור:

^ג כיצד מפרישין חלה בטמאה ביום טוב · רבי אליעזר
אומר לא תקרא לה שם עד שתאפה · (רבי יהודה)
בן בתירא אומר תטיל בצונן · אמר רבי יהושע לא זה
הוא חמץ · שמזהרים עליו בבל יראה ובבל ימצא · אלא
מפרישתה ומניחתה עד הערב · ואם החמיצה החמיצה:

^ד רבן גמליאל אומר שלש נשים לשות כאחת · ואופות
בתנור אחד זו אחר זו · וחכמים אומרים שלש נשים

עוֹסְקוֹת בַּבֶּצֶק · אַחַת לָשֶׁה · וְאַחַת עוֹרֶכֶת · וְאַחַת
אוֹפֶה · רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר לֹא כָּל הַנָּשִׁים · וְלֹא כָּל
הָעַצִּים · וְלֹא כָּל הַתְּנוּרִים שׁוֹיִן · זֶה הַכָּלָל · תִּפְּחַ תִּלְטוּשׁ
בְּצוֹנָן:

ה' שִׁיאוֹר יִשְׂרָף · וְהָאוֹכֵל פָּטוֹר · סְדוּק יִשְׂרָף · וְהָאוֹכֵל
חַיֵּב כֶּרֶת · אֵיזֵהוּ שִׁיאוֹר · כְּקִרְנֵי חֲגָבִים · סְדוּק ·
שֶׁנִּתְעַרְבוּ סְדָקָיו זֶה בָּזָה · דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה · וְחֲכָמִים
אוֹמְרִים זֶה וְזֶה הָאוֹכֵל חַיֵּב כֶּרֶת · וְאֵיזֵהוּ שִׁיאוֹר · כָּל
שֶׁהִכְסִיפוּ פָּנָיו · כְּאֶדָם שֶׁעָמְדוּ שְׁעָרוֹתָיו:

י' אַרְבַּעַה עָשָׂר שָׁחַל לֵהִיּוֹת בְּשַׁבָּת · מִבְּעָרִים אֵת
הַכָּל מִלִּפְנֵי הַשַּׁבָּת · דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר · וְחֲכָמִים אוֹמְרִים
בְּזִמְנָן · רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּר צְדוּק אוֹמֵר תְּרוּמָה מִלִּפְנֵי
שַׁבָּת · וְחוֹלִין בְּזִמְנָן:

י' הַהוֹלֵךְ לְשַׁחוּט אֵת פֶּסְחוֹ · וְלִמּוֹל אֵת בְּנוֹ · וְלֶאֱכֹל
סְעוּדַת אִירוּסִין בְּבֵית חָמִיו · וְנִזְכָּר שֵׁישׁ לוֹ חֶמֶץ בְּתוֹךְ
בֵּיתוֹ · אִם יָכוֹל לַחְזוֹר וּלְבַעַר וּלְחַזוֹר לְמַצּוֹתוֹ · יַחְזוֹר
וַיִּבַּעַר · וְאִם לֹא מִבְּטָלוֹ בָּלְבוּ · לְהַצִּיל מִן הַגֵּיס · וּמִן
הַנֶּהָר · (וּמִן הַלֶּסְטִים) וּמִן הַדִּלִּיקָה · וּמִן הַמַּפּוֹלֶת ·
יִבְטֹל בִּלְבוֹ · וְלִשְׁבוֹת שְׁבִיתַת הָרֶשֶׁת · יַחְזוֹר מִיָּד:

ח' וְכֵן מִי שִׁיָּצָא מִירוּשָׁלַיִם · וְנִזְכָּר שֵׁישׁ בִּידוֹ בְּשֹׁר
קֶדֶשׁ · אִם עָבַר צוֹפִים · שׁוֹרְפוֹ בְּמִקְוָמוֹ · וְאִם לֹא ·
חֹזֵר וְשׁוֹרְפוֹ לִפְנֵי הַבֵּירָה מַעְצֵי הַמַּעְרָכָה · וְעַד כַּמָּה

הן חוזרין · רבי מאיר אומר זה וזה בכביצה · רבי
 יהודה אומר זה וזה בכזית · וחכמים אומרים בשר קדש
 בכזית · וחמץ בכביצה:

פרק ד

מקום שנהגו לעשות מלאכה בערבי פסחים עד
 חצות · עושין · מקום שנהגו שלא לעשות · אין
 עושין · ההולך ממקום שעושין · למקום שאין עושין · או
 ממקום שאין עושין למקום שעושין · נותנין עליו חמרי
 מקום שיצא משם · וחמרי מקום שהלך לשם · ואל ישנה
 אדם מפני המחלוקת:

^ב ביוצא בו המוליך פירות שביעית ממקום שכלו ·
 למקום שלא כלו · או ממקום שלא כלו למקום שכלו ·
 חייב לבער · רבי יהודה אומר · אומרים לו צא והבא לך
 אף אתה:

^ג מקום שנהגו למכור בהמה דקה לגוים מוכרין · מקום
 שנהגו שלא למכור · אין מוכרין · ובכל מקום אין מוכרין
 להם בהמה גסה · עגלים וסוּיחים · שלמים ושבוּרין · רבי
 יהודה מתיר בשבוּרה · בן בתירא מתיר בפסוס:

^ד מקום שנהגו לאכול צלי בלילי פסחים · אוכלין · מקום
 שנהגו שלא לאכול · אין אוכלין · מקום שנהגו להדליק
 את הנר בלילי יום הכפורים · מדליקין · מקום שנהגו

שְׁלֹא לְהַדְלִיק · אֵין מְדַלִּיקִין · וּמְדַלִּיקִין בְּבִתִּי כְּנִסְיוֹת ·
וּבְבִתִּי מְדַרְשׁוֹת · וּבִמְבוֹאוֹת הָאֲפִלִּים · וְעַל גְּבֵי הַחוֹלִים:

ה' מְקוֹם שְׁנֵהֲגוּ לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּתִשְׁעָה בָּאָב · עוֹשִׁין ·
מְקוֹם שְׁנֵהֲגוּ שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת · אֵין עוֹשִׁין · וּבְכָל מְקוֹם
תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים בְּטָלִים · רַבֵּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר ·
לְעוֹלָם יַעֲשֶׂה אָדָם עֲצֻמוֹ תְּלַמִּיד חֶכֶם · וְחֲכָמִים אוֹמְרִים
בִּיהוּדָה הָיוּ עוֹשִׁין מְלָאכָה בְּעֶרְבֵי פֶסְחִים עַד חֲצוֹת ·
וּבְגָלִיל לֹא הָיוּ עוֹשִׁין כָּל עֶקֶר · וְהַלִּילָה בֵּית שַׁמַּאי
אוֹסְרִין · וּבֵית הַלֵּל מְתִירִין עַד הַנֶּץ הַחֲמָה:

י' רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר כָּל מְלָאכָה שֶׁהִתְחִיל בָּהּ קוֹדֵם
לְאַרְבָּעָה עָשָׂר · גּוֹמְרָהּ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר · אֲבָל לֹא יִתְחִיל
בְּתַחֲלָה בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר · אִף עַל פִּי שִׁיכּוֹל לְגוֹמְרָהּ ·
וְחֲכָמִים אוֹמְרִים שְׁלֹשׁ אוֹמְנִיּוֹת עוֹשִׁין מְלָאכָה בְּעֶרְבֵי
פֶסְחִים עַד חֲצוֹת · וְאֵלוּ הֵן · הַחִיטִּים · הַסְּפָרִים ·
וְהַכּוֹבָסִין · רַבִּי (יוֹסִי בֶר) יְהוּדָה אוֹמֵר אִף הָרֶצְעָנִים:

י' מוֹשִׁיבִין שׁוֹבְכִין לְתִרְנַגּוּלִים בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר · וְתִרְנַגּוּלֹת
שֶׁבִרְחָה מְחִזְרִין אוֹתָהּ לְמִקּוֹמָהּ · וְאִם מֵתָהּ · מוֹשִׁיבִין
אַחֲרֶת תַּחְתֶּיהָ · גּוֹרְפִין מִתַּחַת רִגְלֶיהָ בְּהֵמָה בְּאַרְבָּעָה
עָשָׂר · וּבִמְוֶעַד מְסַלְקִין לְצַדִּדִּין · מוֹלִיכִין וּמְבִיאִין כָּלִים
מִבֵּית הָאוֹמֶן · אִף עַל פִּי שְׁאִינָם לְצוֹרֵךְ הַמְוֶעַד:

ח' שָׁשָׁה דְּבָרִים עָשׂוּ אֲנָשֵׁי יְרִיחוֹ · עַל שְׁלֹשָׁה מִיחוֹ
בִּידָם · וְעַל שְׁלֹשָׁה לֹא מִיחוֹ בִּידָם · וְאֵלוּ הֵן שְׁלֹא

מִיָּחוּ בִידָם • מִרְכִּיבֵין דְּקָלִים כָּל הַיּוֹם • וְכוֹרְכִין אֶת
 שְׁמַע • וְקוֹצְרִין וְגוֹדְשִׁין לִפְנֵי הָעֶמֶר • וְלֹא מִיָּחוּ בִידָם •
 וְאִלּוּ שְׁמִיָּחוּ בִידָם • מִתִּירִין גְּמִזִּיּוֹת שֶׁל הַקֹּדֶשׁ • וְאוֹכְלִין
 מִתַּחַת הַנְּשָׂרִים בְּשַׁבָּת • וְנוֹתְנִין פָּאָה לִירֶק • וּמִיָּחוּ בִידָם
 חֲכָמִים:

ברייטא

^ט שְׁשֶׁה דְּבָרִים עָשָׂה חֲזַקְיָהוּ הַמֶּלֶךְ • עַל שְׁלֹשָׁה הוֹדוּ
 לוֹ • וְעַל שְׁלֹשָׁה לֹא הוֹדוּ לוֹ • גִּירָר עֲצָמוֹת אָבִיו עַל מָטָה
 שֶׁל חֲבָלִים וְהוֹדוּ לוֹ • כִּתֵּת נָחַשׁ הַנְּחָשֶׁת וְהוֹדוּ לוֹ • גָּנֹז
 סֵפֶר רְפוּאוֹת וְהוֹדוּ לוֹ • וְעַל שְׁלֹשָׁה לֹא הוֹדוּ לוֹ • קֶצֶץ
 דְּלִתּוֹת שֶׁל הַיֶּכֶל וְשִׁגְרָן לְמֶלֶךְ אֲשׁוּר • וְלֹא הוֹדוּ לוֹ • סֵתֶם
 מִי גִיחוֹן הָעֲלִיּוֹן וְלֹא הוֹדוּ לוֹ • עֶבֶר נִיסָן בְּנִיסָן וְלֹא הוֹדוּ
 לוֹ:

עד כאן פסח ראשון

פרק ה

תָּמִיד נִשְׁחַט בְּשִׁמוֹנָה וּמִחֻצָּה · וְקָרַב בְּתִשְׁעָה וּמִחֻצָּה ·
 בְּעֶרְבֵי פְסָחִים נִשְׁחַט בְּשִׁבְעָה וּמִחֻצָּה וְקָרַב
 בְּשִׁמוֹנָה וּמִחֻצָּה · בֵּין בַּחֹל בֵּין בְּשַׁבָּת · חַל עֶרֶב פֶּסַח
 לֵהִיּוֹת בְּעֶרֶב שַׁבָּת · נִשְׁחַט בָּשֵׁשׁ וּמִחֻצָּה · וְקָרַב בְּשִׁבְעָה
 וּמִחֻצָּה · וְהַפֶּסַח אַחֲרָיו:

^ב הַפֶּסַח שֶׁשְׁחָטוֹ שָׁלָא לְשִׁמּוֹ · וְקָבַל · וְהִלֵּךְ · וְזָרַק שָׁלָא
 לְשִׁמּוֹ · אִו לְשִׁמּוֹ וְשָׁלָא לְשִׁמּוֹ · אִו שָׁלָא לְשִׁמּוֹ וְלְשִׁמּוֹ ·
 פָּסוּל · בִּיצֵד לְשִׁמּוֹ וְשָׁלָא לְשִׁמּוֹ · לֶשֶׁם פֶּסַח וְלֶשֶׁם
 שְׁלָמִים · שָׁלָא לְשִׁמּוֹ וְלְשִׁמּוֹ · לֶשֶׁם שְׁלָמִים וְלֶשֶׁם פֶּסַח:

^ג שֶׁשְׁחָטוֹ שָׁלָא לְאוֹכְלָיו · וְשָׁלָא לְמִנּוּיוֹ · לְעֶרְלִים וְלִטְמָאִים
 פָּסוּל · לְאוֹכְלָיו · וְשָׁלָא לְאוֹכְלָיו · לְמִנּוּיוֹ וְשָׁלָא לְמִנּוּיוֹ ·
 לְמוּלִים וְלְעֶרְלִים · לְטְמָאִים וְלִטְהוֹרִים · כָּשֶׁר · שֶׁשְׁחָטוֹ
 קוֹדֵם חֲצוֹת · פָּסוּל · מִשּׁוּם שֶׁנֶּאֱמַר בֵּין הָאֲרָבָעִים ·
 שֶׁשְׁחָטוֹ קוֹדֵם לַתָּמִיד · כָּשֶׁר · וּבִלְבָד שֶׁיִּהְיֶה אֶחָד מִמֶּרֶס
 בְּדָמּוֹ · עַד שֶׁיִּזְרוֹק דָּם הַתָּמִיד · וְאִם גִּזְרָק · כָּשֶׁר:

^ד הַשּׁוֹחֵט אֶת הַפֶּסַח עַל הַחֶמֶץ · עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה ·
 רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר אֵף הַתָּמִיד · רַבִּי שִׁמְעוֹן אֹמֵר פֶּסַח
 בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר לְשִׁמּוֹ חֵיב · וְשָׁלָא לְשִׁמּוֹ פָּטוּר · וְשָׂאֵר
 כָּל הַזִּבְחִים בֵּין לְשִׁמּוֹ וּבֵין שָׁלָא לְשִׁמּוֹ · פָּטוּר · בְּמוֹעֵד ·
 לְשִׁמּוֹ פָּטוּר · שָׁלָא לְשִׁמּוֹ חֵיב · וְשָׂאֵר כָּל הַזִּבְחִים בֵּין

לשמן בין שלא לשמן חייב · חוץ מן החטאת ששחטה
שלא לשמה:

ה הפסח נשחט בשלש כתות · שנאמר וּשְחַטוּ אוֹתוֹ
כָּל קָהָל עֵדֶת יִשְׂרָאֵל · קָהָל · ועדה · וישראל · נכנסה
כת הראשונה נתמלאת העזרה · נעלו דלתות העזרה ·
תקעו והריעו ותקעו · הפהגים עומדים שורות שורות
ובידיהם בזיכי כסף ובזיכי זהב · שורה שכלה כסף כסף ·
ושורה שכלה זהב זהב · לא היו מעורבין · ולא היו
לבזיכים שולים · שמה יניחום ויקרש הדם:

י שחט ישראל וקבל הפהג נותנו לחבירו · וחבירו
לחבירו · ומקבל את המלא · ומחזיר את הריקון · כהן
הקרוב אצל המזבח · זרקו זריקה אחת כנגד היסוד:

י יצתה כת ראשונה ונכנסה כת שניה · יצתה שניה
נכנסה שלישית · כמעשה הראשונה · כך מעשה השניה
והשלישית · קראו את ההלל · אם גמרו שנו · ואם שנו
שלשו · אף על פי שלא שלשו מימיהם · רבי יהודה אומר
מימיהם של כת שלישית לא הגיעה לאהבתו כי ישמע
י · מפני שעמה מועטין:

ה כמעשהו בחול כך מעשהו בשבת · אלא שהפהגים
מדיחים את העזרה שלא ברצון חכמים · רבי יהודה
אומר כוס היה ממלא מדם התערובות · זרקו זריקה
אחת על גבי המזבח · ולא הודו לו חכמים:

ט כיצד תולין ומפשיטין · אונקוליות של ברזל היו קבועין
בכותלים ובַעמודין · שבהן תולין ומפשיטין · וכל מי
שאין לו מקום לתלות ולהפשיט · מקלות דקים חלקים
היו שם · ומניח על כתפו · ועל כתף חברו · ותולה
ומפשיט · רבי אליעזר אומר ארבעה עשר שחל להיות
בשבת · מניח ידו על כתף חברו · ויד חברו על כתפו ·
ותולה ומפשיט:

י קרעו והוציא אימוריו · נתנן במגס והקטירן על גבי
המזבח · יצתה כת הראשונה וישבה לה בהר הבית ·
שניה בחיל · והשלישית במקומה עומדת · חשיכה יצאו
וצלו את פסחיהן:

פרק ו

אֵלּוּ דְּבָרִים בַּפֶּסַח · דּוֹחִין אֶת הַשַּׁבָּת · שְׁחִיטָתוֹ ·
וְזָרִיקָת דָּמוֹ · וּמִיחוֹי קֶרְבָּיו · וְהִקְטֵר חֲלָבָיו ·
אֲבָל צִלִּיתוֹ · וְהִדָּחַת קֶרְבָּיו · אֵינָן דּוֹחִין אֶת הַשַּׁבָּת ·
הִרְפָּתוֹ · וְהִבָּאתוֹ מִחוּץ לַתְּחוּם · וְתִתִּיכָת יִבְלָתוֹ · אֵין
דּוֹחִין אֶת הַשַּׁבָּת · רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר דּוֹחִין:

ב אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר · וְהֵלֵא דִין הוּא · מָה אִם שְׁחִיטָה
שְׁהִיא מְשׁוּם מְלָאכָה · דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת · אֵלּוּ שֶׁהֵן
מְשׁוּם שְׁבוּת · לֹא יִדְחוּ אֶת הַשַּׁבָּת · אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻעַ
יוֹם טוֹב יוֹכִיחַ · שֶׁהִתִּירוּ בּוֹ מְשׁוּם מְלָאכָה · וְאָסְרוּ בּוֹ

משום שבות · אמר לו רבי אליעזר מה זה יהושע · מה ראיה רשות למצוה · השיב רבי עקיבא ואמר · הזאה תוכיח · שהיא מצוה · והיא משום שבות · ואינה דוחה את השבת · אף אתה אל תתמה על אלו · שאף על פי שהן מצוה והן משום שבות לא ידחו את השבת · אמר לו רבי אליעזר ועליה אני דן · ומה אם שחיטה שהיא משום מלאכה דוחה את השבת · הזאה שהיא משום שבות אינו דין שתדחה את השבת · אמר לו רבי עקיבא או חלופי · מה אם הזאה שהיא משום שבות אינה דוחה את השבת · שחיטה שהיא משום מלאכה אינו דין שלא תדחה את השבת · אמר לו רבי אליעזר · עקיבא עקרת מה שכתוב בתורה (בין הארבעים) במועדו · בין בחול בין בשבת · אמר לו · רבי · הבא לי מועד לאלו כמועד לשחיטה · כלל אמר רבי עקיבא כל מלאכה שאפשר לעשותה מערב שבת אינה דוחה את השבת · שחיטה שאי אפשר לעשותה מערב שבת דוחה את השבת:

^א אימתי מביאין עמו חגיגה בזמן שהוא בא בחול ובטהרה ובמועט · ובזמן שהוא בא בשבת · במרבה · ובטמאה · אין מביאין עמו חגיגה:

^ד חגיגה היתה באה מן הצאן · מן הבקר מן הכבשים · ומן העזים · מן הזכרים ומן הנקבות · ונאכלת לשני ימים ולילה אחת:

ה' הפסח ששחטו שלא לשמו בשבת · חייב עליו חטאת ·
 ושאר כל הזבחים ששחטן לשום פסח · אם אינן ראויין
 חייב · ואם ראויין הן · רבי אליעזר מחייב חטאת ·
 ורבי יהושע פוטר · אמר רבי אליעזר מה אם פסח
 שהוא מותר לשמו כששנה את שמו · חייב · זבחים שהן
 אסורין לשמן · כששנה את שמן אינו דין שיהא חייב ·
 אמר לו רבי יהושע לא · אם אמרת בפסח ששנהו לדבר
 האסור · תאמר בזבחים ששנן לדבר המותר · אמר לו
 רבי אליעזר אימורי צבור יזכחו · שהן מותרין לשמן ·
 והשוחט לשמן חייב · אמר לו רבי יהושע לא · אם אמרת
 באימורי צבור שיש להן קצבה · תאמר בפסח שאין לו
 קצבה · רבי מאיר אומר אף השוחט לשם אימורי צבור
 פטור:

י' שחטו שלא לאוכליו · ושלأ למנויו · לערלין ולטמאין
 חייב · לאוכליו ושלأ לאוכליו · למנויו ושלأ למנויו ·
 למולים ולערלין · לטהורים ולטמאים · פטור · שחטו
 ונמצא בעל מום · חייב · שחטו ונמצא טריפה בסתר ·
 פטור · שחטו ונודע שמשכו הבטלים את ידיהם · או
 שמתו · או שנטמאו · פטור · מפני ששחט ברשות:

פרק ז

כיצד צולין את הפסח • מביאין שפוד של רמון •
 ותוחבו מתוך פיו עד בית נקובתו • ונותן את
 כרעיו • ואת בני מעיו לתוכו • דברי רבי יוסי הגלילי •
 רבי עקיבא אומר כמין בשול הוא זה • אלא תולין חוצה
 לו:

ב אין צולין את הפסח לא על השפוד • ולא על
 האסקלא • אמר רבי צדוק מעשה ברבן גמליאל שאמר
 לטבי עבדו • צא וצלה לנו את הפסח על האסקלא •
 נגע בחרסו של תנור • יקלוף את מקומו • נטף מרטבו
 על החרס וחר עליו • יטול את מקומו • נטף מרטבו על
 הסולת • יקמוץ את מקומו:

ג סכו בשמן תרומה • אם חבורת כהנים • יאכלו • אם
 של ישראל • אם חי הוא • ידיחנו • ואם צלי הוא • יקלוף
 את החיצון • סכו בשמן של מעשר שני • לא יעשנו דמים
 על בני חבורה • שאין פודין מעשר שני בירושלים:

ד חמשה דברים באין בטמאה • ואינן נאכלין בטמאה •
 העמר • ושתי הלחם • ולחם הפנים • זבחי שלמי צבור •
 ושעירי ראשי חדשים • הפסח שבא בטמאה • נאכל
 בטמאה • שלא בא מתחלתו אלא לאכילה:

ה' נִטְמָא הַבֶּשֶׂר וְהַחֲלָב קִיִּים • אִינוּ זֹרֵק אֶת הַדָּם • נִטְמָא
הַחֲלָב וְהַבֶּשֶׂר קִיִּים • זֹרֵק אֶת הַדָּם • וּבִמְקַדְשֵׁין אִינוּ כֵּן •
אֶלָּא אֵף עַל פִּי שְׁנִטְמָא הַבֶּשֶׂר וְהַחֲלָב קִיִּים • זֹרֵק אֶת
הַדָּם:

י' נִטְמָא קָהֵל אוֹ רַבּוֹ • אוֹ שֶׁהָיוּ הַכֹּהֲנִים טְמֵאִים וְהִקְהֵל
טְהוּרִים • יַעֲשֶׂה בְּטִמְאָה • נִטְמָא מֵעוּט הַקָּהֵל • הִטְהוּרִין
עוֹשִׂין אֶת הָרֹאשׁוֹן וְהַטְמֵאִין עוֹשִׂין אֶת הַשֵּׁנִי:

י' הַפֶּסַח שְׁנִזְרַק דָּמּוֹ וְאַחֲרַיָּךְ נִזְדַּע שֶׁהוּא טָמֵא • הַצִּיץ
מִרְצָה • נִטְמָא הַגּוֹף • אֵין הַצִּיץ מִרְצָה • מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ
הַנִּזְזִיר וְעוֹשֶׂה פֶסַח • הַצִּיץ מִרְצָה עַל טוּמְאַת הַדָּם • וְאֵין
הַצִּיץ מִרְצָה עַל טוּמְאַת הַגּוֹף • נִטְמָא טוּמְאַת תְּהוֹם •
הַצִּיץ מִרְצָה:

ח' נִטְמָא שָׁלֵם אוֹ רַבּוֹ • שׁוֹרְפִין אוֹתוֹ לִפְנֵי הַבִּירָה
מֵעֲצֵי הַמַּעֲרָכָה • נִטְמָא מֵעוּטוֹ • וְהַנּוֹתֵר • שׁוֹרְפִין אוֹתוֹ
בַּחֲצֹרוֹתֶיהֶן • אוֹ עַל גִּגֹּתֶיהֶן מֵעֲצֵי עֶצְמָן • הַצִּיקָנִין
שׁוֹרְפִין אוֹתוֹ לִפְנֵי הַבִּירָה • בְּשִׁבִּיל לַהֲנוֹת מֵעֲצֵי
הַמַּעֲרָכָה:

ט' הַפֶּסַח שִׁינָא אוֹ שְׁנִטְמָא יִשְׂרָף מִיָּד • נִטְמָא הַבְּעָלִים
אוֹ שְׁמֵתוֹ תַּעֲבֹר צוּרְתּוֹ וְיִשְׂרָף בְּשִׁשָּׁה עָשָׂר • רַבִּי יוֹחָנָן
בֶּן בְּרוֹקָא אוֹמֵר • אֵף זֶה יִשְׂרָף מִיָּד לְפִי שֶׁאֵין לוֹ אוֹכְלִין:

י' הַעֲצָמוֹת וְהַגִּידִין וְהַנּוֹתֵר • יִשְׁרְפוּ בְשֵׁשׁ עָשָׂר • חֹל
שֵׁשׁ עָשָׂר לַהֲיוֹת בְּשַׁבָּת • יִשְׁרְפוּ בְּשִׁבְעָה עָשָׂר • לְפִי
שְׂאִינָן דּוֹחִין אֶת הַשַּׁבָּת וְלֹא אֶת יוֹם טוֹב:

י"א כָּל הַנֶּאֱכָל בְּשׁוּר הַגָּדוֹל • יֵאָכֵל בְּגֵדֵי הָרֶךְ • וְרֹאשֵׁי
כְּנָפִים • וְהַסְחוּסִים • הַשּׁוֹבֵר אֶת הָעֵצִים בְּפֶסַח הַטְּהוֹר •
הָרִי זֶה לֹקֶה אַרְבָּעִים • אֲבָל הַמּוֹתִיר בְּטְהוֹר • וְהַשּׁוֹבֵר
בְּטָמֵא • אֵינוֹ לֹקֶה אֶת הָאֲרָבָעִים:

י"ב אֶבֶר שֵׁיִצָּא מִקְצָתוֹ חוֹתֵךְ עַד שְׂמִינִי לְעֵצִים • וְקוֹלֵף עַד
שְׂמִינִי לְפָרֶק • וְחוֹתֵךְ • וּבִמְקוֹדֵשִׁין קוֹצֵץ בְּקוֹפִיץ • שְׂאִין
בּוֹ מְשׁוּם שְׁבִירַת הָעֵצִים • מִן הָאֵגֶף וְלִפְנִים • כָּלִפְנִים • מִן
הָאֵגֶף וְלַחוּץ • כָּלִחוּץ • הַחֲלוּנוֹת וְעוֹבֵי הַחוּמָה כָּלִפְנִים:

י"ג שְׁתֵּי חֲבוּרוֹת שֶׁהָיוּ אוֹכְלוֹת בְּבֵית אֶחָד • אֵלוֹ הוֹפְכִין
אֶת פְּנֵיהֶם הִלָּךְ וְאוֹכְלִין • וְאֵלוֹ הוֹפְכִין אֶת פְּנֵיהֶם הִלָּךְ
וְאוֹכְלִין • וְהַמַּחֵם בְּאַמְצָע • וּכְשֶׁהִשְׁמֵשׁ עוֹמֵד לְמִזְוֵג •
קוֹפֵץ אֶת פִּיו • וּמַחֲזִיר אֶת פָּנָיו • עַד שְׂמִינִי אֵצֶל חֲבוּרָתוֹ
וְאוֹכֵל • וְהַפְּלָה הוֹפְכָת אֶת פְּנֵיהָ וְאוֹכְלָת:

פרק ח

הָאִשָּׁה בְּזֶמֶן שֶׁהִיא בְּבֵית בַּעֲלָהּ · שָׁחַט עָלֶיהָ בַּעֲלָהּ ·
 וְשָׁחַט עָלֶיהָ אָבִיהָ · תֹּאכַל מִשָּׁל בַּעֲלָהּ · הֵלֶכָה
 רֶגֶל רֵאשׁוֹן לַעֲשׂוֹת בְּבֵית אָבִיהָ · שָׁחַט עָלֶיהָ אָבִיהָ ·
 וְשָׁחַט עָלֶיהָ בַּעֲלָהּ · תֹּאכַל בַּמָּקוֹם שֶׁהִיא רוֹצָה · יְתוֹם
 שֶׁשָּׁחַטוּ עָלָיו אֶפֶסְטְרוֹפּוֹסִין · יֹאכַל בַּמָּקוֹם שֶׁהוּא רוֹצָה ·
 עֶבֶד שֶׁל שְׁנֵי שׁוֹתְפִין · לֹא יֹאכַל מִשָּׁל שְׁנֵיהֶן · מִי שֶׁחָצִיז
 עֶבֶד וְחָצִיז בֶּן חוֹרִין · לֹא יֹאכַל מִשָּׁל רַבּוֹ:

בִּהָאֹמֶר לַעֲבָדוֹ צֵא וְשַׁחוּט עָלֶי אֶת הַפֶּסַח · שָׁחַט גְּדִי ·
 יֹאכַל · שָׁחַט טָלָה יֹאכַל · שָׁחַט גְּדִי וְטָלָה · יֹאכַל מִן
 הָרֵאשׁוֹן · שָׁכַח מָה אָמַר לוֹ רַבּוֹ · בֵּיצַד יַעֲשֶׂה · יִשְׁחֹט
 טָלָה וְגְדִי וַיֹּאמֶר · אִם גְּדִי אָמַר לִי רַבִּי · גְּדִי שָׁלוֹ · וְטָלָה
 שְׁלִי · וְאִם טָלָה אָמַר לִי רַבִּי · טָלָה שָׁלוֹ וְגְדִי שְׁלִי · שָׁכַח
 רַבּוֹ מָה אָמַר לוֹ · שְׁנֵיהֶם יֵצְאוּ לְבֵית הַשְּׂרִיפָה · וּפְטוּרִין
 מִלַּעֲשׂוֹת פֶּסַח שְׁנֵי:

גִּהָאֹמֶר לְבָנָיו הָרִינִי שׁוֹחֵט אֶת הַפֶּסַח עַל מִי שֶׁיַּעֲלֶה
 מִכֶּם רֵאשׁוֹן לִירוּשָׁלַיִם · בֵּינוֹן שֶׁהַכִּנִּיס הָאֶחָד רֵאשׁוֹ
 וְרַבּוֹ · זָכָה בְּחֶלְקוֹ · וּמִזְכָּה אֶת אֶחָיו עִמּוֹ · לַעֲוֹלָם נִמְנֵן
 עָלָיו עַד שֶׁיִּהְיֶה בּוֹ כְּזֹאת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד · נִמְנֵן וּמוֹשְׁכִין
 אֶת יְדֵיהֶן מִמֶּנּוּ עַד שֶׁיִּשְׁחֹט · רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר עַד
 שֶׁיִּזְרוֹק עָלָיו אֶת הַדָּם:

י' הַמִּמְנָה עֲמוּ אַחֲרֵים בְּחֶלְקוֹ • רִשְׁאִין בְּגִי חֲבוּרָה לִתֵּן
לֹא אֶת שְׁלוֹ • וְהוּא אוֹכֵל מִשְׁלוֹ • וְהֵן אוֹכְלִים מִשְׁלֵהֶן:

ה' זָב שָׂרָאָה שְׁתֵּי רְאִיּוֹת • שׁוּחַטִין עָלָיו בְּשַׁבְּעֵי • רָאָה
שָׁלֵשׁ • שׁוּחַטִין עָלָיו בְּשִׁמְיָנִי שְׁלוֹ • שׁוּמְרֵת יוֹם בְּנֶגֶד יוֹם •
שׁוּחַטִין עָלֶיהָ בְּשִׁנֵּי שְׁלָה • רְאָתָה שְׁנֵי יָמִים • שׁוּחַטִין
עָלֶיהָ בְּשְׁלִישֵׁי • וְהַזָּבָה שׁוּחַטִין עָלֶיהָ בְּשִׁמְיָנִי:

י' הָאוֹנֵן וְהַמִּפְקָח אֶת הַגֵּל • וְכֵן מִי שֶׁהִבְטִיחוּהוּ לְהוֹצִיאוֹ
מִבֵּית הָאֲסוּרִים • וְהַחֹלָה • וְהַזֶּקֶן שֶׁהֵן יְכוּלִים לֶאֱכֹל
כַּזֵּית • שׁוּחַטִין עָלֶיהֶן • עַל כָּלֵן אֵין שׁוּחַטִין עָלֶיהֶן בְּפָנֵי
עֲצָמָן • שְׁמָא יֵבִיאוּ אֶת הַפֶּסַח לִידֵי פֶסוּל • לְפִיכָךְ אִם
אִירַע בָּהֶן פֶּסוּל • פְּטוּרִים מִלַּעֲשׂוֹת פֶּסַח שְׁנֵי • חוּץ מִן
הַמִּפְקָח בְּגֵל • שֶׁהוּא טָמֵא מִתְחַלְתּוֹ:

י' אֵין שׁוּחַטִין אֶת הַפֶּסַח עַל הַיָּחִיד • דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה •
וְרַבִּי יוֹסִי מִתִּיר • אֲפִילוּ חֲבוּרָה שֶׁל מֵאָה • שֶׁהֵן יְכוּלִים
לֶאֱכֹל כַּזֵּית • אֵין שׁוּחַטִין עָלֶיהֶן • וְאֵין עוֹשִׂין חֲבוּרָת
נָשִׁים וְעַבְדִּים וְקִטְנִים:

ח' אוֹנֵן טוֹבֵל וְאוֹכֵל אֶת פֶּסְחוֹ לְעֶרֶב • אֲבָל לֹא בִקְדָשִׁים •
הַשּׁוֹמֵעַ עַל מֵתוֹ • וְהַמִּלְקֵט לוֹ עֲצָמוֹת • טוֹבֵל וְאוֹכֵל
בִּקְדָשִׁים • גֵּר שֶׁנִּתְגַּיֵּר בְּעֶרֶב פֶּסַח • בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים
טוֹבֵל וְאוֹכֵל אֶת פֶּסְחוֹ לְעֶרֶב • וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים הַפּוֹרֵשׁ
מִן הָעֶרְלָה כְּפוֹרֵשׁ מִן הַקֶּבֶר:

פרק ט

מִי שֶׁהָיָה טָמֵא אוֹ בְּדֶרֶךְ רְחוֹקָה · וְלֹא עָשָׂה אֶת
הָרֵאשׁוֹן · יַעֲשֶׂה אֶת הַשֵּׁנִי · שָׁגַג אוֹ נֶאֱנַס · וְלֹא עָשָׂה
אֶת הָרֵאשׁוֹן · יַעֲשֶׂה אֶת הַשֵּׁנִי · אִם כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר טָמֵא
אוֹ שֶׁהָיָה בְּדֶרֶךְ רְחוֹקָה · שֶׁאֵלּוּ פְּטוּרִין מִהִכָּרֶת · וְאֵלּוּ
חַיִּיבִים בְּהִכָּרֶת:

^ב אִיזוֹ הִיא דֶּרֶךְ רְחוֹקָה · מִן הַמּוֹדִיעִים וְלַחוּץ · וּכְמִדָּתָהּ
לְכָל רוּחַ · דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא · רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר
מֵאֲסָקוּפַת הָעֶזְרָה וְלַחוּץ · אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְפִיכָךְ נִקּוּד
עַל ה' · לֹאמַר לֹא מִפְּנֵי שֶׁרְחוֹקָה וְדָאִי אֵלֶּא מֵאֲסָקוּפַת
הָעֶזְרָה וְלַחוּץ:

^ג מֵה בֵּין פֶּסַח רֵאשׁוֹן לַשֵּׁנִי · הָרֵאשׁוֹן אָסוּר בְּבֵל יִרְאֶה
וּבֵל יִמָּצֵא · וְהַשֵּׁנִי מִצָּה וְחֻמָּץ עִמּוֹ בְּבֵית · הָרֵאשׁוֹן טָעוֹן
הַלֵּל בְּאֲכִילָתוֹ · וְהַשֵּׁנִי אֵינּוּ טָעוֹן הַלֵּל בְּאֲכִילָתוֹ · זֶה וְזֶה
טָעוֹנִין הַלֵּל בַּעֲשִׂיתָן · וְנֶאֱכָלִין צָלִי עַל מִצּוֹת וּמְרוֹרִים
וְדוּחִין אֶת הַשֶּׁבֶת:

^ד הַפֶּסַח שֶׁבֵּא בְּטָמְאָה · לֹא יֵאָכְלוּ מִמֶּנּוּ זֵבִין וְזִבּוֹת ·
גְּדוֹת וְיוֹלָדוֹת · וְאִם אָכְלוּ · פְּטוּרִים מִהִכָּרֶת · רַבִּי
אֱלִיעֶזֶר פּוֹטֵר אֶף עַל בִּיאַת מִקְדָּשׁ:

^ה מֵה בֵּין פֶּסַח מִצְרִים לְפֶסַח דְּוֵרוֹת · פֶּסַח מִצְרִים מִקְחוֹ
מִבְּעָשׂוֹר · וְטָעוֹן הַזָּאֵה בְּאֲגֵדַת אֲזוּב · עַל הַמִּשְׁקוֹף וְעַל

שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת · וְנֹאכַל בְּחִפְזוֹן בְּלִילָה אַחַת · וּפְסַח דּוֹרוֹת
נוֹהֵג כָּל שַׁבָּעָה:

י אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻעַ שָׁמַעְתִּי שֶׁתְּמוּרַת הַפֶּסַח קָרִיבָה ·
וּתְמוּרַת הַפֶּסַח אֵינָה קָרִיבָה וְאֵין לִי לִפְרֹשׁ · אָמַר
רַבִּי עֲקִיבָא אֲנִי אֶפְרֹשׁ · הַפֶּסַח שֶׁנִּמְצָא קוֹדֵם שְׁחִיטַת
הַפֶּסַח · יֵרָעָה עַד שְׂיִסְתָּאב · וַיִּמְכַּר · וַיִּקַּח בְּדָמָיו
שְׁלָמִים · וְכֵן תְּמוּרָתוֹ · אַחֲרֵי שְׁחִיטַת הַפֶּסַח · קָרַב
שְׁלָמִים · וְכֵן תְּמוּרָתוֹ:

י' הַמִּפְרִישׁ נִקְבָּה לְפִסְחוֹ · אוֹ זָכַר בֶּן שְׁתֵּי שָׁנִים יֵרָעָה עַד
שְׂיִסְתָּאב · וַיִּמְכַּר וַיִּפְּלוּ דָמָיו לַנִּדְבָּה · הַמִּפְרִישׁ פִּסְחוֹ
וּמַת · לֹא יִבְיָאֻנוּ בָּנוּ אַחֲרָיו לְשֵׁם פֶּסַח · אֶלָּא לְשֵׁם
שְׁלָמִים:

י"א הַפֶּסַח שֶׁנִּתְעַרַב בְּזִבְחִים · כֻּלָּן יֵרְעוּ עַד שְׂיִסְתָּאבוּ ·
וַיִּמְכְּרוּ · וַיִּבְיֵא בְּדָמֵי הַיָּפָה שְׂבֵהֶן מִמֵּין זֶה · וּבְדָמֵי
הַיָּפָה שְׂבֵהֶן מִמֵּין זֶה · וַיִּפְסִיד הַמוֹתֵר מִבֵּיתוֹ · נִתְעַרַב
בְּבִכּוּרוֹת · רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר אִם חֲבוּרַת כֹּהֲנִים יֹאכְלוּ:

ט חֲבוּרָה שֶׁאֲבָדָה פֶּסַחָהּ וְאָמְרָה לְאַחַד · צֵא וּבַקֵּשׁ
וּשְׁחוּט עָלֵינוּ · וְהִלֵּךְ וּמִצָּא וּשְׁחַט · וְהֵם לָקְחוּ וּשְׁחֲטוּ ·
אִם שָׁלוּ נִשְׁחַט רֹאשׁוֹן הוּא אוֹכֵל מִשְׁלוֹ · וְהֵם אוֹכְלִים
עִמּוֹ מִשְׁלוֹ · וְאִם שָׁלְהֶן נִשְׁחַט רֹאשׁוֹן הֵם אוֹכְלִין
מִשְׁלָהֶן · וְהוּא אוֹכֵל מִשְׁלוֹ · וְאִם אֵין יָדוּעַ אֵיזָה מֵהֶם
נִשְׁחַט רֹאשׁוֹן · אוֹ שֶׁשְׁחֲטוּ שְׁנֵיהֶם כְּאַחַד · הוּא אוֹכֵל

מִשְׁלֹוּ • וְהֵם אֵינָם אוֹכְלִים עִמּוֹ • וְשָׁלְהֵן יֵצֵא לְבֵית
הַשְּׂרִיפָה • וּפְטוּרִין מִלַּעֲשׂוֹת פֶּסַח שְׁנִי • אָמַר לָהֶן אִם
אֲחֶרְתִּי צָאוּ וְשָׁחְטוּ עָלַי • הִלֵּךְ וּמָצָא וְשָׁחַט • וְהֵן לָקְחוּ
וְשָׁחְטוּ • אִם שָׁלְהֵן נִשְׁחַט רֹאשׁוֹן • הֵם אוֹכְלִין מִשְׁלָהֶן •
וְהוּא אוֹכֵל עִמָּהֶן • וְאִם שָׁלוּ נִשְׁחַט רֹאשׁוֹן • הוּא אוֹכֵל
מִשְׁלֹו • וְהֵן אוֹכְלִין מִשְׁלָהֶן • וְאִם אֵין יָדוּעַ אֵיזָה מֵהֶם
נִשְׁחַט רֹאשׁוֹן • אוֹ שֶׁשָּׁחְטוּ שְׁנֵיהֶם בְּאֶחָד • הֵן אוֹכְלִין
מִשְׁלָהֶן • וְהוּא אֵינּוּ אוֹכֵל עִמָּהֶן • וְשָׁלוּ יֵצֵא לְבֵית
הַשְּׂרִיפָה • וּפְטוּר מִלַּעֲשׂוֹת פֶּסַח שְׁנִי • אָמַר לָהֶן וְאָמְרוּ
לוֹ • אוֹכְלִים בָּלֵם מִן הָרֹאשׁוֹן • וְאִם אֵין יָדוּעַ אֵיזָה מֵהֶם
נִשְׁחַט רֹאשׁוֹן • שְׁנֵיהֶן יוֹצְאִין לְבֵית הַשְּׂרִיפָה • לֹא אָמַר
לָהֶן • וְלֹא אָמְרוּ לוֹ • אֵינָן אֲחֶרְאִין זֶה לָזֶה:

• שְׁתֵּי חֲבוּרוֹת שֶׁנִּתְעַרְבוּ פִּסְחִיהֶן • אֵלוּ מוֹשְׁכִין לָהֶן
אֶחָד • וְאֵלוּ מוֹשְׁכִין לָהֶן אֶחָד • אֶחָד מֵאֵלוּ בָּא לוֹ אֵצֶל
אֵלוּ • וְאֶחָד מֵאֵלוּ בָּא לוֹ אֵצֶל אֵלוּ • וְכָךְ הֵם אוֹמְרִים • אִם
שָׁלְנוּ הוּא הַפֶּסַח הַזֶּה • יָדִיד מְשׁוּכּוֹת מִשְׁלָךְ • וְנִמְנִיתָ עַל
שָׁלְנוּ • וְאִם שָׁלָךְ הוּא הַפֶּסַח הַזֶּה יָדִינוּ מְשׁוּכּוֹת מִשְׁלָנוּ
וְנִמְנִינוּ עַל שָׁלָךְ • וְכֵן חֲמֵשׁ חֲבוּרוֹת שֶׁל חֲמִשָּׁה חֲמִשָּׁה
וְשֶׁל עֶשְׂרֵה עֶשְׂרֵה • מוֹשְׁכִין לָהֶן אֶחָד מִכָּל חֲבוּרָה
וְחֲבוּרָה • וְכֵן הֵם אוֹמְרִים:

ס"א שְׁנַיִם שֶׁנִּתְעַרְבוּ פִּסְחִיהֶם • זֶה מוֹשֵׁךְ לוֹ אֶחָד • וְזֶה
מוֹשֵׁךְ לוֹ אֶחָד • זֶה מִמֶּנָּה עִמּוֹ אֶחָד מִן הַשּׁוֹק וְזֶה מִמֶּנָּה
עִמּוֹ אֶחָד מִן הַשּׁוֹק • זֶה בָּא אֵצֶל זֶה • וְזֶה בָּא אֵצֶל זֶה •

וְכַךְ הֵם אוֹמְרִים • אִם שְׁלִי הוּא פֶּסַח זֶה • יְדִיד מְשׁוּכּוֹת
מִשְׁלָךְ וְנִמְנִיתָ עַל שְׁלִי • וְאִם שְׁלָךְ הוּא פֶּסַח זֶה • יְדִי
מְשׁוּכּוֹת מִשְׁלִי וְנִמְנִיתִי עַל שְׁלָךְ:

פרק י

עֲרַבִי פֶּסָחִים סָמוּךְ לַמִּנְחָה • לֹא יֹאכַל אָדָם עַד
שֶׁתִּחְשֹׁךְ • וְאִפְּלוּ עָנִי שְׂבִישְׂרָאֵל לֹא יֹאכַל עַד
שְׁיִסֵּב • וְלֹא יִפְתְּחוּ לוֹ מֵאֲרֵבַע כּוֹסוֹת שֶׁל יַיִן • וְאִפְּלוּ מִן
הַתִּמְחוּי:

^א מִזְּגוּ לוֹ כּוֹס רִאשׁוֹן • בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים מְבָרֵךְ עַל
הַיּוֹם • וְאַחֵר כֶּךָ מְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן • וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים מְבָרֵךְ
עַל הַיַּיִן • וְאַחֵר כֶּךָ מְבָרֵךְ עַל הַיּוֹם:

^ג הֵבִיאוּ לִפְנֵיו • מְטִבֵּל בַּחֲזָרָת עַד שְׁמִיעַ לַפְּרָפֶרֶת
הַפֶּת • הֵבִיאוּ לִפְנֵי מִצָּה וְחֲזָרָת וְחֲרוֹסֶת וּשְׁנֵי תַבְשִׁילִין •
אֶף עַל פִּי שְׁאִין חֲרוֹסֶת מִצָּה • רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בַּר צְדוֹק
אוֹמֵר מִצָּה • וּבִמְקוֹדֶשׁ הָיוּ מְבִיאִים לִפְנֵיו • גּוֹפּוֹ שֶׁל פֶּסַח:

^ד מִזְּגוּ לוֹ כּוֹס שְׁנִי • וְכֹאֵן הֵבֵן שׁוֹאֵל אָבִיו • וְאִם אֵין
דַּעַת בִּבְּנֵי אָבִיו מִלְּמַדוֹ • מָה נִשְׁתַּנָּה הַלֵּילָה הַזֶּה מִכָּל
הַלֵּילוֹת • שֶׁבָּכַל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין חֶמֶץ וּמִצָּה • הַלֵּילָה
הַזֶּה כָּלוּ מִצָּה • שֶׁבָּכַל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין שְׂאֵר יִרְקוֹת •
הַלֵּילָה הַזֶּה מְרוֹר • שֶׁבָּכַל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין בָּשָׂר צָלִי
שְׁלֹק וּמִבְשָׁל • הַלֵּילָה הַזֶּה כָּלוּ צָלִי • שֶׁבָּכַל הַלֵּילוֹת

אָנוּ מְטַבִּילִין פַּעַם אַחַת · הַלֵּילָה הַזֶּה שְׁתֵּי פַעַמִּים ·
וּלְפִי דַעְתּוֹ שֶׁל בֶּן · אָבִיו מְלַמְדוֹ · מִתְחִיל בְּגִנוֹת וּמְסִים
בְּשֹׁבַח · וְדוֹרֵשׁ מֵאַרְמֵי אוֹבֵד אָבִי · עַד שִׁיגְמוֹר כָּל
הַפֶּרֶשָׁה כְּלָה:

ה' רֶבֶן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר כָּל שְׁלֹא אָמַר שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים
אֵלּוּ בַּפֶּסַח · לֹא יֵצֵא יְדֵי חוֹבְתוֹ וְאֵלּוּ הֵן · פֶּסַח · מִצָּה ·
וּמְרוֹר · פֶּסַח עַל שׁוּם שְׁפֶסֶח הַמָּקוֹם עַל בְּתֵי אֲבוֹתֵינוּ
בְּמִצְרַיִם · מִצָּה עַל שׁוּם שְׁנִגְאָלוֹ אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם ·
מְרוֹר עַל שׁוּם שְׁמִרְרוֹ הַמִּצְרַיִם אֶת חַיֵּי אֲבוֹתֵינוּ
בְּמִצְרַיִם · בְּכָל דּוֹד וְדוֹר חֵיב אָדָם לְרֹאוֹת אֶת עַצְמוֹ כְּאֵלּוּ
הוּא יֵצֵא מִמִּצְרַיִם · שְׁנִיָּא מֵרַחֵם וְהַגִּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא
לֵאמֹר בְּעֶבֶר זֶה עָשָׂה יי לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם · לְפִיכָךְ
אֲנַחְנוּ חַיִּיבִין לְהוֹדוֹת לַהֲלֵל לְשַׁבַּח · לְפָאֵר · לְרוֹמֵם ·
לְהַדְר · לְבָרֵךְ · לְעֹלָה וּלְקֹלֶס לְמִי שֶׁעָשָׂה לְאֲבוֹתֵינוּ וּלְנוּ
אֶת כָּל הַנְּסִים הָאֵלּוּ · הוֹצִיאָנוּ מֵעֲבָדוֹת לְחֵרוֹת · מִיָּגוֹן
לְשִׁמְחָה · וּמִשְׁעָבוֹד לְגָאֻלָּה · וְנֹאמַר לְפָנָיו הַלְלוּיָהּ:

י' עַד הֵיכָן הוּא אוֹמֵר · בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים עַד אִם הַבָּנִים
שְׁמַחָה · וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים עַד חֲלָמִישׁ לְמַעֲנֵנוּ מִים
וְחוֹתֵם בְּגֹאֻלָּה · רַבִּי טְרֶפּוֹן אוֹמֵר אֲשֶׁר גָּאֻלָּנוּ וְגֹאֻלָּה אֶת
אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם · וְאֵינוּ חוֹתֵם · רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר כֵּן יי
אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יִגְיַעֲנוּ לְמוֹעֲדִים · וְלִרְגָלִים אֲחֵרִים
הַבָּאִים לְקִרְאָתָנוּ לְשָׁלוֹם · שְׂמִיחִים בְּבִגְדֵי עִירָךְ · וְשִׁשִּׁים

בַּעֲבוּדָתָךְ • וְנֹאכַל שֵׁם מִן הַזִּבְחִים וּמִן הַפֶּסַחִים וְכוּלֵי •
עַד בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ גֹאֵל יִשְׂרָאֵל:

י' מִזְגוּ לוֹ כּוֹס שְׁלִישֵׁי מִבְּרַךְ עַל מְזוֹנוֹ • רַבִּיעִי גּוֹמֵר עָלָיו
אֶת הַהִלֵּל • וְאוֹמֵר עָלָיו בִּרְכַּת הַשִּׁיר • בֵּין הַכּוֹסוֹת הַלְלוּ
אִם רוֹצֶה לְשִׁתּוֹת יִשְׁתֶּה • בֵּין שְׁלִישֵׁי לְרַבִּיעִי לֹא יִשְׁתֶּה:

ח' אֵין מִפְטִירִין אַחֵר הַפֶּסַח אֲפִיקֻמֶּן • יִשְׁנוּ מִקְצָתָן •
יֹאכְלוּ • כֵּלֶן לֹא יֹאכְלוּ • רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר נִתְּנַמְנְמוּ •
יֹאכְלוּ • נִרְדְּמוּ • לֹא יֹאכְלוּ:

ט' הַפֶּסַח אַחֵר חֲצוֹת • מְטַמֵּא אֶת הַיָּדִים • הַפְּגוּל •
וְהַנּוֹתֵר מְטַמֵּאִין אֶת הַיָּדִים • בִּרְךְ בִּרְכַּת הַפֶּסַח • פֶּטֶר
אֶת שֵׁל זֶבַח • בִּרְךְ אֶת שֵׁל זֶבַח לֹא פֶטֶר אֶת שֵׁל פֶּסַח •
דְּבַרֵי רַבִּי יִשְׁמַעֵאל • רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר לֹא זֶה פּוֹטֵרֶת זֶה •
וְלֹא זֶה פּוֹטֵרֶת זֶה: סליק

מסכת שקלים

פרק א

בְּאַחַד בְּאֶדָר מְשַׁמֵּיעִין עַל הַשְּׁקָלִים · וְעַל הַכֵּלָּאִים ·
בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בּו' · קוֹרִין אֶת הַמְּגִלָּה בִּכְרָכִים ·
וּמִתְקַנֵּין אֶת הַדְּרָכִים · וְאֶת הָרְחוּבוֹת · וְאֶת מְקוֹאוֹת
הַמַּיִם · וְעוֹשִׂין כָּל צְרָכֵי הָרִבִּים · וּמַצִּינִין אֶת הַקְּבֵרוֹת ·
וְיוֹצְאִין אֶף עַל הַכֵּלָּאִים:

ב אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ עוֹקְרִין וּמְשַׁלְּכִין
לְפָנֶיהֶם · מִשְׁרָבוּ עוֹבְרֵי עֲבִירָה · הָיוּ עוֹקְרִין וּמְשַׁלְּכִין
עַל הַדְּרָכִים · הִתְקִינוּ שִׁיהוּ מִפְּקִירִין כָּל הַשָּׂדֶה כְּלָה:

ג בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בּו' · שְׁלַחֲנוֹת הָיוּ יוֹשְׁבֵין בַּמִּדְיָנָה ·
בְּעֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה יָשְׁבוּ בַּמִּקְדָּשׁ · מְשִׁיבֵי בַּמִּקְדָּשׁ ·
הִתְחִילוּ לְמִשְׁכֵּן · אֶת מִי מְמַשְׁכְּנִין · לְוִיִּם וְיִשְׂרָאֵלִים ·
גֵּרִים וְעִבְדִּים מְשׁוֹחֲרָרִים · אֲבָל לֹא נָשִׁים · וְעִבְדִּים ·
וּקְטָנִים · כָּל קָטָן שֶׁהִתְחִיל אָבִיו לְשָׁקוֹל עַל יָדוֹ · שׁוֹב
אֵינוֹ פּוֹסֵק · וְאִין מְמַשְׁכְּנִין אֶת הַכֹּהֲנִים · מִפְּנֵי דְרָכֵי
שָׁלוֹם:

ד אָמַר רַבִּי יְהוּדָה הָעִיד בֶּן בּוֹכְרֵי בִּיבְנָה · שֶׁכָּל כֹּהֵן
שֶׁשׁוֹקֵל אֵינוֹ חוּטֵא · אָמַר לוֹ רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זִכְאִי לֹא
כִּי · אֲלֵא כָּל כֹּהֵן שֶׁאֵינוֹ שׁוֹקֵל חוּטֵא · אֲלֵא שֶׁהַכֹּהֲנִים
דוֹרְשִׁים מִקְרָא זֶה לְעֶצְמָן · וְכָל מְנַחַת כֹּהֵן כָּלִיל תִּהְיֶה

לֹא תֹאכַל • הוֹאִיל וְהֶעֱמַר וּשְׁתִּי הִלָּחֵם וְלָחֵם הַפָּנִים
שֶׁלָּנוּ • הֵיאָדָּ נֹאכְלִים:

ה' אָף עַל פִּי שְׁאָמְרוּ • אֵין מִמִּשְׁפָּנִין נָשִׁים וְעֹבְדִים קִטְנִים •
אִם שָׁקְלוּ מִקְבֶּלִין מִיָּדָן • הַגּוֹי וְהַכּוֹתִי שֶׁשָּׁקְלוּ • אֵין
מִקְבֶּלִין מִיָּדָן • וְאֵין מִקְבֶּלִין מִיָּדָם קִנֵּי זָבִים וְקִנֵּי זָבוֹת
וְקִנֵּי יוֹלְדוֹת • וְחִטָּאוֹת וְאַשְׁמוֹת • אָבֵל נְדָרִים וְנִגְדּוֹת
מִקְבֶּלִין מִיָּדָן • זֶה הַפֶּלֶל • כָּל שֶׁנִּדְרַר וְנִגְדַּב מִקְבֶּלִין מִיָּדָן •
וְכָל שֶׁאֵינּוּ לֹא נִדְרַר וְלֹא נִגְדַּב אֵין מִקְבֶּלִין מִיָּדָן • וְכֵן הוּא
מִפּוֹרֶשׁ עַל יְדֵי עֲזָרָא • (שְׁנַאֲמַר) לֹא לָכֶם וְלָנוּ לְבָנוֹת
בֵּית לְאַלְהֵינוּ:

י' וְאֵלוּ שְׁחִיבִין בְּקִלְבוֹן לְוִים וְיִשְׂרָאֵלִים • וְגֵרִים וְעֹבְדִים
מְשׁוֹחֲרָרִים • אָבֵל לֹא (כֹּהֲנִים) נָשִׁים וְעֹבְדִים וְקִטְנִים •
הַשּׁוֹקֵל עַל יְדֵי כֹהֵן • עַל יְדֵי אִשָּׁה • עַל יְדֵי עֹבֵד • עַל
יְדֵי קֶטָן • פֶּטוּר • וְאִם שָׁקַל עַל יְדּוֹ • וְעַל יַד חֲבִירוֹ חֵיִב
בְּקִלְבוֹן אֶחָד • רַבִּי מֵאִיר אֹמֵר שְׁנֵי קִלְבֹּנוֹת • הַנּוֹתֵן סָלַע
וְנוֹטֵל שָׁקֶל • חֵיִב שְׁנֵי קִלְבֹּנוֹת:

י' הַשּׁוֹקֵל עַל יְדֵי עָנִי • וְעַל יְדֵי שְׂכָנוֹ • וְעַל יַד בֶּן עִירוֹ
פֶּטוּר • וְאִם הִלּוּם חֵיִב • הָאֶחָד הַשֵּׁתֶּפִין שְׁחֵיבִים
בְּקִלְבוֹן • פֶּטוּרִין מִמַּעֲשֵׁר בְּהֶמָּה • וְשְׁחֵיבִין בְּמַעֲשֵׁר
בְּהֶמָּה • פֶּטוּרִין מִן הַקִּלְבוֹן • וְכֹמָה הוּא קִלְבוֹן • מָעָה
כֶּסֶף • דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר • וְחֲכָמִים אֹמְרִים חֲצִי:

פרק ב

מִצָּרְפִּין שְׁקָלִים לְדִרְכּוֹנוֹת · מִפְּנֵי מִשְׁאוֹי הַדֶּרֶךְ ·
 כַּשֵּׁם שֶׁהָיוּ שׁוּפְרוֹת בַּמִּקְדָּשׁ · כִּד הָיוּ שׁוּפְרוֹת
 בַּמִּדְיָנָה · בְּנֵי הָעִיר שִׁשְׁלָחוּ אֶת שְׁקָלֵיהֶן · נִגְנְבוּ אוֹ
 שְׁנָאֲבָדוּ · אִם נִתְרַמָּה (הַתְּרוּמָה) · נִשְׁבָּעִין לְגִזְבָּרִים ·
 וְאִם לֹא · נִשְׁבָּעִין לְבְנֵי הָעִיר · וּבְנֵי הָעִיר שׁוֹקְלִין
 תַּחְתֵּיהֶן · נִמְצְאוּ אוֹ שֶׁחֲזִירוֹם הַגִּנְבִּים · אֵלֹו וְאֵלֹו
 שְׁקָלִין · וְאִין עוֹלִין לָהֶן לְשָׁנָה הַבָּאָה:

ב הַנּוֹתֵן שְׁקָלוֹ לְחִבְרֹו לְשְׁקוֹל עַל יָדוֹ · וּשְׁקָלוֹ עַל יָדִי
 עֲצָמוֹ · אִם נִתְרַמָּה תְּרוּמָה מֵעַל · הַשּׁוֹקֵל שְׁקָלוֹ מִמַּעוֹת
 הַקֶּדֶשׁ · אִם נִתְרַמָּה תְּרוּמָה וְקִרְבָּה הַבְּהֵמָה · מֵעַל ·
 מִדְּמֵי מַעֲשֹׂר שְׁנֵי וּמִדְּמֵי שְׁבִיעִית · יֹאכֵל בְּנִגְדָּן:

ג הַמְכִּנֵּס מַעוֹת וְאָמַר הָרִי אֵלֹו לְשְׁקָלִי · בֵּית שְׁמַאי
 אוֹמְרִים מוֹתֵרֵן נִדְבָה · וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים מוֹתֵרֵן
 חוֹלִין · שְׁאָבִיא מֵהֵן לְשְׁקָלִי · שׁוֹיֵן שֶׁהַמוֹתֵר חוֹלִין · אֵלֹו
 לְחֻטָּאת שׁוֹיֵן שֶׁהַמוֹתֵר נִדְבָה · שְׁאָבִיא מֵהֵן חֻטָּאת · שׁוֹיֵן
 שְׁמוֹתֵרֵן חוֹלִין:

ד אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן מֶה בֵּין שְׁקָלִים לְחֻטָּאת · שֶׁלְשְׁקָלִים
 יֵשׁ לָהֶן קֶצֶבָה וְלְחֻטָּאת אֵין לָהּ קֶצֶבָה · רַבִּי יְהוּדָה
 אוֹמַר אֵף לְשְׁקָלִים אֵין לָהֶן קֶצֶבָה · שֶׁכִּשְׁעָלוּ יִשְׂרָאֵל מִן
 הַגּוֹלָה · הָיוּ שׁוֹקְלִים דִּרְכּוֹנוֹת · חֲזָרוּ לְשְׁקוֹל סְלָעִים ·
 חֲזָרוּ לְשְׁקוֹל טַבָּעִים · וּבִקְשׁוּ לְשְׁקוֹל דִּינָרִים · אָמַר רַבִּי

שִׁמְעוֹן אָף עַל פִּי כֵן יָד כָּלָן שָׁוָה · אֲבָל חֲטָאת · זֶה מְבִיא
בְּסַלֵּעַ · וְזֶה מְבִיא בַּשְּׂתִים · וְזֶה מְבִיא בַּשָּׁלֹשׁ:

ה' מוֹתֵר שְׁקָלִים חוֹלִין · מוֹתֵר עֲשִׁירִית הָאִיפָה · מוֹתֵר
קִנִּי זָבִים · קִנִּי זָבוֹת · וְקִנִּי יוֹלְדוֹת · וְחֲטָאוֹת וְאַשְׁמוֹת ·
מוֹתֵרֶיהֶן נִדְבָה · זֶה הַכָּלָל כָּל שֶׁהוּא בָּא לְשֵׁם חֲטָאת ·
וְלְשֵׁם אֲשָׁמָה · מוֹתֵרֶן נִדְבָה · מוֹתֵר עוֹלָה · לְעוֹלָה ·
מוֹתֵר מִנְחָה · לְמִנְחָה · מוֹתֵר שְׁלָמִים · לְשְׁלָמִים · מוֹתֵר
פֶּסַח · לְשְׁלָמִים · מוֹתֵר נִזִּירִים · לְנִזִּירִים · מוֹתֵר נֶזֶר ·
לְנִדְבָה · מוֹתֵר עֲגִיִּים · לְעֲגִיִּים · מוֹתֵר עָנִי · לְאוֹתוֹ עָנִי ·
מוֹתֵר שְׁבוּיִם · לְשְׁבוּיִם · מוֹתֵר שְׁבוּי · לְאוֹתוֹ שְׁבוּי ·
מוֹתֵר הַמֵּתִים · לְמֵתִים · מוֹתֵר הַמֵּת · לְיוֹרְשָׁיו · רַבִּי
מֵאִיר אוֹמֵר מוֹתֵר הַמֵּת · יֵהָא מוֹנַח עַד שִׁיבָא אֵלָּהּ ·
רַבִּי נֵתַן אוֹמֵר מוֹתֵר הַמֵּת · בּוֹנִין לוֹ נֶפֶשׁ עַל קִבְרוֹ:

פרק ג

בַּשְּׁלֹשָׁה פְּרָקִים בִּשְׁנָה · תוֹרְמִין אֶת הַלְשָׁכָה · בִּפְרוֹס
הַפֶּסַח · בִּפְרוֹס עֲצָרַת · בִּפְרוֹס הַחֵג וְהֵן
גִּרְנוֹת לְמַעֲשֵׂר בְּהֶמָּה · דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא · בֶּן עֲזַאי
אוֹמֵר בְּעֲשָׂרִים וְתִשְׁעָה בְּאֶדָר · וּבְאַחַד בְּסִיּוֹן · וּבְעֶשְׂרִים
וְתִשְׁעָה בְּאָב · רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים בְּאַחַד
בְּנִסָּן · בְּאַחַד בְּסִיּוֹן · בְּעֲשָׂרִים וְתִשְׁעָה בְּאֵלוּל · מִפְּנֵי
מָה אָמְרוּ בְּתִשְׁעָה וְעֲשָׂרִים בְּאֵלוּל · וְלֹא אָמְרוּ בְּאַחַד

בַּתְּשָׁרִי · מִפְּנֵי שֶׁהוּא יוֹם טוֹב · וְאִי אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹר בְּיוֹם
טוֹב · לְפִיכָךְ הִקְדִּימוּהוּ לַעֲשׂוֹרִים וְתַשְׁעָה בְּאַלּוּל:

ב בַּשָּׁלֹשׁ קָפוֹת שֶׁל שָׁלֹשׁ סָאִין · תּוֹרְמִין אֶת
הַלְשָׁכָה · וְכָתוּב בָּהֶן · אֶל־ף · בִּי־ת · גִּימ־ל · רַבִּי
יִשְׁמַעֲלֵאל אוֹמֵר יוֹנִית כָּתוּב בָּהֶן · אֶלְפָּא · בֵּיתָא · גְּמֻלָּא ·
אֵין הַתּוֹרֵם נִכְנָס לֹא בַּפְּרָגוֹד (חֲפּוֹת) · וְלֹא בַּמִּנְעַל · וְלֹא
בַּסִּנְדֵּל · וְלֹא בַתְּפִלִּין · וְלֹא בַקִּמִּיעַ · שְׁמָא יַעֲנִי · וַיֹּאמְרוּ
מֵעוֹן הַלְשָׁכָה הָעֲנִי · אוֹ שְׁמָא יַעֲשִׂיר וַיֹּאמְרוּ · מִתְּרוּמַת
הַלְשָׁכָה הָעֲשִׂיר · לְפִי שְׁאָדָם צָרִיד לְצֹאת יְדֵי הַבְּרִיּוֹת ·
כְּדָרִיד שְׁצָרִיד לְצֹאת יְדֵי הַמָּקוֹם · שְׁנֹאֲמַר וְהֵייתֶם נָקִים
מִיִּי וּמִיִּשְׂרָאֵל · וַאֲמַר וּמִצָּא חֵן וְשָׁכַל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים
וְאָדָם:

ג שֶׁל בֵּית רַבֵּן גְּמֻלִיאֵל (הִיָּה) נִכְנָס וְשָׁקְלוּ בֵּין אֲצַבְעוֹתָיו
וַיִּזְרְקוּ לְפָנָי הַתּוֹרֵם · וְהַתּוֹרֵם מִתְּכַוֵּין וְדוֹחֵפוֹ לְקִפָּה · אֵין
הַתּוֹרֵם תּוֹרֵם · עַד שִׁיאֲמַר לָהֶם אֲתֵרוֹם · וְהֵן אוֹמְרִים לוֹ
תָּרוֹם תָּרוֹם תָּרוֹם שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים:

ד תָּרַם אֶת הָרֵאשׁוֹנָה וּמַחֲפָה בַּקִּטְבִּלָּאוֹת · שְׁנִיָּה
וּמַחֲפָה בַּקִּטְבִּלָּאוֹת · שְׁלִישִׁית לֹא הִיָּה מַחֲפָה · שְׁמָא
יִשְׁכַּח (וַיִּתְּרוֹם) מִן הַדָּבָר הַתָּרוֹם · תָּרַם אֶת הָרֵאשׁוֹנָה
לְשֵׁם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל · וְהַשְּׁנִיָּה לְשֵׁם כְּרָכִים הַמִּקְפִּין לָהּ ·
וְהַשְּׁלִישִׁית לְשׁוֹם בָּבֶל · וּלְשׁוֹם מִדִּי · וּלְשׁוֹם מְדִינּוֹת
הֶרְחֻקוֹת:

פרק ד

הַתְּרוּמָה מֵהָהָיו עוֹשִׂין בָּהּ • לֹקָחִין בָּהּ תְּמִידִין
וּמוֹסְפִין וְנִסְכֵּיהֶם • הָעֹמֵר וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם •
וְלֶחֶם הַפָּנִים • וְכָל קֶרֶבֶנֹת הָעֶבֶר • שׁוֹמְרֵי סְפִיחִים
בְּשִׁבְעִית • נוֹטְלִין שְׂכָרָן מִתְּרוּמַת הַלֶּשֶׁכָּה • רַבִּי יוֹסִי
אוֹמֵר (הַרוֹצֶה) מִתְּנֵדֵב שׁוֹמֵר חֲנָם • אָמְרוּ לוֹ אֵף אֶתָּה
אוֹמֵר • שְׂאִינָן בָּאִין אֶלָּא מִשָּׁל עֶבֶר:

ב פָּרָה וְשַׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח • וְלִשׁוֹן שֶׁל זְהוּרִית • בָּאִין
מִתְּרוּמַת הַלֶּשֶׁכָּה • כֶּבֶשׂ פָּרָה • וְכֶבֶשׂ שַׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח •
וְלִשׁוֹן שְׁבִין קֶרְנָיו • וְאַמַּת הַמַּיִם • וְחֹמַת הָעִיר
וּמִגְדְּלוֹתֶיהָ • וְכָל צָרְכֵי הָעִיר • בָּאִין מִשִּׁירֵי הַלֶּשֶׁכָּה •
אֲבָא שָׂאוֹל אוֹמֵר כֶּבֶשׂ פָּרָה • כֹּהֲנִים גְּדוֹלִים עוֹשִׂין
אוֹתוֹ מִשָּׁל עֶצְמוֹ:

ג מוֹתֵר שִׁירֵי הַלֶּשֶׁכָּה מֵהָהָיו עוֹשִׂין בָּהֶן • לֹקָחִין
בָּהֶן יֵינֹת שְׂמָנִים וְסֵלֶתוֹת • וְהַשְׁכָּר לְהַקְדֵּשׁ • דְּבָרֵי רַבִּי
יִשְׁמַעֵאל • רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר אֵין מִשְׁתַּכְּרִין מִשָּׁל הַקְדֵּשׁ •
וְלֹא מִשָּׁל עֲגִיִּים:

ד מוֹתֵר תְּרוּמָה מֵהָהָיו עוֹשִׂין בָּהּ • רַקוּעֵי זֶהָב צְפוּי
לְבֵית קֹדֶשׁ הַקְדָּשִׁים • רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אוֹמֵר מוֹתֵר הַפְּרוֹת
לְקִיץ הַמִּזְבֵּחַ • וּמוֹתֵר הַתְּרוּמָה לְכָלִי שֶׁרֶת • רַבִּי עֲקִיבָא
אוֹמֵר מוֹתֵר הַתְּרוּמָה לְקִיץ הַמִּזְבֵּחַ וּמוֹתֵר נִסְכִּים לְכָלִי
שֶׁרֶת • רַבִּי חֲנִנְיָה סָגַן הַכֹּהֲנִים אוֹמֵר מוֹתֵר נִסְכִּים לְקִיץ

הַמְזַבֵּחַ • וּמוֹתֵר הַתְּרוּמָה לְכָלִי שָׁרֵת • זֶה וְזֶה לֹא הָיוּ
מוֹדִים בַּפְּרוֹת:

ה' מוֹתֵר הַקְּטָרֶת מֵהָ הָיוּ עוֹשִׂין בָּהּ • מִפְּרִישֵׁין מִמֶּנָּה
שְׂכַר הָאוֹמְנִין • וּמַחֲלִילִין אוֹתָהּ עַל שְׂכַר הָאוֹמְנִין • וְנוֹתְנִין
אוֹתָהּ לָאוֹמְנִין בְּשִׁכְרָן • וְחוֹזְרִין וְלוֹקְחִין אוֹתָהּ מִתְּרוּמָה
חֲדָשָׁה • וְאִם בָּא הַחֲדָשׁ בְּזִמְנוֹ • לוֹקְחִין אוֹתָהּ מִתְּרוּמָה
חֲדָשָׁה • וְאִם לֹא מִן הַיְּשָׁנָה:

י' הַמְּקַדִּישׁ נִכְסָיו • וְהָיוּ בָהֶן דְּבָרִים רְאוּיִין לְקַרְבָּנוֹת
הַעֲבוּר יִנְתְּנוּ לָאוֹמְנִין בְּשִׁכְרָן • דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא • אָמַר
לֹא בֶן עֲזָאִי אֵינָהּ הִיא הַמִּדָּה • אֶלָּא מִפְּרִישֵׁין מֵהֶן שְׂכַר
הָאוֹמְנִין • וּמַחֲלִילִין אוֹתָן עַל מַעוֹת הָאוֹמְנִין • וְנוֹתְנִין אוֹתָן
לָאוֹמְנִין בְּשִׁכְרָן • וְחוֹזְרִין וְלוֹקְחִין אוֹתָן מִתְּרוּמָה חֲדָשָׁה:

י' הַמְּקַדִּישׁ נִכְסָיו וְהִיתָה בָהֶן בִּהְמָה רְאוּיָה לְגַבֵּי הַמְּזַבֵּחַ
זָכָרִים וְנִקְבוֹת • רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר זָכָרִים יִמָּכְרוּ לְצָרְכֵי
עוֹלוֹת • וְנִקְבוֹת יִמָּכְרוּ לְצָרְכֵי זִבְחֵי שְׁלָמִים • וְדַמִּיהֶן יִפְלוּ
עִם שְׂאֵר נִכְסֵים לְבֶדֶק הַבַּיִת • רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר זָכָרִים
עֲצָמָן יִקָּרְבוּ עוֹלוֹת • וְנִקְבוֹת יִמָּכְרוּ לְצָרְכֵי זִבְחֵי שְׁלָמִים •
וַיָּבִיא (בְּדַמִּיהֶן עוֹלוֹת) וּשְׂאֵר נִכְסֵים יִפְלוּ לְבֶדֶק הַבַּיִת •
רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר רוֹאֶה אֲנִי אֶת דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
מִדְּבָרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ • שְׂרָבִי אֱלִיעֶזֶר הַשּׁוֹהֵה אֶת מִדָּתוֹ •
וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ חֵלֵק • אָמַר רַבִּי פִּפְּסִי שְׁמַעְתִּי כְּדְּבָרֵי שְׂגִיָּהֶם

שֶׁהַמִּקְדִּישׁ בִּפְרוּשׁ כְּדַבְּרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר • וְהַמִּקְדִּישׁ סֶתֶם
כְּדַבְּרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:

ח הַמִּקְדִּישׁ נִכְסָיו • וְהָיוּ בָּהֶן דְּבָרִים רְאוּיִין עַל גְּבִי
הַמִּזְבֵּחַ • יִינֹת שְׁמָנִים וְעוֹפוֹת • רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר יִמָּכְרוּ
לְצָרֵי אוֹתוֹ הַמִּין • וַיָּבִיא בְּדַמִּיָּהֶם עוֹלוֹת • וּשְׂאֵר נִכְסֵים
יִפְּלוּ לַבֵּדֶק הַבֵּית:

ט אֶחָד לְשָׁלְשִׁים יוֹם מִשְׁעָרִין אֶת הַלְשָׁכָה • כָּל הַמִּקְבֵּל
עָלָיו לְסַפֵּק סֵלֶתוֹת מֵאַרְבַּע עָמְדוֹ מִשְׁלֵשׁ • יִסַּפֵּק
מֵאַרְבַּע • מִשְׁלֵשׁ וְעָמְדוֹ מֵאַרְבַּע יִסַּפֵּק מֵאַרְבַּע • שֵׁיד
הַקֹּדֶשׁ עַל הָעֲלִיזוֹנָה • וְאִם הִתְלִיעָה סֵלֶת הִתְלִיעָה לוֹ •
וְאִם הִחְמִיץ יֵין • הִחְמִיץ לוֹ • וְאִינוּ מִקְבֵּל אֶת מְעוֹתָיו •
עַד שֶׁיְהִי הַמִּזְבֵּחַ מְרֻצָּה:

פרק ה

אֵלּוּ הֵן הַמְּמוֹנִין שֶׁהָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ • יוֹחֲנָן בֶּן פִּינְחָס עַל
הַחוֹתְמוֹת • אַחֲיָה עַל הַנְּסָכִים • מִתְתִּיָּה בֶּן שְׁמוּאֵל
עַל הַפִּיִּסוֹת • פִּתְחִיָּא עַל הַקִּנִּין • פִּתְחִיָּא זֶה מְרֻדְכִי •
לָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ פִּתְחִיָּא • שֶׁהָיָה פּוֹתַח בְּדַבְּרִים וְדוֹרְשֵׁן •
וְיֹדֵעַ שְׁבָעִים לָשׁוֹן • בֶּן אַחֲיָה עַל חָלִי מַעִים • נְחֻנְיָא
חוֹפֵר שִׁיחִין • גְּבִינֵי כְּרוֹז • בֶּן נָבֵר עַל נְעִילַת שְׁעָרִים • בֶּן
בָּבִי עַל הַפְּקִיעַ • בֶּן אֶרְזָה עַל הַצִּלְצֵל • הַגְּרוֹס בֶּן לֹוִי עַל
הַשִּׁיר • בֵּית גֶּרְמוֹ עַל מַעֲשֵׂה לֶחֶם הַפָּנִים • בֵּית אַבְטִינָס

עַל מַעֲשֵׂה הַקְטָרֶת · אֶלְעָזָר עַל הַפְּרוּכּוֹת · וּפִינְחָס עַל
הַמִּלְבוּשׁ:

בִּי אֵין פּוֹחַתִּין מִשְׁלֹשָׁה גִזְבָּרִים · וּמִשְׁבַּעַה אֲמֶרְפִּלִּין · וְאֵין
עוֹשִׂין שְׂרָרָה עַל הַצָּבוֹר בְּמִמּוֹן · פָּחוֹת מִשְׁנַיִם · חוּץ מִבֶּן
אַחִיָּה שֶׁעַל חֲלֵי מַעִים · וְאֶלְעָזָר שֶׁעַל הַפְּרוּכּוֹת · שְׁאוֹתָן
קָבְלוּ (רֹב) הַצָּבוֹר עֲלֵיהֶן:

גִּ אַרְבַּעַה חוֹתָמוֹת הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ · וְכָתוּב עֲלֵיהֶן · עֶגֶל ·
זָכָר · גְּדִי · חוּטָא · בֶּן עֲזָאִי אוֹמֵר · חֲמִשָּׁה הָיוּ · וְאַרְמִית
כְּתוּב עֲלֵיהֶן · עֶגֶל · זָכָר · גְּדִי · חוּטָא דָּל · וְחוּטָא
עֲשִׂיר · עֶגֶל מִשְׁמֵשׁ עִם נִסְכֵּי בָקָר גְּדוֹלִים וּקְטָנִים זָכָרִים
וּנְקִבּוֹת · גְּדִי מִשְׁמֵשׁ עִם נִסְכֵּי הַצֹּאן · גְּדוֹלִים וּקְטָנִים ·
זָכָרִים וּנְקִבּוֹת · חוּץ מִשְׁלֵשׁ אֱלִים · זָכָר מִשְׁמֵשׁ עִם נִסְכֵּי
אֱלִים בְּלִבָּד · חוּטָא מִשְׁמֵשׁ עִם נִסְכֵּי שְׁלֹשׁ בְּהֵמוֹת שֶׁל
מִצֹּרְעִין:

דִּ מִי שֶׁהוּא מְבַקֵּשׁ נִסְכִּים · הוֹלִיךְ לוֹ אֶצֶל יוֹחָנָן שֶׁהוּא
מְמוֹנֶה עַל הַחוֹתָמוֹת · נוֹתֵן לוֹ מַעוֹת · וּמִקְבֵּל מִמֶּנּוּ
חוֹתָם · בָּא לוֹ אֶצֶל אַחִיָּה · שֶׁהוּא מְמוֹנֶה עַל הַנִּסְכִּים ·
וְנוֹתֵן לוֹ חוֹתָם · וּמִקְבֵּל מִמֶּנּוּ נִסְכִּים · וְלַעֲרַב בָּאִין זֶה
אֶצֶל זֶה · וְאַחִיָּה מוֹצִיא אֶת הַחוֹתָמוֹת · וּמִקְבֵּל כְּנֶגְדָן
מַעוֹת · וְאִם הוֹתִירוּ · הוֹתִירוּ לַהֲקַדֵּשׁ · וְאִם פָּחַתּוּ · הָיָה
מִשְׁלֵם יוֹחָנָן מִבֵּיתּוֹ · שִׁיד הַקֹּדֶשׁ עַל הָעֲלִיוֹנָה:

ה מי שאבד ממנו חותמו ממתינין לו עד הערב . אם
מצאו לו כדי חותמו . נותנין לו . ואם לאו . לא היו נותנין
לו . ושם היום כתוב עליהן . מפני הרמאין :

י שתי לשכות היו במקדש . אחת לשכת חשאים .
ואחת לשכת הכלים . לשכת חשאים יראי חטא נותנים
לתוכה בחשאי . ועניים בני טובים מתפרנסין מתוכה
בחשאי . לשכת הכלים . כל מי שהוא מתנדב כלי .
זורקו לתוכה . ואחד לשלשים יום גזברין פותחין אותה .
וכל כלי שמצאו בו צרך לבדק הבית . מניחין אותו .
והשאר נמכרין . ודמיהן נופלין ללשכת בדק הבית :

פרק ו

שלשה עשר שופרות . שלשה עשר שלחנות . שלש
עשרה השתחויות . היו במקדש . של בית רבן
גמליאל . ושל בית רבי חנניה סגן הכהנים . היו משתחוין
ארבעה עשר . והיכן היתה יתירה . כנגד דיר העצים .
שכן מסרת בידם מאבותיהם . ששם הארון נגנז :

ב מעשה בכהן אחד שהיה מתעסק . וראה הרצפה
שהיא משונה מחברותיה . בא ואמר לחבירו . לא
הספיק לגמור את הדבר . עד שיצתה נשמתו . וידעו
ביחוד ששם הארון נגנז :

ג וְהִיכָן הָיוּ מִשְׁתַּחֲוִים · אַרְבַּע בַּצָּפוֹן · וְאַרְבַּע בַּדְרוֹם ·
שֶׁלֹשׁ בַּמִּזְרָח · וּשְׁתֵּים בַּמַּעֲרָב · כְּנֶגֶד שְׁלֹשָׁה עָשָׂר
שְׁעָרִים · שְׁעָרִים דְּרוֹמָיִים סְמוּכִין לַמַּעֲרָב · שַׁעַר הָעֲלִיֹן ·
שַׁעַר הַדֶּלֶק · שַׁעַר הַבְּכוּרוֹת · שַׁעַר הַמִּים · וְלָמָּה
נִקְרָא שְׁמוֹ שַׁעַר הַמִּים · שָׁבוּ מִכְּנִיסִין צְלוּחִית שֶׁל
מִים שֶׁל נֶסוּד בַּחֵג · רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר · בּוֹ
הַמִּים מִפְּכִים · וַעֲתִידִין לֵהיוֹת יוֹצְאִין מִתַּחַת מִפְתָּן
הַבַּיִת · לַעֲמֹתָן בַּצָּפוֹן סְמוּכִין לַמַּעֲרָב · שַׁעַר יְכִנְיָה ·
שַׁעַר קָרְבָן · שַׁעַר נָשִׁים · שַׁעַר הַשִּׁיר · וְלָמָּה נִקְרָא
שְׁמוֹ שַׁעַר יְכִנְיָה · שָׁבוּ יָצָא יְכִנְיָה בְּגִלּוֹתוֹ · בַּמִּזְרָח
שַׁעַר נִקְנוֹר · וּשְׁנֵי פִשְׁפָּשִׁין הָיוּ לוֹ · אֶחָד בִּימִינוֹ · וְאֶחָד
בְּשִׁמְאַלּוֹ · וּשְׁנַיִם בַּמַּעֲרָב שֶׁלֹא הָיָה לָהֶן שֵׁם:

ד שְׁלֹשָׁה עָשָׂר שְׁלַחֲנוֹת הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ · שְׁמוֹנָה שֶׁל שִׁישׁ
בַּבַּיִת הַמִּטְבָּחִים · שְׁעָלִיהֶן מִדִּיחִין אֶת הַקְּרָבִים · וּשְׁנַיִם
בַּמַּעֲרָב הַכֶּבֶשׂ · אֶחָד שֶׁל שִׁישׁ · וְאֶחָד שֶׁל כֶּסֶף · עַל
שֶׁל שִׁישׁ הָיוּ נוֹתְנִים אֶת הָאִיבָרִים · עַל שֶׁל כֶּסֶף כָּלִי
שָׂרֵת · וּשְׁנַיִם בָּאוּלָם (מִבִּפְנִים) עַל פֶּתַח הַבַּיִת · אֶחָד
שֶׁל שִׁישׁ · וְאֶחָד שֶׁל זָהָב · עַל שֶׁל שִׁישׁ נוֹתְנִין לָחֶם
הַפָּנִים בְּכִנְיָסָתוֹ · וְעַל שֶׁל זָהָב בִּיצִיאָתוֹ · שֶׁמַּעֲלִין בַּקֶּדֶשׁ
וְלֹא מוֹרִידִין · וְאֶחָד שֶׁל זָהָב מִבִּפְנִים שְׁעָלִיו לָחֶם הַפָּנִים
תָּמִיד:

ה שְׁלֹשָׁה עָשָׂר שׁוֹפְרוֹת הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ · וְכַתּוּב עָלֵיהֶן
תְּקַלִּין חֲדָתִין · וְתְקַלִּין עֲתִיקִין · קִנְיִן וְגוֹזְלֵי עוֹלָה · עֲצִים

וּלְבוֹנָה · זֶהָב לְכַפּוּרוֹת · שֶׁשָּׁה לַנִּדְבָּה · תְּקָלִין חֲדָתִין
 שֶׁבְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה · וְעִתִּיקִין מִי שֶׁלֹּא שָׁקֵל אֶשְׁתַּקֵּד ·
 שׁוֹקֵל לְשָׁנָה הַבָּאָה · קִנִּין הֵן תּוֹרִין · וְגוֹזְלֵי עוֹלָה הֵן בְּנֵי
 יוֹנָה · וְכֵלֶן עוֹלוֹת · דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה · וְחֻכְמִים אוֹמְרִים
 קִנִּין אֶחָד חֲטָאת וְאֶחָד עוֹלָה · וְגוֹזְלֵי עוֹלָה כֵּלֶן עוֹלוֹת:

יְהוֹמֵר הָרִי עָלֵי עֲצִים · לֹא יִפְחוֹת מִשְׁנֵי גִזְרִין · לְבוֹנָה ·
 לֹא יִפְחוֹת מִקֶּמֶץ · זֶהָב · לֹא יִפְחוֹת מִדִּינָר זֶהָב · שֶׁשָּׁה
 לַנִּדְבָּה · נִדְבָּה מֵהָיָה עוֹשִׂין בָּהּ · לֹקַחֲתָן בָּהּ עוֹלוֹת ·
 הַבָּשָׂר לֶשֶׁם · וְהַעֲזוּרוֹת לִכְהֻנִּים · זֶה מִדְּרֹשׁ דְּרֹשׁ יְהוּדָה
 כֹּהֵן גָּדוֹל · אֲשֶׁם הוּא אֲשׁוּם אֲשֶׁם לִי · זֶה הַכֹּלֵל כָּל
 שֶׁהוּא בָּא מִשּׁוּם חֲטָא וּמִשּׁוּם אֲשָׁמָה · יִלְקַח בּוֹ עוֹלוֹת ·
 הַבָּשָׂר לֶשֶׁם · וְהַעֲזוּרוֹת לִכְהֻנִּים · נִמְצְאוּ שְׁנֵי כְּתוּבִים
 קִיָּיִמִים · אֲשֶׁם לִי וְאֲשֶׁם לִכְהֻנִּים · וְאוֹמֵר כֶּסֶף אֲשֶׁם
 וְכֶסֶף חֲטָאוֹת לֹא יוֹבֵא בֵּית יְיָ לִכְהֻנִּים יֵהִיוּ:

פרק ז

מַעֲוֹת שֶׁנִּמְצְאוּ בֵּין הַשְּׁקָלִים לַנִּדְבָּה · קְרוֹב לְשְׁקָלִים ·
 יִפְלוּ לְשְׁקָלִים · קְרוֹב לַנִּדְבָּה · יִפְלוּ לַנִּדְבָּה ·
 מִחֻצָּה לְמִחֻצָּה · יִפְלוּ לַנִּדְבָּה · בֵּין עֲצִים לְלְבוֹנָה · קְרוֹב
 לְעֲצִים · יִפְלוּ לְעֲצִים · לְלְבוֹנָה · יִפְלוּ לְלְבוֹנָה · מִחֻצָּה
 לְמִחֻצָּה · יִפְלוּ לְלְבוֹנָה · בֵּין קִנִּין לְגוֹזְלֵי עוֹלָה · קְרוֹב
 לְקִנִּין · יִפְלוּ לְקִנִּין · לְגוֹזְלֵי עוֹלָה · יִפְלוּ לְגוֹזְלֵי עוֹלָה ·
 מִחֻצָּה לְמִחֻצָּה · יִפְלוּ לְגוֹזְלֵי עוֹלָה · בֵּין חוֹלִין לְמַעֲשֵׂר

שְׁנֵי קָרוֹב לְחֹלִין · יָפְלוּ לְחֹלִין · לְמַעַשְׂר שְׁנֵי · יָפְלוּ
לְמַעַשְׂר שְׁנֵי · מִחֻצָּה לְמִחֻצָּה · יָפְלוּ לְמַעַשְׂר שְׁנֵי · זֶה
הַכָּל · הוֹלְכִין אַחֲרֵי הַקָּרוֹב (לְהַקֵּל) · מִחֻצָּה לְמִחֻצָּה
לְהַחֲמִיר:

^ב מַעוֹת שֶׁנִּמְצְאוּ לִפְנֵי סוֹחְרֵי בִּהְמָה · לְעוֹלָם מַעַשְׂר ·
בְּהַר הַבַּיִת חוֹלִין · בִּירוּשָׁלַיִם · בְּשַׁעַת הָרָגֶל מַעַשְׂר ·
וּבְשָׂאֵר כָּל יָמוֹת הַשָּׁנָה חוֹלִין:

^ג בָּשָׂר שֶׁנִּמְצָא בְּעֶזְרָה · אֵיבָרִין עוֹלוֹת · וְחֲתִיכוֹת
חֲטָאוֹת · בִּירוּשָׁלַיִם זִבְחֵי שְׁלָמִים · זֶה וְזֶה תֵּעָבֵר צוּרְתוֹ
וַיֵּצֵא לְבֵית הַשְּׂרִיפָה · נִמְצָא בְּגִבּוֹלִין · אֵבָרִין נְבִלוֹת ·
חֲתִיכוֹת מוֹתָרוֹת · וּבְשַׁעַת הָרָגֶל שֶׁהַבָּשָׂר מְרַבָּה · אֵף
אֵבָרִין מוֹתָרִין:

^ד בִּהְמָה שֶׁנִּמְצְאָה מִירוּשָׁלַיִם וְעַד מִגְדַּל עֶדֶר · וּכְמִדָּתָהּ
לְכָל רוּחַ · זִכָּרִים עוֹלוֹת · נִקְבּוֹת זִבְחֵי שְׁלָמִים · רַבִּי
יְהוּדָה אוֹמֵר הָרְאוּי לַפֶּסַחִים פֶּסַחִים · קֹדֶם לָרָגֶל שְׁלֹשִׁים
יּוֹם:

^ה בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ מִמִּשְׁכַּנֵּן אֶת מוֹצָאֶיהָ · עַד שֶׁהָיָה מִבֵּיא
נִסְכָּיהָ · חֲזָרוּ לִהְיוֹת מִנִּיחִין אוֹתָהּ וּבּוֹרְחִין · הִתְקִינוּ בֵּית
דִּין · שִׁיְהוּ נִסְכָּיהָ בְּאֵין מִשָּׁל צָבוֹר:

^ו אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן שִׁבְעָה דְּבָרִים הִתְקִינוּ בֵּית דִּין וְזֶה
אֶחָד מֵהֶן · גּוֹי שֶׁשָּׁלַח עוֹלָתוֹ מִמִּדְיַנַּת הָיִם · וְשָׁלַח עֹמָה

נְסָכִים · קָרְבִּין מִשְׁלוֹ · וְאִם לֹא קָרְבִּין מִשְׁלַ צְבוּר · וְכֵן
גַּר שְׁמֵת וְהִנִּיחַ זְבָחִים · אִם יֵשׁ לוֹ נְסָכִים קָרְבִּים מִשְׁלוֹ ·
וְאִם לֹא קָרְבִּים מִשְׁלַ צְבוּר · וּתְנַאי בֵּית דִּין הוּא · עַל
כֵּהֵן גְּדוֹל שְׁמֵת · שֶׁתִּהְיֶה מִנְחָתוֹ קָרְבָּה מִשְׁלַ צְבוּר · רַבִּי
יְהוּדָה אוֹמֵר מִשְׁלַ יוֹרְשֵׁין וּשְׁלֵמָה הֵייתָה קָרְבָּה:

י' עַל הַמֶּלֶח וְעַל הָעֵצִים · שֶׁיְהִיוּ הַכֹּהֲנִים נֹאזְתִים בָּהֶן · וְעַל
הַפָּרָה שֶׁלֹא יִהְיוּ מוֹעֲלִין בָּאֶפְרָה · וְעַל הַקֶּנֶץ הַפְּסוּלוֹת ·
שֶׁיְהִיוּ בָּאוֹת מִשְׁלַ צְבוּר · רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר הַמִּסְפֵּק אֶת
הַקֶּנֶץ · מִסְפֵּק אֶת הַפְּסוּלוֹת:

פרק ח

כ' כָּל הָרוֹקֵץ הַנִּמְצָאִין בִּירוּשָׁלַיִם טְהוֹרִין · חוּץ מִשְׁלַ שׁוֹק
הָעֵלִיזֵן · דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר · רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר בְּשֹׂאֵר
יְמוֹת הַשָּׁנָה · שֶׁבִּאֲמָצַע טְמֵאִין וְשֶׁבִּצְדָדִין טְהוֹרִין ·
וּבְשַׁעַת הָרֶגֶל · שֶׁבִּאֲמָצַע טְהוֹרִין וְשֶׁבִּצְדָדִין טְמֵאִין ·
שֶׁמִּפְנֵי שֶׁהֵן מוֹעֲטִין · מִסְתַּלְקִין לְצִדָדִין:

כ' כָּל הַכֵּלִים הַנִּמְצָאִים בִּירוּשָׁלַיִם דֶּרֶךְ יְרִידָה לְבֵית
הַטְּבִילָה טְמֵאִין · דֶּרֶךְ עֲלִיָּה טְהוֹרִין · שֶׁלֹא כְּדֶרֶךְ
יְרִידָתוֹ עֲלִיתָן · דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר · רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר
כֹּלֵן טְהוֹרִין · חוּץ מִן הַסֵּל · וְהַמְּגִרִיפָה · וְהַמְּרִיצָה ·
וְהַמְּיוֹחֲדִין לְקִבְרוֹת:

ג סכין שנמצאת בארבעה עשר שוחט בה מיד
 בשלשה עשר שונה ומטביל וקופיץ בין בזה ובין בזה
 שונה ומטביל חל ארבעה עשר להיות בשבת שוחט
 בה מיד בחמשה עשר שוחט בה מיד נמצאת קשורה
 לסכין הרי זה פסול:

ד פרכת שננטמאת בולד הטמאה מטבילין אותה
 בפנים ומכניסין אותה מיד ואת שננטמאת באב
 הטמאה מטבילין אותה בחוץ ושוחטין אותה בחיל
 (מפני שעריכה הערב שמש) ואם היתה חדשה
 שוחטין אותה על גג האצטבא כדי שיראו העם את
 מלאכתה שהיא נאה:

ה רבן שמעון בן גמליאל אומר משום רבי שמעון
 בן הסגן פרכת עביה טפח ועל שבעים ושנים גימין
 נארגת ועל כל נימא ונימא ארבעה ועשרים חוטין
 ארבה ארבעים אמה ורחבה עשרים אמה ומשמונים
 ושתים רבוא נעשית ושתים עושין בכל שנה ושלש
 מאות כהנים מטבילין אותה:

ו בשור קדשי הקדשים שננטמא בין באב הטמאה
 בין בולד הטמאה בין בפנים בין בחוץ בית שמאי
 אומרים הכל ישרף בפנים חוץ משננטמא באב הטמאה
 בחוץ ובית הלל אומרים הכל ישרף בחוץ חוץ ממי
 שננטמא בולד הטמאה בפנים:

י רבי אליעזר אומר את שנטמא באב הטמאה בין
בפנים בין בחוץ ישרף בחוץ ואת שנטמא בולד
הטמאה בין בפנים ובין בחוץ ישרף בפנים רבי
עקיבא אומר מקום טמאתו שם שריפתו:

ח אברי התמיד נתנין מחצי כבש ולמטה במערב ושל
מוספין נתנין מחצי כבש ולמטה במזרח ושל ראשי
חדשים נתנין על כרכוב המזבח מלמעלה השקלים
והבכורים אין נוהגין אלא בפני הבית אבל מעשר דגן
ומעשר בהמה והבכורות נוהגין בין בפני הבית בין
שלא בפני הבית המקדיש שקלים ובכורים הרי זה
קדש רבי שמעון אומר האומר בכורים קדש אינו
קדש: סליק

מסכת יומא

פרק א

שִׁבְעַת יָמִים קוֹדֵם יוֹם הַכַּפּוּרִים · מִפְּרִישִׁין כֹּהֵן גָּדוֹל
מִבֵּיתוֹ לְלִשְׁכַּת פְּלִהָדִין · וּמִתְקִינִין לוֹ כֹּהֵן
אַחֵר תַּחֲתָיו · שָׁמָּה יֵאָרֶע בּוֹ פֶּסוּל · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אִף
אִשָּׁה אַחֲרֵת מִתְקִינִין לוֹ · שָׁמָּה תָּמוּת אִשְׁתּוֹ · שְׁנָאֵמַר
וְכִפֹּר בַּעֲדוֹ וּבַעֲדַת בֵּיתוֹ · בֵּיתוֹ זֶה אִשְׁתּוֹ · אָמְרוּ לוֹ אִם כֵּן
אֵין לְדַבֵּר סוּף:

ב כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים הוּא זוֹרֵק אֶת הַדָּם · וּמִקְטִיר אֶת
הַקְּטֹרֶת · וּמִטִּיב אֶת הַנִּרוֹת · וּמִקְרִיב אֶת הָרֶגֶל · וּשְׂאֵר
כָּל הַיָּמִים אִם רָצָה לְהַקְרִיב · מִקְרִיב · שִׁכְהֵן גָּדוֹל מִקְרִיב
חֶלֶק בְּרֹאשׁ וְנוֹטֵל חֶלֶק בְּרֹאשׁ:

ג מִסְרוּ לוֹ זִקְנִים מְזֻקְנֵי בֵּית דִּין · וְקוֹרִין לְפָנָיו בְּסֻדֵּר
הַיּוֹם · וְאוֹמְרִים לוֹ אִישִׁי כֹהֵן גָּדוֹל · קָרָא אֹתָהּ בְּפִיךָ
שָׁמָּה שִׁכַּחְתָּ · אוֹ שָׁמָּה לֹא לָמַדְתָּ · עָרַב יוֹם הַכַּפּוּרִים
שְׁחִירִית · מַעֲמִידִין אוֹתוֹ בְּשַׁעַר הַמִּזְרָח · וּמַעֲבִירִין לְפָנָיו
פָּרִים וְאֵילִים וְכִבְשִׁים · כְּדֵי שִׁיְהֶא מִכִּיר וְרָגִיל בַּעֲבוּדָה:

ד כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים לֹא הָיוּ מוֹנְעִין מִמֶּנּוּ מֵאֲכָל וּמִשְׁתֶּה ·
עָרַב יוֹם הַכַּפּוּרִים עִם חֲשִׁיכָה · לֹא הָיוּ מְנִיחִים אוֹתוֹ
לֵאכּוֹל הָרֶבֶה · מִפְּנֵי שֶׁהִמָּאֲכָל מֵבִיא אֶת הַשִּׁינָה:

ה' מְסֻרוֹהוּ זִקְנֵי בֵּית דִּין לְזִקְנֵי כְּהוֹנָה • וְהַעֲלוּהוּ לַעֲלִיַּת
בֵּית אַבְטִינָס • וְהַשְׁבִּיעוּהוּ • וּנְפֹטְרוּ וְהָלְכוּ לָהֶם וְאוֹמְרִים
לוֹ • אִישִׁי כֹהֵן גָּדוֹל אָנּוּ שְׁלוּחֵי בֵּית דִּין • וְאַתָּה שְׁלוּחֵינוּ
וְשְׁלִיחַ בֵּית דִּין • מִשְׁבִּיעֵין אָנּוּ עָלֶיךָ בְּמִי שִׁשְׁכֹן אֶת שְׁמוֹ
בְּבֵית הַזֶּה • שְׁלֹא תִשְׁנֶה דְּבַר מְכַל מֵה שֶׁאִמְרָנוּ לָךְ •
הוא פּוֹרֵשׁ וּבּוֹכָה • וְהֵן פּוֹרְשִׁים וּבּוֹכִים:

י' אִם הָיָה חֶכֶם דּוֹרֵשׁ • וְאִם לֹא • תִּלְמִידֵי חֲכָמִים דּוֹרְשִׁין
לְפָנָיו • אִם רָגִיל לִקְרוֹת קוֹרָא • וְאִם לֹא • קוֹרִין לְפָנָיו •
וּבִמָּה קוֹרִין לְפָנָיו • בְּאִיּוֹב וּבְעִזָּרָא • וּבְדַבְרֵי הַיָּמִים •
זְכַרְיָה בֶּן קְבוּטָל אוֹמֵר פְּעָמִים הִרְבֵּה קָרִיתִי לְפָנָיו
בְּדִנְיָאֵל:

י' בִּקְשׁ לְהִתְנַמֵּן פְּרָחֵי כְּהוֹנָה מִכֵּין לְפָנָיו בְּאַצְבָּע
צֶרֶדָה • וְאוֹמְרִים לוֹ • אִישִׁי כֹהֵן גָּדוֹל • עָמוּד וְהִפָּג אַחַת
עַל הָרֶצֶפָה • וּמַעֲסִיקִין אוֹתוֹ • עַד שִׁיִּגִיעַ זְמַן הַשְׁחִיטָה:

ה' בְּכָל יוֹם תּוֹרְמִין אֶת הַמִּזְבֵּחַ • בְּקִרְיַת הַגָּבֶר • אוֹ סְמוּךְ
לוֹ • בֵּין לְפָנָיו בֵּין לְאַחֲרָיו • וּבְיוֹם הַפְּפוּרִים מַחְצוֹת •
וּבְרָגְלִים מֵאֲשֶׁמּוֹרֶת הָרֵאשׁוֹנָה • וְלֹא הֵיטָה קִרְיַת הַגָּבֶר
מִגַּעַת • עַד שֶׁהֵיטָה עֲזָרָה מִלֵּאָה מִיִּשְׂרָאֵל:

פרק ב

בְּרֵאשׁוֹנָה כָּל מִי שְׂרוּצָה לְתָרוּם אֶת הַמִּזְבֵּחַ • תּוֹרֵם •
 וּבִזְמַן שֶׁהוּא מֵרַבִּין • רָצִין וְעוֹלִין בִּכְפֹּשׁ • וְכָל
 הַקּוֹדֵם אֶת חֲבִירוֹ לְתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת זָכָה • אִם הָיוּ שְׁנַיִם
 שְׂוִין • הַמִּמּוֹנָה אוֹמֵר לָהֶן הַצְבִּיעוּ • וּמָה הֵן מוֹצִיאִין אַחַת
 או שְׁתֵּים • וְאֵין מוֹצִיאִין הַגּוֹדֵל בַּמִּקְדָּשׁ:

ב מַעֲשֵׂה שֶׁהָיוּ שְׁנַיִם שְׂוִים • וְרָצִין וְעוֹלִין בִּכְפֹּשׁ • וְדַחַף
 אֶחָד מֵהֶן אֶת חֲבִירוֹ • וְנָפַל וְנִשְׁבְּרָה רִגְלוֹ • וְכִיוֵּן שֶׁרָאוּ
 בֵּית דִּין שֶׁבָּאִין לִידֵי סִפְנָה • הִתְקִינוּ שֶׁלֹּא יִהְיוּ תוֹרְמִין אֶת
 הַמִּזְבֵּחַ אֶלָּא בַּפִּס • אַרְבַּעַת פִּסּוֹת הָיוּ שָׁם • וְזֶה פִּס
 הָרֵאשׁוֹן:

ג הַפִּס הַשְּׁנִי • מִי שׁוֹחֵט • מִי זוֹרֵק • מִי מַדְשֵׁן מִזְבֵּחַ
 הַפְּנִימִי • וּמִי מַדְשֵׁן אֶת הַמִּנְחָה • וּמִי מַעֲלֶה אִבֵּרִים
 לְכָפֹשׁ • הָרֹאשׁ וְהָרֶגֶל • וְשְׁתֵּי הַיָּדִים • הָעֶקֶץ וְהָרֶגֶל •
 הַחֲזֵה וְהַגֵּרָה • וְשְׁתֵּי הַדְּפָנוֹת • וְהַקְּרָבִים • וְהַסֵּלֶת •
 וְהַחֲבָתִין • וְהַיֵּין • שְׁלֹשָׁה עָשָׂר כֹּהֲנִים זֹכִים בּוֹ • אָמַר
 בֶּן עֲזַאי לְפָנֵי רַבִּי עֲקִיבָא מִשּׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ • דֶּרֶךְ הַלּוֹכוֹ
 הָיָה קָרֵב:

ד הַפִּס הַשְּׁלִישִׁי חֲדָשִׁים לְקַטְרֵת בּוֹאוֹ וְהַפִּסוֹ • וְהַרְבִּיעִי
 חֲדָשִׁים עִם יְשָׁנִים • מִי מַעֲלֶה אִבֵּרִים מִן הַכֹּפֶשׁ לַמִּזְבֵּחַ:

ה' תמיד קרב בתשעה · בעשרה · באחד עשר · בשנים
 עשר · לא פחות ולא יותר · כיצד · עצמו בתשעה ·
 בחג ביד אחד צלוחית של מים הרי כאן עשרה · בין
 הארבעים באחד עשר · הוא עצמו בתשעה · ושנים
 בידים שני גזירי עצים · בשבת באחד עשר · הוא עצמו
 בתשעה · ושנים בידים שני בזיכי לבונה של לחם הפנים ·
 ובשבת שבתוך החג ביד אחד צלוחית של מים:

י' איל קרב באחד עשר · הבשר בחמשה · הקרבים
 והסלת והיין · בשנים שנים:

י' פר קרב בעשרים וארבעה · הראש והרגל · הראש
 באחד · והרגל בשנים · העקץ והרגל · העקץ בשנים ·
 והרגל בשנים · החזה והגרה · החזה באחד · והגרה
 בשלשה · שתי ידיים בשנים · ושתי דפנות בשנים ·
 הקרבים והסלת והיין · בשלשה שלשה · במה דברים
 אמורים בקרבנות צבור · אבל בקרבנות היחיד · אם
 רצה להקריב מקריב · הפשיטון ונתוחן של אלו ואלו
 שוין:

פרק ג

אָמַר לָהֶם הַמַּמוֹנָה • צָאוּ וּרְאוּ אִם הִגִּיעַ זְמַן הַשְּׁחִיטָה •
 אִם הִגִּיעַ • הִרְזָאָה אוֹמֵר בִּרְקָאִי • מִתַּתִּיא בֶּן
 שְׁמוּאֵל אוֹמֵר הָאִיר פָּנֵי כָּל הַמִּזְרָח עַד שְׁבַח־בְּרוֹן • וְהוּא
 אוֹמֵר הֵן:

ב וְלָמָּה הִצְרַכּוּ לָכֵךְ • שְׁפַעַם אַחַת עָלָה מֵאוֹר הַלְבָנָה •
 וְדַמּוּ שֶׁהָאִיר הַמִּזְרָח • וְשִׁחְטוּ אֶת הַתִּמִּיד • וְהוֹצִיאוּהוּ
 לְבֵית הַשְּׂרָפָה • הוֹרִידוּ כֹהֵן גָּדוֹל לְבֵית הַטְּבִילָה • זֶה
 הַכָּלֵל הִיָּה בַּמִּקְדָּשׁ • כָּל הַמִּיסָד אֶת רִגְלָיו טְעוֹן טְבִילָה •
 וְכָל הַמַּטִּיל מַיִם • טְעוֹן קְדוּשַׁת יָדַיִם וְרִגְלָיִם:

ג אֵין אָדָם נִכְנָס לַעֲזָרָה לַעֲבוֹדָה • אֲפִילוּ טְהוֹר עַד
 שִׁטְבּוֹל • חֲמֵשׁ טְבִילוֹת • וַעֲשֶׂרָה קְדוּשִׁין • טוֹבֵל כֹּהֵן
 גָּדוֹל וּמִקְדָּשׁ בּוֹ בַּיּוֹם • וְכֹלֵן בַּקֹּדֶשׁ עַל בֵּית הַפָּרוּה • חוּץ
 מִזֹּו בַלְבָּד:

ד פָּרְסוּ סֹדִין שֶׁל בּוֹץ בֵּינוּ לְבֵין הָעָם • פָּשַׁט • יָרַד וְטָבַל •
 עָלָה וְנִסְתַּפַּג • הִבִּיאוּ לוֹ בְּגָדֵי זָהָב וְלָבַשׁ • וְקִדֵּשׁ יָדָיו
 וְרִגְלָיו • הִבִּיאוּ לוֹ אֶת הַתִּמִּיד קָרְצוּ • וּמִרְק אַחֵר שְׁחִיטָה
 עַל יָדוֹ • קָבַל אֶת הַדָּם וּזְרָקוּ • נִכְנָס לַהֲקָטִיר קִטְרֶת שֶׁל
 שַׁחֵר • וְלַהֲטִיב אֶת הַנְּרוֹת • וְלַהֲקָרִיב אֶת הָרֹאשׁ • וְאֶת
 הָאִיבָרִים • וְאֶת הַחֲבִיתִין • וְאֶת הַיֵּין:

ה קטרת של שחר · היתה קריבה בין דם לאיברים · של
בין הארבעים · בין איברים לנסכים · אם היה כהן גדול
זקן או אסטניס · מחמין לו חמין · ומטילין לתוך הצונן ·
כדי שתפוג צנתן:

י הביאוהו לבית הפרוה ובקדש היתה · פרסו סדין של
בוצ בינו ובין העם · קדש ידיו ורגליו ופשט · רבי מאיר
אומר פשט קדש ידיו ורגליו · ירד וטבל · עלה ונסתפג ·
הביאו לו בגדי לבן · לבש קדש ידיו ורגליו:

י בשחר היה לובש פלוסין של שנים עשר מנה · ובין
הערבים הנדויין של שמנה מאות זוז · דברי רבי מאיר ·
וחכמים אומרים · בשחר לובש של שמנה עשר מנה ·
ובין הערבים של שנים עשר מנה · הכל שלשים מנה ·
אלו משל צבור ואם רצה להוסיף · מוסיף משלו:

ה בא לו אצל פרו · ופרו היה עומד בין האולם ולמזבח ·
ראשו לדרום · ופניו למערב · והכהן עומד במזרח · ופניו
למערב · וסומך שתי ידיו עליו ומתודה · וכך היה אומר ·
אנא השם · עויתי פשעתי חטאתי לפניך אני וביתי ·
אנא השם · כפר נא לעונות ולפשעים ולחטאים · שעויתי
ושפשעתי ושחטאתי לפניך אני וביתי · ככתוב בתורת
משה עבדך · כי ביום הזה יכפר עליכם וגומר · והם עוזין
אחריו · ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

ט בא לו למזרח העזרה לצפון המזבח . הסגן מימינו .
 וראש בית אב משמאלו . ושם שני שעירים . וקלפי
 היתה שם . ובה שני גורלות . של אשכרוע היו ועשאן
 בן גמלא של זהב . והיו מזכירין אותו לשבח :

׳ בן קטין עשה שנים עשר דר לפיור . שלא היו לו אלא
 שנים . ואף הוא עשה מוכני לפיור . שלא יהיו מימיו
 נפסלים בלינה . מנבז המלך עשה כל ידות הכלים של
 יום הכפורים של זהב . הילני אמו עשתה גברשת של
 זהב על פתחו של היכל . ואף היא עשתה טבלא של
 זהב . שפרשת סוטה כתובה עליה . נקנור נעשו נסים
 לדלתותיו . והיו מזכירין אותו לשבח :

י״ ואלו לגנאי . של בית גרמו לא רצו ללמד על מעשה
 לחם הפנים . של בית אבטינס לא רצו ללמד על מעשה
 הקטרת . הגרוס בן לוי היה יודע פרק בשיר ולא רצה
 ללמד . בן קמצר לא רצה ללמד על מעשה הכתב . על
 הראשונים נאמר זכר צדיק לברכה . ועל אלו נאמר ושם
 רשעים ירקב :

פרק ד

טָרַף בְּקִלְפִי וְהֶעֱלָה שְׁנֵי גִזְלוֹת · אֶחָד כְּתוּב עָלָיו
 לָשֵׁם · וְאֶחָד כְּתוּב עָלָיו לַעֲזָאזֵל · הִסָּגֵן בִּימִינוֹ ·
 וְרֹאשׁ בֵּית אָב מִשְׁמָאלוֹ · אִם שָׁל שֵׁם עָלָה בִּימִינוֹ · הִסָּגֵן
 אוֹמֵר לוֹ · אִישִׁי כֹהֵן גָּדוֹל הִגְבִּיהַ יְמִינָךְ · וְאִם שָׁל שֵׁם עָלָה
 בְּשִׁמְאָלוֹ · רֹאשׁ בֵּית אָב אוֹמֵר לוֹ אִישִׁי כֹהֵן גָּדוֹל הִגְבִּיהַ
 שְׁמֵאלְךָ · נִתְּנָן עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים וְאוֹמֵר לִי חֲטָאת · רַבִּי
 יִשְׁמַעְיָאל אוֹמֵר לֹא הָיָה צָרִיךְ לוֹמֵר חֲטָאת · אֶלָּא לִי ·
 וְהֵן עֹנִין אַחֲרָיו בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

ב קָשֶׁר לְשׁוֹן שֶׁל זְהוּרִית בְּרֹאשׁ שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח ·
 וְהַעֲמִידוֹ כְּנֶגֶד בֵּית שְׁלוּחוֹ · וְלִנְשָׁחַט כְּנֶגֶד בֵּית שְׁחִיטָתוֹ ·
 בָּא לוֹ אֶצֶל פָּרוֹ שְׁנִיָּה · וְסוֹמֵךְ שְׁתֵּי יָדָיו עָלָיו וּמְתוּדָה ·
 וְכֵן הָיָה אוֹמֵר · אָנָּה הַשֵּׁם · עֲוִיתִי פֶשַׁעַתִּי חֲטָאתִי
 לְפָנֶיךָ · אָנִי וּבֵיתִי וּבְנֵי אֹהֶלֶן עִם קְדוּשֶׁיךָ · אָנָּה הַשֵּׁם ·
 כִּפָּר נָא לְעֹנֹנוֹת וּלְפִשְׁעִים וּלְחַטָּאִים · שְׁעוֹתִי וְשִׁפְשָׁעַתִּי
 וְשִׁחַטָּאתִי לְפָנֶיךָ · אָנִי וּבֵיתִי וּבְנֵי אֹהֶלֶן עִם קְדוּשֶׁיךָ ·
 כְּכַתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עֲבָדְךָ · כִּי בְיוֹם הַזֶּה יִכָּפֵר עֲלֵיכֶם
 לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לְפָנַי יִי תְּטַהֲרוּ · וְהֵם עֹנִין
 אַחֲרָיו · בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

ג שְׁחָטוֹ וְקָבַל בַּמִּזְרֵק אֶת דָּמּוֹ · וְנוֹתְנּוֹ לְמִי שֶׁהוּא מְמַרֵּס
 בּוֹ עַל הָרֶבֶד הָרְבִיעִי שֶׁבִּהִיכָל כְּדִי שְׁלֹא יִקְרוּשׁ · נָטַל
 אֶת הַמַּחְתָּה וְעָלָה לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ · וּפָנָה גְּחָלִים הִילָךְ

וְהִילָךְ וְחוֹתָהּ (מִן הַמַּעֲכָלוֹת הַפְּנִימִיּוֹת) · וַיֵּרֶד וְהִנִּיחָהּ
עַל הָרֶבֶד הָרְבִיעִי שֶׁבַעזָרָה:

ד' בְּכָל יוֹם הָיָה חוֹתָהּ בְּשָׁל כֶּסֶף · וּמַעֲרָה בְּתוֹךְ שָׁל
זָהָב · וְהַיּוֹם חוֹתָהּ בְּשָׁל זָהָב · וּבָהּ הָיָה מַכְנִיס · בְּכָל
יוֹם חוֹתָהּ בְּשָׁל אַרְבַּעַת קַבִּין · וּמַעֲרָה בְּתוֹךְ שָׁל שְׁלֹשָׁה
קַבִּין · וְהַיּוֹם חוֹתָהּ בְּשָׁל שְׁלֹשָׁה קַבִּין · וּבָהּ הָיָה מַכְנִיס ·
רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר בְּכָל יוֹם חוֹתָהּ בְּשָׁל סָאָה · וּמַעֲרָה בְּתוֹךְ
שָׁל שְׁלֹשָׁה קַבִּין · וְהַיּוֹם חוֹתָהּ בְּשָׁל שְׁלֹשָׁה קַבִּין · וּבָהּ
הָיָה מַכְנִיס · בְּכָל יוֹם הָיְתָה כְּבִדָּה וְהַיּוֹם קֵלָה · בְּכָל יוֹם
הָיְתָה יָדָה קֶצֶרָה וְהַיּוֹם אַרוּכָה · בְּכָל יוֹם הָיָה זָהָבָה יְרוֹק
וְהַיּוֹם אָדוּם · דְּבָרֵי רַבִּי מִנְחֵם · בְּכָל יוֹם מִקְרִיב פָּרֶס
בְּשִׁחְרִית · וּפָרֶס בֵּין הָעֶרְבִים · וְהַיּוֹם מוֹסִיף מְלֵא חֲפָנָיו ·
בְּכָל יוֹם הָיְתָה דִּקָּה וְהַיּוֹם דִּקָּה מִן הַדִּקָּה:

ה' בְּכָל יוֹם כְּהֻנִּים עוֹלִים בְּמִזְבְּחוֹ שָׁל כֶּבֶשׂ וַיּוֹרְדִים
בְּמַעֲרָבוֹ · וְהַיּוֹם (כֹּהֵן גָּדוֹל) עוֹלָה בְּאַמְצַע וַיּוֹרְד
בְּאַמְצַע · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לְעוֹלָם כֹּהֵן גָּדוֹל עוֹלָה
בְּאַמְצַע וַיּוֹרְד בְּאַמְצַע · בְּכָל יוֹם כֹּהֵן גָּדוֹל מְקַדֵּשׁ יָדָיו
וְרֹגְלָיו מִן הַכִּיּוֹר · וְהַיּוֹם מִן הַקֶּתָּוֶן שָׁל זָהָב · רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר לְעוֹלָם כֹּהֵן גָּדוֹל מְקַדֵּשׁ יָדָיו וְרֹגְלָיו מִן הַקֶּתָּוֶן שָׁל
זָהָב:

י בְּכָל יוֹם הָיוּ שֵׁם אַרְבַּע מַעֲרֻכּוֹת וְהַיּוֹם חֲמֵשׁ · דְּבָרֵי רַבִּי
מֵאִיר · רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר בְּכָל יוֹם שָׁלֹשׁ וְהַיּוֹם אַרְבַּע · רַבִּי
יְהוּדָה אוֹמֵר בְּכָל יוֹם שְׁתֵּים · וְהַיּוֹם שְׁלֹשׁ:

פרק ה

הוֹצִיאוּ לוֹ אֶת הַכֶּף וְאֶת הַמַּחֲתָה וְחָפַן מְלֵא חֲפָנָיו ·
וְנָתַן לְתוֹךְ הַכֶּף · הַגָּדוֹל לְפִי גָדְלוֹ · וְהַקָּטוֹן לְפִי
קָטְנוֹ · וְכֹךְ הָיְתָה מִדָּתָהּ · נָטַל אֶת הַמַּחֲתָה בִּימִינוֹ · וְאֶת
הַכֶּף בְּשְׂמָאלוֹ · הָיָה מְהֵלֵךְ בַּהִיכָל עַד שְׁמַגִּיעַ לְבֵין שְׁתֵּי
הַפְּרוּכּוֹת · הַמַּבְדִּילוֹת בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים ·
וּבִינֵיהֶם אֲמָה · רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר לֹא הָיְתָה שֵׁם אֲלֵא פָּרְכָת
אֶחָת בְּלִבָּד · שֶׁנֶּאֱמַר וְהַבְדִּילָה הַפָּרְכָת לָכֶם בֵּין הַקֹּדֶשׁ
וּבֵין קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים · הַחֲצִיצוֹנָה הָיְתָה פְּרוּפָה מִן הַדְּרוֹם ·
וְהַפְּנִימִית מִן הַצָּפוֹן · מְהֵלֵךְ בִּינֵיהֶן עַד שְׁמַגִּיעַ לַצָּפוֹן ·
הִגִּיעַ לַצָּפוֹן · הוֹפִיךְ פָּנָיו לַדְּרוֹם · מְהֵלֵךְ לְשִׂמְאָלוֹ עִם
הַפָּרְכָת · עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לְאֶרֶז · הִגִּיעַ לְאֶרֶז · נוֹתֵן
אֶת הַמַּחֲתָה בֵּין שְׁנֵי הַבָּדִים · צָבַר אֶת הַקִּטְרֶת עַל גְּבִי
גָּחָלִים · וְנִתְּמָלֵא כָּל הַבַּיִת כְּלוֹ עֶשֶׂן · יָצָא וּבָא לוֹ בְּדֶרֶךְ
בַּיִת כְּנִיסָתוֹ וּמִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה קְצֶרָה בְּבֵית הַחֲצִיצוֹן · וְלֹא
הָיָה מֵאֲרִיךְ בְּתַפְלָתוֹ שֶׁלֹּא לְהַבְעִית אֶת יִשְׂרָאֵל:

ב מִשְׁנֵטֶל הָאֶרֶז · אָבָן הָיְתָה שֵׁם מִימּוֹת נְבִיאִים
רַאשׁוֹנִים · וּשְׁתֵּיהֶם הָיְתָה נִקְרָאת · גְּבוּהָה מִן הָאָרֶץ שְׁלֹשׁ
אַצְבָּעוֹת וְעָלֶיהָ הָיָה נוֹתֵן:

ג נָטַל אֶת הַדָּם מִמִּי שֶׁהָיָה מִמָּרֶס בּוֹ . נִכְנָס לַמָּקוֹם
 שְׁנִכְנָס . וְעָמַד בַּמָּקוֹם שֶׁעָמַד . וְהָזָה מִמֶּנּוּ אֶחָת
 לַמַּעֲלָה . וְשָׁבַע לַמָּטָה . וְלֹא הָיָה מִתְכַּוֵּן לְהַזוּת לֹא
 לַמַּעֲלָה וְלֹא לַמָּטָה . אֲלֵא כַּמְצָלִיף . וְכַד הָיָה מוֹנֶה .
 אֶחָת . אֶחָת וְאֶחָת . אֶחָת וּשְׁתֵּים . אֶחָת וְשָׁלֹשׁ . אֶחָת
 וְאַרְבַּע . אֶחָת וְחֲמֵשׁ . אֶחָת וְשֵׁשׁ . אֶחָת וְשִׁבְעַת . יֵצֵא
 וְהִנִּיחוֹ עַל פֶּן הַזָּהָב שֶׁהָיָה בְּהִיכָל:

ד הֵבִיאוּ לוֹ אֶת הַשָּׁעִיר . שֶׁחָטֹו וְקִבֵּל בַּמִּזְרֵק אֶת דָּמוֹ .
 נִכְנָס לַמָּקוֹם שְׁנִכְנָס . וְעָמַד בַּמָּקוֹם שֶׁעָמַד . וְהָזָה מִמֶּנּוּ
 אֶחָת לַמַּעֲלָה וְשָׁבַע לַמָּטָה . וְלֹא הָיָה מִתְכַּוֵּן לְהַזוּת לֹא
 לַמַּעֲלָה וְלֹא לַמָּטָה . אֲלֵא כַּמְצָלִיף . וְכַד הָיָה מוֹנֶה .
 אֶחָת . אֶחָת וְאֶחָת . אֶחָת וּשְׁתֵּים . וְכוּלֵּי . יֵצֵא וְהִנִּיחוֹ
 עַל פֶּן הַשְּׁנֵי שֶׁהָיָה בְּהִיכָל . רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לֹא הָיָה שֵׁם
 אֲלֵא כֵּן אֶחָד בְּלִבָּד . נָטַל דָּם הַפָּר . וְהִנִּיחַ דָּם הַשָּׁעִיר .
 וְהָזָה מִמֶּנּוּ עַל הַפְּרִכָּת שֶׁכָּנְגַד הָאָרוֹן מִבְּחוּץ . אֶחָת
 לַמַּעֲלָה וְשָׁבַע לַמָּטָה . וְלֹא הָיָה מִתְכַּוֵּן וְכוּלֵּי . וְכַד הָיָה
 מוֹנֶה וְכוּלֵּי . נָטַל דָּם הַשָּׁעִיר . וְהִנִּיחַ דָּם הַפָּר . וְהָזָה
 מִמֶּנּוּ עַל הַפְּרִכָּת שֶׁכָּנְגַד הָאָרוֹן מִבְּחוּץ . אֶחָת לַמַּעֲלָה
 וְשָׁבַע לַמָּטָה וְכוּלֵּי . עִירָה דָּם הַפָּר לְתוֹךְ דָּם הַשָּׁעִיר .
 וְנָתַן אֶת הַמֶּלֶא בְּרִיקוֹן:

ה וַיֵּצֵא אֶל הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי יְיָ . זֶה מִזְבֵּחַ הַזָּהָב הַתָּחִיל
 מִחֲטָא וַיִּזְרַד . מֵהִיכָן הוּא מִתְחִיל . מִקְרָן מִזְרָחִית
 צְפוֹנִית . צְפוֹנִית מִעֲרָבִית . מִעֲרָבִית דְּרוֹמִית . דְּרוֹמִית

מִזְרָחִית · מָקוֹם שֶׁהוּא מִתְחִיל בַּחֲטָאת עַל מִזְבֵּחַ
 הַחִיצוֹן · מִשֵּׁם הָיָה גֹמֵר עַל מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי · רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
 אוֹמֵר בְּמָקוֹמוֹ הָיָה עוֹמֵד וּמַחֲטֵא · וְעַל כֵּלָּן הָיָה נוֹתֵן
 מִלִּמְטָה לְמַעֲלָה · חוּץ מִזֶּה שֶׁהִיתָה לְפָנָיו · שֶׁעֲלֶיהָ הָיָה
 נוֹתֵן מִלִּמְעָלָה לְמַטָּה:

י הָיָה עַל טְהָרוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ שֶׁבַע פָּעָמִים · וְשִׁירֵי הַדָּם
 הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן · וְשֶׁל
 מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד דְּרוֹמִי · אֵלּוּ וְאֵלּוּ
 מִתַּעֲרְבִין בָּאִמָּה וְיוֹצְאִין לְנַחַל קִדְרוֹן · וְנִמְכָּרִין לַגִּנָּזִין
 לְזִבְלָה · וּמוֹעֲלִין בָּהֶן:

י כָּל מַעֲשֵׂה יוֹם הַכַּפּוּרִים הָאֵמּוֹר עַל הַסֵּדֶר · אִם הַקֳּדִים
 מַעֲשֵׂה לַחֲבִירוֹ לֹא עָשָׂה כָּלוּם · הַקֳּדִים דָּם הַשְּׁעִיר לְדָם
 הַפָּר יִחְזוֹר וַיִּזְה מִדָּם הַשְּׁעִיר לְאַחַר דָּם הַפָּר · וְאִם
 עַד שֶׁלֹּא גָמַר אֶת הַמִּתְנֻת שֶׁבְּפָנִים נִשְׁפָּךְ הַדָּם · יָבִיא
 דָּם אַחֵר וַיִּחְזוֹר וַיִּזְה בַּתְּחִלָּה מִבְּפָנִים · וְכֵן בַּהִיכָל · וְכֵן
 בְּמִזְבֵּחַ הַזֶּהָב · שֶׁכֵּלָּן כִּפְרָה בְּפָנֵי עֶצְמוֹ · רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי
 שְׁמַעוֹן אוֹמְרִים · מִמָּקוֹם שֶׁפָּסַק מִשֵּׁם הוּא מִתְחִיל:

פרק ו

שְׁנֵי שְׁעֵירֵי יוֹם הַכַּפּוּרִים · מִצּוֹתָן שִׁיְהִיו שְׁנֵיהֶם שְׁוִין
 בְּמִרְאָה וּבְקוֹמָה וּבְדָמִים · וּלְקִיחָתָן כְּאַחַד · וְאַף
 עַל פִּי שְׂאִינָן שְׁוִין כְּשֵׁרִין · לָקַח אֶחָד הַיּוֹם וְאַחַד לְמָחָר
 כְּשֵׁרִין · מֵת אֶחָד מֵהֶן · אִם עַד שְׁלֹא הִגְרִיל מֵת · יִקַּח
 זֶוֶג לְשֵׁנִי · וְאִם מִשֶּׁהִגְרִיל מֵת יָבִיא זֶוֶג אַחֵר וַיִּגְרִיל עֲלֵיהֶם
 בַּתְּחִלָּה · וַיֹּאמֶר · אִם שָׁל שֵׁם מֵת · זֶה שְׁעֵלָה עָלָיו
 הַגִּזְרֵל לְשֵׁם יִתְקַיֵּים תַּחֲתָיו · וְאִם שָׁל עֲזָאזֵל מֵת · זֶה
 שְׁעֵלָה עָלָיו הַגִּזְרֵל לְעֲזָאזֵל יִתְקַיֵּים תַּחֲתָיו · וְהַשְּׁנִי יִרְעָה
 עַד שִׁסְתָּאב וַיִּמָּכֵר · וַיִּפְּלוּ דָמָיו לַנִּדְבָה · שְׂאִין חֲטָאֵת
 הַצְּבוּר מֵתָה · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר תָּמוּת · וְעוֹד אוֹמֵר רַבִּי
 יְהוּדָה נִשְׁפָּךְ הַדָּם · יָמוּת הַמִּשְׁתַּלַּח · מֵת הַמִּשְׁתַּלַּח ·
 יִשְׁפָּךְ הַדָּם:

ב בא לו אצל שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח · וְסוּמָךְ שְׁתִּי יָדָיו עָלָיו
 וּמִתְוֹדָה · וְכךָ הָיָה אוֹמֵר אֲנִי הֵשֵׁם עָוֹן פָּשְׁעוּ חֲטָאוּ
 לִפְנֵיךָ עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל · אֲנִי בִשְׁם · כִּפָּר נָא לַעֲוֹנוֹת
 וּלְפָשְׁעִים וּלְחֲטָאִים שְׁעוּ וְשִׁפְשְׁעוּ וְשִׁחֲטָאוּ לִפְנֵיךָ עַמְּךָ
 בֵּית יִשְׂרָאֵל · כִּכְתוּב בַּתּוֹרָה מִשֶּׁה עֲבָדְךָ לֵאמֹר · כִּי בַיּוֹם
 הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם לְטָהֵר אֶתְכֶם מִכָּל חֲטָאתֵיכֶם לִפְנֵי
 יְיָ תִטְהָרוּ · וְהַכֹּהֲנִים וְהָעָם הָעוֹמְדִים בַּעֲזָרָה · כְּשֶׁהִיוּ
 שׁוֹמְעִים שֵׁם הַמְּפֹרָשׁ שֶׁהוּא יוֹצֵא מִפִּי כֹהֵן גָּדוֹל · הָיוּ
 כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וְנוֹפְלִים עַל פְּנֵיהֶם וְאוֹמְרִים בְּרוּךְ
 כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

ג מִסְרֹו לְמִי שֶׁהָיָה מוֹלִיכוֹ • הַכֹּל כְּשֶׁרִין לְהוֹלִיכוֹ • אֶלֶּא
 שֶׁעָשׂוּ הַכֹּהֲנִים (גְּדוּלִים) קָבַע • וְלֹא הָיוּ מְנִיחִין אֶת
 יִשְׂרָאֵל לְהוֹלִיכוֹ • אָמַר רַבִּי יוֹסִי מֵעֶשֶׂה וְהוֹלִיכוֹ עַרְסָלָא
 מִצָּפוּרֵי וַיִּשְׂרָאֵל הָיָה:

ד וְכִבֵּשׁ עָשׂוּ לוֹ מִפְּנֵי הַבְּבָלִיִּים • שֶׁהָיוּ מְתַלְשִׁים בְּשִׁעְרוֹ •
 וְאוֹמְרִים לוֹ טוֹל וְצֹא • טוֹל וְצֹא • מִיְּקִירֵי יְרוּשָׁלַיִם הָיוּ
 מְלֻוִּין אוֹתוֹ • עַד סִכָּה הָרֵאשׁוֹנָה • עָשָׂר סִכּוֹת מִירוּשָׁלַיִם
 וְעַד צוּק • תִּשְׁעִים רִיס שִׁבְעָה וּמֵחֶצֶה לְכָל מִיל:

מסכת סוכה

מסכת ביצה

מסכת ראש השנה

מסכת תענית

מסכת מגילה

מסכת מועד קטן

מסכת חגיגה